

Wie heeft de admiraal gewurgd?

E.L. Franken

bron

E.L. Franken, *Wie heeft de admiraal gewurgd?*. Literbo, Amsterdam 1937

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/fran254wieh01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

I

Het was ruim tien uur toen de Holland-boot 'Prague', die den nachtdienst tusschen Engeland en het vasteland onderhield, aan Parkeston Quay in Harwich gereed lag om te vertrekken. De sirene gaf het laatste signaal. De scheepsbel luidde, een lichte trilling ging door de romp van het schip en kletsend vielen de trossen in het water.

De hemel stond vol sterren, de zee was stil en glad als een spiegel en alles wees op een aangename overtocht. Zelfs het geringe aantal passagiers, dat door principieele of op ondervinding berustende vrees voor zeeziekte in min of meer zenuwachtige stemming aan boord was gegaan, voelde zich spoedig op zijn gemak. Men begon te praten, hier en daar weerklonk een lach. Velen bleven aan dek en keken maar de in het donker verdwijnende kust. Spoedig waren ook de laatste flikkerlichten niet meer te zien.

De twee heeren, die het laatst aan boord waren gekomen, zaten aan de bar.

De grootste van de twee, een magere man met een gedistingeerd uiterlijk, dronk zijn glas leeg en schoof het den mixer toe.

'Nog een whisky.'

Hij stak een sigaret op en keek naar de blauwe rookwolkjes. Hij was zwijgzaam en noch in zijn oogen, noch in zijn gezichtsuitdrukking was iets van zijn gedachten te lezen.

De andere, de kleinste van de twee, zat voorover gebogen. Hij leek eenige jaren ouder dan zijn metgezel. Kwam het nu door het feit, dat hij geen vriend van een zeereis was of was een diepere reden de oorzaak: hij maakte den indruk minder zeker van zich zelf te zijn. Hij had zijn glas nog niet aangeroerd en zijn vingers

speelden zenuwachtig met een rietje.

Eindelijk keek hij op.

‘U zult zich binnnen enkele uren van de juistheid der informaties kunnen overtuigen,’ zei hij met zachte stem.

Hij kreeg geen antwoord.

Nonchalant nam zijn metgezel het nieuwe glas op en dronk het in één teug leeg. Dan betaalde hij en stond op.

‘Gaat u mee.’

Op de trap kwamen zij een steward tegen.

‘Ik zou graag twee luxe hutten met een verbindingsdeur hebben,’ zei de grootste van de twee.

‘Heeft u toeslagkaarten, Heeren?’

‘Ik heb twee luxe hutten gevraagd.’

‘Wanneer u geen toeslagkaarten heeft, zal ik u tot mijn spijt niet kunnen helpen.’

‘Waar is de kapitein? Die zal mij wel moeten helpen. Wilt u mij bij hem brengen?’

Eenige minuten later stonden zij voor den kapitein.

‘Deze idioot weigert mij twee luxe hutten aan te wijzen.’

‘Voor wij verder gaan, moet ik u er even op wijzen, dat op onze booten geen idioten varen - ten minste, wat de bemanning betreft.’

‘Ik heb u niet om uw opinie in deze gevraagd, kapitein. Krijg ik die hutten of niet?’

‘Volgens de bepalingen van de maatschappij is het noodzakelijk, dat de toeslagkaarten voor luxe hutten vòòr het aan boord gaan genomen worden en hieraan moeten wij ons houden.’

‘U is de kapitein!’

‘Zeer juist. En wie bent u? Wilt u zich even legitimeeren?’ vroeg de kapitein kalm.

‘Met genoeg.’

De kapitein nam den Engelschen pas aan en opende hem. Hij las: Clive Harrow, drieënveertig jaar. Fabrikant.

‘Uw vaste woonplaats?’

‘Downshire, London, Hampstead.’

De weinige woorden, die gewisseld waren, hadden een niet te miskennen vijandige atmosfeer geschapen, en de rustigste der twee passagiers, die de dreigende onaangenaamheden wilde voorkomen, mengde zich in het gesprek.

‘Kapitein. u moet de ondoordachte uitlatingen van dezen heer tegenover een der leden van uw equipage maar niet kwalijk nemen. Hij is nu al vier nachten onderweg - per vliegtuig, per auto, per trein - om overdag belangrijke conferenties bij te wonen. U zult begrijpen, dat hij overspannen is. Daarom vroeg hij om die luxe hut. Ik verzoek u in zijn naam, de tegen den steward geuite belediging te willen excuseeren.’

De kapitein keek hem met onverstoorbare kalmte aan. Hij zag de groote ongerustheid van den man en scheen aan de oprechtheid van zijn woorden niet te twijfelen.

‘Ik zal met uw verontschuldigen genoeg nemen,’ zei hij, terwijl hij den pas teruggaf. ‘Luxe hutten kan ik u niet aanwijzen.’

‘Kapitein, ik zal mijn beklag over u indienen!’ stoof de magere op.

‘Het adres is London 2 North Eastern Railway, Liverpoolstreet, London.’

Clive Harrow en-zijn metgezel gingen naar dek B, waar hun hut lag.

‘Wat voor den duivel is er met u aan de hand, Bill Cowper, dat u voor den kapitein op uw knieën gaat liggen’ schreeuwde Harrow, de deur sluitende. ‘Ik kan mijn zenuwen beter gebruiken en moet rust hebben.’

‘Daar heb ik voor gezorgd, mister Harrow,’ antwoordde de ander.

‘Dat is maar hoe je het bekijkt. Ik zou dien aansteller de hutten hebben afgedwongen. In plaats daarvan zal ik door Uw goede zorgen geen oog kunnen dichtdoen.’

‘Ik geloof eerder, dat u, in plaats van dezen zeeman een luxe hut af te dwingen, ons bij aankomst last van de autoriteiten zoudt hebben bezorgd. Ik kon duidelijk

zien, dat de kapitein zich steeds meer voor ons begon te interesseeren. En ik schaam mij niet te bekennen, dat ik zelfs onder normale omstandigheden bij het zien van een uniform zenuwachtig word. Het is een soort idee fixe van mij, waar ik niets aan kan doen.'

'Onzin! Bent u bang? Ik heb een zuiver geweten. Ik zou den beambte willen zien, die het zou wagen mij ook maar eenig oponthoud te bezorgen, alleen omdat ik een paar grofheden tegen dezen onvriendelijken kapitein heb gezegd,' verklaarde Clive Harrow kort.

Hij opende de patrijspoort en de pittige geur van het zeewater kwam naar binnen. Hij bleef een oogenblik zoo staan. Dan trok hij zijn jas aan, zette zijn pet op, nam een reisdeken en ging naar de deur.

'Waar wilt u heen?' vroeg Cowper bezorgd.

'Niet naar den kapitein, als u dat bedoelt. Ik zal de nacht in een dekstoel doorbrengen. Wel te rusten!'

Nog voor Cowper iets kon antwoorden, had Harrow de deur achter zich dicht getrokken.

Cowper grinnikte even.

'So much the better!' zei hij tegen zich zelf. Dan kleepte hij zich uit, deed het licht uit en ging slapen.

Clive Harrow vond een ligstoel op het salondek en maakte het zich gemakkelijk. Hij keek naar den met sterren bezaaiden hemel. De lucht deed hem goed en kalmeerde hem.

In de vroege schemering passeerde men een flottielje Hollandsche visschersbooten. Het daglicht nam snel toe en in de verte doemde de silhouet van de Hollandsche kust op.

Clive Harrow stond op en begaf zich naar zijn hut. Ofschoon hij den nacht in een dekstoel had doorgebracht, voelde hij zich volkomen frisch en uitgerust.

Hij klopte, maar kreeg geen antwoord. Hij klopte nog eens - met het zelfde resultaat. Hij trommelde met zijn vuist op de deur. Er gebeurde niets.

Een steward, die voorbij kwam, vroeg:

‘Wil ik even voor u opendoen, mijnheer?’

‘Graag.’

De steward opende de deur. Clive Harrow trad binnen, maar op het zelfde oogenblik deinsde hij achteruit:

Bill Cowper lag dwars in zijn bed. Armen en hoofd hingen naar beneden, en zijn hals vertoonde duidelijk worfsporen.

Harrow snelde terug in de gang.

‘Steward! - Steward!’

De steward kwam.

‘Roep den kapitein! Dadelijk den kapitein! Stelt u zich met de havenpolitie in verbinding!’

Deuren vlogen open. Nieuwsgierige en verschrikte gezichten kwamen voor den dag.

Even daarna verscheen de kapitein. Hij ging met Clive Harrow de hut binnen en sloot de deur.

Opgewonden stormde een oudere dame uit haar hut. Zij had haar zwemvest aangedaan en vroeg met verwilderde oogen:

‘Zinken wij?’

‘Een klein ongeval,’ antwoordde de steward.

‘Iets ernstigs?’

‘Neen. Gaat u maar in uw hut.’

‘Niets ernstigs? Dan had ik mij die ingewikkelde geschiedenis met dat zwemvest kunnen besparen; dat was geen lolletje.’ Zij trok zich terug en knalde de deur dicht.

Na eenigen tijd kwamen de kapitein en Clive Harrow uit de hut.

‘Alle passagiers moeten in hun hutten blijven,’ zei hij tegen den steward. Dan begaf hij zich met Harrow naar de kaartkamer.

Bij het binnenvaren in de haven van Hoek van Holland werd de ‘Prague’ door politiebarkassen ingesloten. Een motorboot enterde en de inspecteur kwam met eenige beambten aan boord.

Na een kort onderhoud met den kapitein begaven de

beambten zich met Clive Harrow naar de hut, waar de vermoorde Bill Cowper lag.

‘U beweert, dat u den nacht op het promenadedek heeft doorgebracht?’

‘Juist.’

‘Kunt u dat bewijzen?’

Clive Harrow zweeg. Zijn positie was zwak, dat begreep hij maar al te goed. Het intermezzo bij het begin van de reis had er toe bijgedragen, dat noch de kapitein, noch de steward hem erg vriendelijk gezind waren. En de eenige, die zijn woorden had kunnen bevestigen, was dood.

‘U heeft dus geen bewijs.’

‘Ik stel voor,’ bracht de kapitein in het midden, ‘de passagiers, die den nacht eveneens op het promenadedek hebben doorgebracht, ter identificeering met mister Clive Harrow te confronteeren.’

De deur van de tegenover liggende hut werd opengerukt en de oude dame stormde weer naar buiten.

‘Om Godswil!’ riep zij, toen zij de beambten zag, ‘wat is er gebeurd?’

Zij had haar hoed opgezet en droeg nog steeds het zwemvest.

‘Blijft u in uw hut,’ zei de inspecteur. ‘Zoodra u aan land kunt gaan, hoort u het wel.’

‘Is er iets gestolen, commissaris? Het zou mij niets verbazen. Ik vertrouw geen mensch meer.’

De kapitein trad op haar toe.

‘Gaat u nu in uw hut,’ zei hij beleefd.

‘Ik ga al. Helpt u mij even uit dit vervloekte apparaat, ik kom er niet mee klaar. Maar weest u voorzichtig, kapitein, ik kan niet tegen kriebelen.’

Eindelijk ging de deur weer achter haar dicht.

Ondertusschen had men de passagiers, die op het promenadedek waren geweest, naar de kaartkamer gebracht.

Het waren een jong echtpaar en een dame van achter

in de twintig.

Met een angstige stem vroeg de jonge vrouw de dame:

‘Weet u, waarom men ons hier heeft gebracht?’

‘Neen.’

‘Ik ben zoo bang.’

‘Bang? Belachelijk!’ zei de jonge man. ‘Bedaar een beetje! Als er werkelijk iets gebeurd is en de inspecteur ziet je angstige, schuldbewuste oogen, denkt hij direct, dat jij de schuldige bent.’

‘Maar je weet toch, dat ik niets gedaan heb.’

‘Men zal mij niet gelooven, omdat ik je man ben en iedereen kan zien, dat ik verliefd op je ben.’

‘Dat is verschrikkelijk,’ jammerde de jonge vrouw.

De deur ging open. De kapitein liet den inspecteur en Clive Harrow binnengaan.

De jonge man deed een stap naar voren.

‘Waarom zijn wij hier, inspecteur?’

‘Wacht u tot ik u zal vragen.’

‘Ik protesteer!’ riep de jonge man, terwijl zijn vrouw begon te huilen.

‘Is dat uw vrouw?’ informeerde de inspecteur.

‘Ja.’

‘Kijk niet zoo verliefd naar mij!’

‘Zijn zij dit allemaal?’ vroeg de inspecteur den beambte, die bij de deur stond.

‘Ja. Volgens de verklaring van den steward werden vier ligstoelen op het promenadedek gebruikt.’

‘U heeft dus den nacht op het promenadedek doorgebracht?’ vroeg de inspecteur den drie aanwezigen.

“Ja.”

‘Herinnert u zich, dezen heer’ - hij wees in de richting van Clive Harrow - ‘aan dek te hebben gezien?’

‘Ik heb heelemaal niets gezien,’ zei de jonge man, ‘en mijn vrouw ook niet. Niet het minste. Wij hebben geslapen.’

‘Ik geloof dat uw vrouw wel zelf kan antwoorden.’

‘Het is zoo,’ huilde de jonge vrouw. ‘Hij sliep dade-

lijk. Ik heb toen uit woede de reisdeken over mijn hoofd getrokken en ben toen zeker ook ingeslapen.'

'En u?' wendde de inspecteur zich tot de andere dame.

Zij stond op en kwam naderbij.

'Ja. Ik herinner het mij. De dekstoel van dezen heer stond naast de mijne.'

'Hoe lang was mijnheer op het promenadedek? Weet u dat?'

'Ik had in mijn dekstoel plaats genomen, zoodra ik aan boord kwam. Wij waren ongeveer een kwartier onderweg, toen deze heer kwam. Hij droeg jas en reispet en had een deken bij zich. Tegen vijf uur verliet hij het dek.'

'Goed. Maar hij kan tijdens den overtocht het dek weer verlaten hebben en later zijn teruggekomen.'

De dame keek den inspecteur aan en zei:

'Mijnheer heeft tijdens den overtocht het dek niet verlaten.'

Clive Harrow draaide zijn hoofd naar haar om en nam haar met belangstelling op.

Een oogenblik ontmoetten hun blikken elkaar.

Zij was groot en slank en buitengewoon knap. Zij droeg een donkerblauw mantelcostuum, een kleine donkerblauwe vilthoed, die op zij haar bruine, goed verzorgde haar liet zien en bewoog zich met de absolute zekerheid van een dame uit de groote wereld.

'Ik heb niet geslapen,' ging zij voort. 'Ik zou over elke minuut van den overtocht rekenschap kunnen geven. Deze heer heeft zijn dekstoel tot ongeveer vijf uur niet verlaten.'

'Wilt u zich even legitimeeren?'

Zij overhandigde den inspecteur haar pas.

'Hollandsche?' hij opende den pas - en keek verrast op, terwijl hij bijna eerbiedig groette.

'Uw verklaring is natuurlijk voor mij voldoende.' Dan wendde hij zich tot Clive Harrow. 'Ik zie op grond

der verklaring van deze dame van een arrestatie af. Ik moet u er echter op attendeeren, dat u voorloopig het Hollandsche grondgebied niet moogt verlaten en dat aan alle grensstations, havens en vliegvelden uw signalement wordt opgegeven.

Er werd geklopt en een agent kwam binnen.

‘Inspecteur, een hut op dek C wordt ondanks onze sommatie niet geopend.’

‘Ik kom. - De hier aanwezige passagiers kunnen aan land gaan.’

Hij groette de dame nog eens en ging met den kapitein en den agent naar dek C.

Hij klopte drie, vier maal - toen liet de kapitein de hut openen. Deze was leeg. Het bed was niet beslapen. Op de tafel stond een handkoffer, die niet gesloten was. De inhoud bestond uitsluitend uit een velletje papier:

‘Hartelijke groeten. Zoekt u niet -
u zoudt een schim najagen.’

De heeren keken elkander aan. Zij zwegen, maar hun oogen spraken dezelfde gedachte uit: de dader moest nog aan boord zijn!

Het humeur der beiden was zoo slecht mogelijk. Voor den kapitein, die zijn maatschappij verantwoording schuldig was, was het natuurlijk vreeselijk, dat deze misdaad op zijn boot had kunnen plaats vinden en de inspecteur was woedend, dat al zijn moeite tevergeefs was.

Inderdaad had het onderzoek niets opgeleverd. Vingerafdrukken waren nergens te vinden. De sleutel van de hut, waarin Bill Cowper was vermoord, bleef verdwenen. Verdacht werd iedereen en niemand. Nadat de inspecteur zich radio-telegrafisch met zijn superieuren in verbinding had gesteld, kwam hij tegenover de talrijke passagiers tot dezelfde oplossing als bij Clive Harrow: zij konden allen na nauwkeurige opgave van personalia van boord gaan, moesten zich echter ter beschikking van de Hollandsche autoriteiten houden.

Door een beambte vergezeld was Clive Harrow naar

zijn hut teruggekeerd, om zijn handkoffer, die daar nog stond, te onderzoeken, alvorens deze aan land werd gebracht. Maar evenmin als hij ook maar iets uit zijn koffer miste, scheen men zijn actetasch te hebben aangeraakt.

Toen hij ten slotte op de kade stond, zag hij bij den boottrein, die ondanks de door de gebeurtenissen veroorzaakte vertraging op de 'Prague' had gewacht, de dame, die in de kaartkamer van het schip tegenover hem had gestaan.

Hij ging naar haar toe en nam zijn hoed af.

'Mag ik zoo vrij zijn mij even voor te stellen. Mijn naam is Clive Harrow. Het is mij een behoefte u mijn dank te betuigen. Zonder uw tusschenkomst zou ik waarschijnlijk in groote moeilijkheden zijn gekomen.'

Zij glimlachte.

'Niet te danken. Het is niet veel, wat ik voor u heb gedaan.'

Met een ondoorgrondelijken blik zag hij haar aan, maar zij sloeg haar oogen niet neer.

'Ik ben niet van plan, met den trein te gaan. Ik neem een auto. Ik moet naar den Haag. En wat is het doel van uw reis?'

'Den Haag,' antwoordde zij lachend.

'Mag ik u dan inviteeren in mijn wagen plaats te nemen?'

'Gaarne.'

Clive had spoedig een auto gevonden. Het weer was warm en zonnig, en hij gaf den chauffeur opdracht, over Scheveningen te rijden.

Lang zaten zij zwijgend naast elkaar. Eindelijk zei Clive Harrow:

'U heeft zich nog niet aan mij voorgesteld.'

'Ik heet Jeanne Morrees.'

'Dank u. - En hoe verklaart u de opvallende verandering in het optreden van den inspecteur van politie, toen hij uw pas zag?'

‘Het was een goed idee van u een wagen te nemen. Ik vind het heerlijk door de zonnige duinen te rijden.’

‘Wilt u mij geen antwoord geven?’

‘Neen.’

Weer zwegen zij geruimen tijd. Toen vroeg Clive Harrow, zonder Jeanne aan te zien:

‘Waarom heeft u den inspecteur een onwaarheid gezegd?’

Zij keek eveneens recht voor zich uit.

‘Ik begrijp u niet,’ was haar antwoord.

‘U weet heel goed, dat ik het promenadedek tegen half drie heb verlaten en pas vijftien of twintig minuten later ben teruggekomen.’

Zij gaf geen antwoord.

Minuten gingen voorbij. Toen vroeg hij weer:

‘Waarom heeft u den inspecteur een onwaarheid gezegd?’

Zwijgend, zonder hem aan te zien, legde zij haar hand op de zijne.

Zij hadden de duinen achter zich gelaten en de wagen reed langzaam langs het strand van Scheveningen. De zon stond hoog aan den hemel, de zee was van een haast doorzichtig blauw. Ter hoogte van de pier stopten zij even. Ver buiten een stoomboot - misschien op weg naar Indië.

Dan ging de auto verder en sloeg de richting naar Den Haag in.

Langs geurende tuinen, onder groenende boomen ging de rit.

‘Ik dank u,’ zei Clive Harrow.

II

Bij den chef de réception van het Hotel des Indes vervoegde zich een heer, in een buitengewoon elegant sportief costuum gekleed.

Hij gaf zijn kaartje af en zei in het Duitsch:

‘Ik wilde mister Clive Harrow spreken.’

De chef de réception las het kaartje.

‘Juist. Mister Harrow verwacht u reeds. - Piccolo! Wijs mijnheer even de kleine salon.’

De piccolo klopte aan en de heer trad binnen.

Clive Harrow, die in een fauteuil de courant zat te lezen, stond bij het binnenkomen van zijn bezoeker op.

‘Gülstorff.’

‘Aangenaam. Harrow.’ Hij reikte zijn bezoeker de hand en nam hem niet zonder belangstelling op. Zijn blonde haar was glad achterover gekamd en uit een door de zon gebruid gelaat keken twee stralende blauwe oogen. ‘Germaansch,’ dacht Harrow, ‘maar niet onsympathiek.’

‘Gaat u zitten, mijnheer Gülstorff. Wat mag ik u offreeren?’

Het onderhoud vond in het Engelsch plaats.

‘Ik zal een glas Madeira drinken.’

Harrow belde en gaf den binnenkomenden kellner zijn bestelling op.

‘Voor dit noordelijke land en het jaargetijde doet de zon al aangenaam aan, en toch voel ik mij onbehaaglijk,’ zei Gülstorff glimlachend. ‘Ik kom rechtstreeks van de Riviera. San Remo - Ventimiglia - Nice - Cannes - Men moet aan dit ruwe klimaat eerst weer wennen.’

‘Ik was ook van plan, na afloop van onze besprekingen een paar weken in Mentone door te brengen, maar tot mijn spijt moet ik daarvan afzien.’

‘Jammer.’

‘Ik had groote oaangenaamheden. Mijn privé secretaris, een man van buitengewone capaciteiten, wiens eenige fout een zeker gemis aan flinkheid was, werd vermoord.’

Gülstorff zag Harrow aan.

‘Vermoord?’

‘Ja. In den afgelopen nacht. Tijdens den overtocht van Harwich naar Hoek van Holland.’

Beiden zwegen even. Toen vroeg de Duitscher:

‘Men heeft den dader toch zeker aangehouden?’ Zijn stem gaf duidelijk van zijn deelneming blijk.

‘Neen. Het is den beambten, die bij het binnenvaren in Hoek van Holland aan boord kwamen, niet gelukt, om tijdens het ingestelde onderzoek, dat meer dan twee uren duurde, ook maar een draad in handen te krijgen, die tot den dader zou kunnen voeren. En toch ben ik ervan overtuigd, dat deze zich nog aan boord bevond. Zij hebben zich laten dupeeren.’

‘Onbegrijpelijk.’

‘Waar echter niet een der passagiers voorloopig het land mag verlaten en buitendien van allen foto's zijn genomen, zal het in dit betrekkelijk kleine land den dader wel niet lukken, zich op den duur aan den arm van de wet te onttrekken.’

De kellner serveerde en liet de heeren alleen.

Harrow nam zijn glas op.

‘Op een gunstig verloop van onze besprekingen.’

‘En op het te verwachten succes van onze gedachtenwisseling,’ gaf Gülstorff terug.

De heeren dronken hun glas leeg en Harrow stak een sigaar op.

‘Om zonder omwegen tot de zaak te komen,’ zei hij, ‘hoe heeft u zich het verloop der onderhandelingen voorgesteld? Ik vraag u dit met het oog op de onaangenaamheden, die ik heb gehad. Ik ben noch met uw opdrachten, noch met de richtlijnen op de hoogte, die

u voor onze conferenties heeft ontvangen. Ook weet ik niet, in hoeverre u aan tijd gebonden is.'

'Ik heb slechts een opdracht, namelijk om de onderhandelingen tot een daadwerkelijk resultaat te brengen en beschik over den tijd, die noodig zal blijken, om dit doel te bereiken.'

'Uitstekend. U zult kunnen begrijpen, dat ik onze eerste bespreking wensch op te schorten. Niet alleen omdat ik nog onder den indruk van de gebeurtenis van gisteren ben; ik heb een telegram naar London gestuurd en om de onmiddellijke afvaardiging van een anderen medewerker verzocht, die van deze zaak voldoende op de hoogte is. Om tijdverlies zoo veel mogelijk te voorkomen, zal deze van een vliegtuig gebruik maken. Zoodra hij gearriveerd is, zal ik u bericht zenden. Waar logeert U?'

'In Hotel Centraal.'

De heeren stonden op.

'Wat doet u vandaag?'

'Ik heb nog geen plannen gemaakt.'

'Ik wilde vandaag naar Scheveningen gaan. Wilt u mijn gast zijn?'

'Met het grootste genoegen en ik hoop, dat u mij na afloop van onze onderhandelingen, die ongetwijfeld gunstig zullen verlopen, in de gelegenheid zult stellen mij te revancheeren. Niet alleen omdat ik daarmee aan de wenschen van mijn opdrachtgevers voldoe, maar ook omdat mij dit persoonlijk aangenaam zou zijn.'

Tegen drie uur waren de heeren aan het strand. Ondanks het vroege jaargetijde was het er tamelijk druk, ofschoon er nog geen seizoengasten waren aangekomen. Er waren bezoekers, die voor een dagje waren gekomen en buitenlanders, die op hun doorreis de residentie hadden aangedaan en Den Haag natuurlijk niet wilden verlaten zonder Scheveningen te hebben bezocht.

Op de parkeerterreinen stonden tal van elegante luxe auto's.

Het strand glinsterde zilverachtig in de zon, die haar stralen als dwaallichten over de oneindige oppervlakte van de zee liet dansen en de gezichten der menschen met een blijden schijn overgoot.

Clive Harrow bleef staan.

‘Ik ken de zee in al haar duizendvoudige schakeeringen en al haar grilligheden en er zijn niet veel zeeën, die ik niet bevaren heb. Ik weet niet of u mij begrijpt - maar ik kom elken keer weer onder den indruk.’

‘Ik begrijp u volkomen. Ik heb de zelfde gewaarwording bij het zien van bergen. Ik houd van het gebergte Ik schaam mij niet te zeggen, dat ik de romantische en lyrische naturen kan begrijpen, die niets anders kunnen dan hun gevoelens bij den aanblik van deze grootsche natuurafereelen neer te schrijven.’

Clive Harrow glimlachte gelukkig. Hij was blij dat hij op het idee was gekomen dezen dag met Gülstorff door te brengen. Deze was evenmin geblaseerd als hijzelf. Hij vond het heerlijk eens te kunnen dwepen zonder de kans te loopen, dat men hem, een der machtigste industrie-magnaten van Europa, voor dweepziek aanzag.

Buiten kruisten een paar zeiljachten. Harrows blik dwaalde verder. Plotseling scheen hij iets ontdekt te hebben, wat hem blijkbaar interesseerde.

Op de pier stond Jeanne Morrees in gesprek met een heer.

Jeanne had hem ongetwijfeld door haar optreden tijdens het confronteeren op de boot onafzienbare moeilijkheden bespaard. Zij was zelfs niet voor een leugen teruggeschrikt, om het hem mogelijk te maken ongehinderd aan land te kunnen gaan, en door de eerbiedige houding en het absolute vertrouwen van den inspecteur tegenover haar bij het zien van haar pas was het hem duidelijk geworden, dat zij deze uitwerking van haar legitimatie had verwacht. Tijdens den autotocht van Hoek van Holland naar den Haag had hij gemeend, de reden van haar leugen te begrijpen; met eenige ver-

warring had hij haar hand op de zijne gevoeld en ook hij moest zich bekennen, dat hij sterk onder den indruk van deze mooie, elegante vrouw was gekomen. Nu hij haar echter in een blijkbaar opgewonden gesprek met dezen man zag, kreeg hij opeens de schrik aanjagende gedachte, dat het aanraken van zijn hand ook een leugen geweest kon zijn. En als dat zoo was, als zij net als op de boot tijdens den rit in de auto handig komedie had gespeeld, welke geheimzinnige reden kon zij dan hebben gehad, hem een vlotte landing mogelijk te maken? Hij moest voorzichtig zijn en hij besloot haar metgezel eens van naderbij te bekijken.

‘Willen wij de pier opgaan?’ vroeg hij.

Gülstorff glimlachte. Hij was de richting van Harrows blik gevolgd en vroeg:

‘Kent u die dame?’

Harrow voelde dat hij zich had verraden.

‘Zij was op dezelfde boot, waarop mijn secretaris werd vermoord. U zult begrijpen, dat haar metgezel mij interesseert.’

De twee heeren gingen de pier op en Jeanne had Clive Harrow dadelijk herkend.

Zij liet haar begeleider alleen en stapte glimlachend op Harrow toe.

‘Waarom heeft u niet gezegd, dat het in uw bedoeling lag, hier naar toe te komen?’ vroeg zij en reikte hem de hand.

‘Ik was het in het geheel niet van plan. Het was een plotselinge ingeving,’ antwoordde hij. ‘Mag ik even voorstellen: mijnheer Gülstorff - juffrouw Jeanne Morrees.’

Zij reikte den Duitscher de hand.

‘U is geen onbekende voor mij,’ zei Gülstorff. ‘Ik zag verleden jaar ter gelegenheid van de zeilwedstrijden op de Kager plassen uw foto in eenige geïllustreerde bladen. Als ik mij niet vergis, ging u als tweede door de finish.’

‘U heeft een goed geheugen, mijnheer Gülstorff. Of had u een bijzondere reden, mijn foto zoo goed te onthouden?’

Gülstorff glimlachte.

‘Dat is een strikvraag. Ik hoop dat u het mij niet kwalijk neemt, dat ik daar niet op antwoord. Ik voel mij een beetje verlegen.’

Nu lachten ook de anderen.

‘Ik zou het prettig vinden, als wij vandaag bij elkaar bleven,’ zei Jeanne en zonder hun toestemming af te wachten, wenkt zij haar begeleider naderbij, die langzaam naar hun toe kwam.

‘Mijnheer Riemsdijk - mister Clive Harrow, mijnheer Gülstorff.’

Adriaan Riemsdijk was een man van ongeveer vijfenveertig jaar. Hij was niet bijzonder groot en hij was niet bepaald slank te noemen. Zijn haar was bij de slapen al eenigszins grijs en hij begon kaal te worden. Hij droeg een zonnebril, zoodat men zijn oogen niet duidelijk kon zien. In zijn hand hield hij een dunne, elegante wandelstok.

Het opdagen der twee heeren was hem blijkbaar onaangenaam en het lukte hem niet al te best, zijn ontstemming achter een geforceerde vriendelijkheid te verbergen.

‘Juffrouw Morrees zal het toeval wel dankbaar zijn, dat u hierheen heeft gevoerd, heeren,’ zei hij. ‘Ik geloof dat zij zich zou hebben verveeld, wanneer zij den heelen dag uitsluitend op mijn gezelschap aangewezen zou zijn.’

‘Houdt u zich voor zoo weinig onderhoudend?’ vroeg Gülstorff lachend.

‘Mijnheer Riemsdijk heeft wel een beetje gelijk, heeren,’ zei Jeanne. ‘Hij probeert nu al anderhalf uur lang mijn belangstelling voor de politieke toestand in Europa op te wekken. En ik voel nu eenmaal niets voor politiek. Ik ben ervan overtuigd, dat wij - met ons vieren -

amusantere stof voor een gesprek zullen vinden.’

‘Amusanter - misschien; als het daarop aankomt,’ zei Riemsdijk kort.

‘Alléén daarop komt het aan,’ bracht Harrow glimlachend in het midden. ‘Te meer op zulk een dag - aan zee - en in zulk gezelschap.’

Riemsdijk zag hoe Jeanne's oogen straalden en den blik van verstandhouding, dien zij Clive Harrow toewierp. Zijn handen grepen de uiteinden van zijn stok en bogen deze in een halve cirkel.

‘Ik ben geen spelbreker,’ zei hij.

Zij namen plaats in het paviljoen.

Jeanne kreeg gelijk. Men was in een overmoedige stemming, er werd veel gelachen en Jeanne zelf had het grootste plezier over de grappige kwinkslagen van Gülstorff, die inderdaad een gezellig causeur bleek te zijn. Zelfs Harrow, die uit den aard der zaak iets terughoudender bleef, moest af en toe hartelijk lachen en sloeg met veel plezier de onschuldige uitgelatenheid van Jeanne gade.

‘U schijnt graag te lachen,’ merkte Riemsdijk ietwat zuur op.

Hij was de eenige, die niet door de algemeene vroolijkheid werd aangetast en begreep, dat hij steeds meer terrein verloor.

‘Kan men iets beter doen?’ vroeg Jeanne. ‘Het is treurig genoeg dat men zoo weinig menschen ontmoet, die opgeruimd en vroolijk zijn.’

‘Dat is zoo,’ stemde Gülstorff toe. ‘Maar er zijn nog wel menschen, die het nog niet verleerd zijn, de zonnige kant van het leven te zien. En als u dat wenscht, zal ik u een dezer dagen met zoo iemand in kennis brengen.’

‘Bent u altijd zoo onbaatzuchtig?’ vroeg Jeanne lachend.

‘Waarom zou ik het in dit geval niet zijn? Het handelt zich namelijk om een jonge dame.’

‘Een sympathiek idee. En wie is die jonge dame?’

‘Hertha Scholz. Zegt die naam u iets?’

‘De bekende skilooptster?’

‘Juist. Zij is een jeugdvriendin van mij. Zij heeft mij verzocht mijn oponthoud hier een beetje te rekken, want zij wilde Den Haag en Scheveningen graag leeren kennen.’

‘Ik zal haar met het grootste genoegen ontmoeten. Wanneer verwacht u haar?’

‘Ik denk over twee of drie dagen.’

‘Prachtig. Waar zal juffrouw Scholz logeeren?’

‘In Hotel Centraal.’

‘Dan zal ik daar overmorgen informeeren, of zij is aangekomen.’

Het gezelschap vertrok tegen zes uur.

‘Laten wij samen een auto nemen,’ stelde Harrow voor en vroeg aan Riemsdijk: ‘Of gaat u niet naar Den Haag?’

‘Ik ga naar Amsterdam.’

‘Dan zullen wij u naar het station brengen, als u het goed vindt.’

‘Heel vriendelijk. Ik neem uw aanbod gaarne aan.’

Ongeveer twintig minuten later stapt Jeanne Morrees bij de Koninklijke Schouwburg uit, dan reed de wagen naar het station, waar Riemsdijk afscheid nam. Harrow stond erop, Gülstorff daarna naar het Hotel Centraal te brengen.

Toen hij kort daarna de hal van het Hotel des Indes binnenstapte, werd hem een telegram overhandigd, dat in den loop van den namiddag voor hem was gekomen. Andere post was er niet voor hem.

Hij ging met de lift naar boven en verkleedde zich. Dan begaf hij zich naar de eetzaal van het hotel, om zijn diner te gebruiken.

De middag had hem goed gedaan. Het werkelijk aangename gezelschap had hem op andere gedachten gebracht en hij voelde zich opgelucht. Daarentegen was

de indruk, die hij van Jeanne Morrees had gekregen, nog verwarder geworden. Terwijl aan den eenen kant haar geheele aard zich te laten gaan, haar natuurlijke onschuldige vreugde over de kleinste dingen op een ongecompliceerd, oprecht karakter wezen, verontrustte hem aan den anderen kant haar verhouding tot Adriaan Riemsdijk. Deze man was hem niet sympathiek, ofschoon hij niet wist waarom. Misschien vergiste hij zich in hem. Hij kende Riemsdijk pas sinds vanmiddag en hij wist heel goed, dat een dergelijke antipathie heel gemakkelijk in het tegendeel kon omslaan. Maar zelfs deze wetenschap was niet in staat, zijn gevoelens tegen hem te veranderen.

Het telegram, dat hij had ontvangen, bracht in zooverre iets positiefs, dat het bevestigde, dat de secretaris, dien hij uit London verwachtte, den volgenden morgen per vliegtuig in Den Haag zou aankomen. Hij had dus den geheelen ochtend voor een grondige voorbespreking tot zijn beschikking en kon dus den namiddag zijn eerste bespreking met Gülstorff doen plaats vinden.

Na het diner begaf hij zich naar de schrijfsalon, waar hij een telegram en twee brieven schreef, die hij den portier ter verzending overhandigde. Dan verliet hij het hotel, om naar de bioscoop te gaan.

Hij kocht een plaatsbewijs en ging in de vestibule zitten, daar de loopende voorstelling nog niet ten einde was.

Even later was het zoo ver en toen de uitverkochte zaal leegliep, meende hij tusschen de opeengepakte menigte, die zich naar den uitgang begaf, plotseling een bekend gezicht te zien. Hij hoefde slechts even na te denken, toen schoot het hem te binnen: het was Adriaan Riemsdijk. Hij sprong op en probeerde, zoo vlug mogelijk den uitgang te bereiken. Toen hij zich eindelijk door de menschenmenigte naar buiten had gewerkt, kon hij van Riemsdijk niets meer ontdekken.

Diep in gedachten keerde hij in het theater terug. Een vergissing was onmogelijk, hij zou dit gezicht uit duizenden herkennen. Welke reden kon Riemsdijk voor zijn gefingeerde reis naar Amsterdam hebben gehad?

III

Toen de fabrikant van Zwieten 's morgens zijn woning in de Wanningstraat te Amsterdam verliet en de straat opging, rook hij een uiterst sterke gaslucht, die zonder twijfel uit het huis van zijn buurman kwam.

Hij opende het portier van zijn auto en stond op het punt om in te stappen, toen hij van gedachten veranderde. Hij keek naar de ramen van het huis van zijn buurman, zag dat zij zonder uitzondering gesloten waren en ging naar de huisdeur. Hij moest den heer van Soest waarschuwen, te meer daar hij wist, dat deze 's nachts altijd alleen thuis was en zijn bediende pas tegen half negen 's morgens kwam. Hij belde aan, maar niemand deed open. Hij keek op zijn horloge: het was al over negenen, de bediende moest dus al aanwezig zijn. Hij belde nog eens - met het zelfde resultaat. Hij ging zijn woning weer binnen, zocht het telefoonnummer op en belde van Soest op. Hij kreeg geen gehoor. Misschien was van Soest op reis en zijn bediende daarom met verlof. Het was dus dringend noodzakelijk, dat er iets gedaan werd, want mocht er een ontploffing plaats vinden, zou dit ook voor de huizen in den omtrek een ramp kunnen beteekenen. Hij belde het hoofdbureau van politie op en deelde mede, wat hij had waargenomen.

Een paar minuten later was de politie ter plaatse, benevens een wagen van de dadelijk gealarmeerde brandweer.

Na herhaald vruchteloos bellen werd de deur opengebroken en de brandweerlieden drongen, voorzien van gasmaskers, het huis binnen.

Alle ramen en deuren werden geopend en de hoofdkraan van de gasleiding werd afgesloten. In de keuken,

die men het eerst onderzocht, was alles in orde. Dan ging men naar de badkamer.

De mannen deinsden achteruit. Op den grond lag geheel gekleed een man, die blijkbaar reeds bewusteloos was. De gaskraan stond open. Terwijl een der brandweermannen de kraan dichtdraaide, droegen de anderen den man naar een open raam. Maar pogingen om de levensgeesten weer op te wekken, bleken overbodig: de hals van den man vertoonde duidelijke en diepe worgsporen.

Telefonisch werd het hoofdbureau van politie verwittigd en spoedig waren hoofdinspecteur C.H.F. Smit met zijn assistent van Dam, de politiedoctor de Jong en het parket ter plaatse.

Door het openen van alle ramen en deuren was het gas reeds dusdanig weggetrokken, dat Smit en zijn staf het huis zonder gevaar konden binnengaan.

De hoofdinspecteur liet zich onmiddellijk naar de kamer brengen, waar men den dooden man had neergelegd.

Hij stond eenigen tijd over hem gebogen.

‘Geworgd en gegast,’ zei hij. ‘Een voorzichtig heer, onze onbekende.’

Nadat het parket zijn arbeid had verricht, die niets van belang had opgeleverd, begon Doctor de Jong zijn onderzoek. Hij kwam met absolute zekerheid tot de conclusie, dat de dood reeds was ingetreden, alvorens de dader zijn slachtoffer naar de badkamer gesleept en de gaskraan open gezet had. De misdaad moest ongeveer tien uur geleden, dus tusschen elf en twaalf uur 's nachts, begaan zijn.

Een agent kwam binnen.

‘Hoofdinspecteur, de bediende van mijnheer van Soest is gekomen. Mag ik hem binnenlaten?’

‘Breng hem dadelijk hier.’

De agent ging heen en weldra werd er geklopt.

Smit zag den binnenkomende met belangstelling aan.

Deze had een gespierde gestalte en scheen buitengewoon sterk te zijn; Smit schatte zijn leeftijd op vijfendertig jaar. Op dit oogenblik zag hij bleek en scheen erg zenuwachtig te zijn.

‘U is bediende in dit huis?’

‘Ja. - Is er iets gebeurd?’

De heeren gingen een beetje op zij, en de blik van den bediende viel op den doode.

‘Om Godswil,’ stamelde hij. Een ontzettend afgrijzen was op zijn gelaat te lezen.

‘Waar komt u nu vandaan?’ vroeg Smit.

‘Van huis.’

‘Uw naam?’

‘Chris Wolters.’

‘Waar woont u?’

Smit noteerde het juiste adres.

‘Komt u altijd zoo laat?’

‘Neen. Meestal ben ik hier om half negen.’

‘En hoe komt het, dat u juist vandaag een uur later bent?’

‘Als er niets bijzonders is, ga ik 's avonds om negen uur naar huis. Gisteren avond, even voor dezen tijd, werd voor mijnheer van Soest een telegram bezorgd. Toen hij het had gelezen, zei hij, dat hij vandaag reeds voor zeven uur moest vertrekken en vroeg mij, iets langer te blijven. Tegen tien uur werd er getelefoneerd. Na het gesprek werd ik door mijnheer van Soest in de bibliotheek geroepen. Een bezoeker had zich aangediend en ik moest de theetafel voor twee personen in orde maken. Toen kon ik gaan met de mededeeling, dat ik hier vandaag pas tegen tien uur hoefde te zijn.’

‘Waar heeft u de tafel in orde gemaakt?’

‘In de bibliotheek.’

Smit liet zich er heen brengen.

De kamer was degelijk, maar geenszins weelderig gemeubileerd en scheen door den vermoorde als studeervertrek te zijn gebruikt.

Op een kleine tafel bij de haard stond het theegerei voor twee personen. Smit boog zich over de tafel en bekeek alles precies, echter zonder iets aan te raken. Het servies was ongebruikt. Men heeft dus geen thee meer gedronken, dacht Smit. Is de misdaad nu begaan, voordat de bezoeker kwam en is deze, omdat hem niet werd opengedaan, weer vertrokken - of heeft de geheimzinnige bezoeker de misdaad begaan?

‘Is het u bekend, wien mijnheer van Soest verwachtte?’ vroeg hij den bediende.

‘Neen. Hij zei alleen maar: ik krijg nog bezoek.’

‘Weet u ook niet, of de bezoeker, die zich aandiende, een vreemde of een kennis was?’

‘Neen. Hij heeft aan de telefoon zijn naam niet genoemd.’

‘Gebeurde het vaak, dat mijnheer van Soest zoo laat bezoek kreeg?’

‘Zoo ver ik weet, niet. Maar ik zei u reeds, dat ik alleen bij hooge uitzondering zoo laat vertrek en weet daar dus niet veel van.’

‘Kreeg hij overdag veel bezoek?’

‘Niet veel, en meestal van kennissen. Hij was zeer voorzichtig en ik geloof niet, dat hij 's avonds laat nog vreemden zou ontvangen.’

‘Heeft hij daarover met u gesproken?’

‘Dat niet. Maar wanneer men lang bij iemand in dienst is, leert men zijn gewoonten en - als ik het mag zeggen - zijn eigenaardigheden spoedig kennen.’

‘Welke reden had mijnheer van Soest, om zoo voorzichtig te zijn?’

‘Ik veronderstel, dat dit met zijn beroep in verband stond.’

Smit ging naar de schrijftafel.

Alle laden van de tafel stonden open. Er waren geen sporen te ontdekken, dat men deze gewelddadig had geopend en de inhoud lag keurig gerangschikt en scheen niet aangeraakt te zijn.

De hoofdinspecteur dacht na.

‘Weet u waar mijnheer van Soest het telegram heeft gelaten?’

‘Hij stak het in zijn zak.’

‘Gaat u mee.’

Zij gingen naar de kamer terug, waar van Soest lag. De heeren van het parket hadden zijn zakken bereids leeggehaald en ook het telegram gevonden. Smit las:

‘Wait for you at eight o'clock a.m. Hague.’

Het telegram was niet ondertekend en kort na acht uur 's avonds in den Haag opgegeven. Smit stak het in zijn zak.

Op dit oogenblik kwam van Dam binnen.

Voordat Smit naar de bibliotheek was gegaan, had hij hem onopvallend opgedragen, de kamer te doorzoeken, waar de bediende zich over dag bevond.

Van Dam was buitengewoon secuur te werk gegaan en aangezien er niet veel in de kamer aanwezig was, had hij niet veel tijd nodig gehad.

In een lade van de kleine schrijftafel had hij onder meer een map gevonden, waarin honderde krantenuitknipsels verzameld waren. Eerst had hij deze map terzijde gelegd, daar zij hem geen belang inboezemde. Wat konden deze uitknipsels hem vertellen, die waarschijnlijk uit de een of andere gril of uit verveling bijeen waren gebracht? Maar dan had hij ze, waarom wist hij zelf niet, eens goed bekeken. Zijn eerste indruk scheen de juiste te zijn, want de uitknipsels handelden over curiositeiten: de geboorte van een kalf met zes pooten; rood omljnd: de geboorte van een vijfving. Onwillekeurig moest van Dam glimlachen, dat juist dit bericht den bediende dermate had geïnteresseerd, dat hij het met rood had aangestreept. Dan zocht hij verder. Er volgden verhalen uit het Wilde Westen en de onderwereld, zooals zij dagelijks aan het lezende publiek worden voorgezet.

Maar spoedig had hij een klein artikel in handen ge-

kregen, dat ook rood omljnd was en hem buitengewoon interesseerde. Dit had hij uit de map genomen en overhandigde het nu den hoofdinspecteur.

De spanning, waarmee Smit de weinige regels las, wees er op, dat ook hij dit uitknipsel zeer belangrijk vond. Het artikel luidde:

‘New York. De beruchte gangster Jack Brown, die door de politie in verband met zes moorden wordt gezocht en die ook van den moord op Dutch Schilt wordt verdacht, werd heden morgen in Newark in een met gas gevulde kamer geworgd aangetroffen.’

De twee beambten hadden zoo gestaan, dat de bediende niet kon zien, wat van Dam den hoofdinspecteur had gegeven.

Smit wendde zich tot den bediende en vroeg:

‘U heeft dus gisteren avond even na tien uur dit huis verlaten?’

‘Ja.’

‘Waarheen is u toen gegaan?’

‘Naar huis.’

‘En waar was u tusschen elf en twaalf uur?’

De bediende keek hem verbaasd aan.

‘Thuis natuurlijk.’

‘Kunt u dit op de een of andere manier bewijzen?’

‘Dat spreekt van zelf.’

‘En hoe?’

De bediende zweeg. Hij werd plotseling onzeker en keek bedremmeld.

‘Nu?’ vroeg Smit ongeduldig.

‘Ik woon op een gemeubileerde kamer. - U zult begrijpen, dat ik door de gebeurtenissen hier in huis volslagen in de war ben. In mijn opwinding heb ik er niet aan gedacht, dat het echtspaar, waarbij ik inwoon, al drie dagen naar buiten is. Ik was alleen thuis.’

‘Heeft u gedurende dien tijd met niemand gesproken?’

‘Neen.’

‘Wat heeft u dan thuis gedaan?’

‘Ik heb gelezen.’

‘Zoo. Daar zullen wij het op het politiebureau nog eens over hebben.’

Het verhoor van den bediende op het hoofdbureau van politie had geen resultaat opgeleverd.

De aanwezigheid van het rood omlinjnde uitknipsel in de verzamelmap van dezen man kon natuurlijk louter toeval zijn. Anderzijds leek den hoofdinspecteur het feit, dat de omstandigheden, waaronder de misdaad was begaan, geheel identiek waren met die van den in het artikel beschreven moord, hoogst merkwaardig. Ofschoon de bediende onomwonden had toegegeven, het bewuste uitknipsel te kennen en het bij zijn collectie te hebben gevoegd, schakelde Smit de mogelijkheid niet geheel uit, dat een intieme bezoeker van het huis, die met de liefhebberij van den bediende op de hoogte was, een onbewaakt oogenblik gebruikt kon hebben, om het artikel in zijn map te leggen, ten einde de politie op een dwaalspoor te brengen; hij had het al dikwijls meegemaakt, dat juist onschuldige menschen in een toestand van groote opwinding dingen hadden toegegeven, waarvoor zij niet verantwoordelijk waren en die hun door hun bekentenis noodlottig waren geworden. Maar ofschoon hij dit wist en buitendien door de burenen in de Wouwermanstraat de prachtigste informaties over den bediende kreeg, kon hij een mogelijke schuld of medeplichtigheid van den man onmogelijk geheel uitschakelen. Nu echter, afgezien van het krantenuitknipsel, niets bezwarends voor den bediende aanwezig was, had hij geen reden om hem vast te houden.

Hij liet zijn wagen voorkomen en reed in gedachten verzonken naar den Haag.

Tegen acht uur zei Harrow tegen den portier:

‘Ik verwacht een zekere mijnheer van Soest. Wanneer hij komt, laat u hem dan in de hal plaats nemen. Heeft u post voor mij?’

‘Er is niets voor u gekomen, mister Harrow.’

‘Dank u.’

Dan ging hij ontbijten en liet de nieuwste Engelsche dagbladen brengen, die hij aandachtig las.

Tegen half negen ging hij naar de hal, maar hij zag den man niet dien hij zocht.

Hij begaf zich naar het kantoor.

‘Is mijnheer van Soest nog niet aangekomen?’

‘Er heeft niemand naar u gevraagd.’

‘Wilt u even Amsterdam 47565 voor mij aanvragen? Ik wacht in de hal.’

Ongeveer tien minuten later verscheen een piccolo.

‘Wij krijgen op het gevraagde nummer geen gehoor.’

‘Dat is onmogelijk. Vraagt u het nog eens aan.’

De piccolo ging heen en kwam na tien minuten met dezelfde boodschap terug.

Harrow was woedend. Van Soest was in zekere zin wel niet zijn ondergeschikte, maar juist van een medewerker in een hoogere en meer verantwoordelijke positie verwachtte hij betrouwbaarheid en stiptheid. Van Soest was de eerste, die het gewaagd had, hem te laten wachten. Dit ergerde hem te meer, daar het niet mogelijk was van samenwerking met van Soest af te zien. In elk geval zou hij hem ter verantwoording roepen.

Kort na negen uur stopte een taxi voor het Hotel des Indes, een heer stapte uit en ging de hal binnen. Hij besprak een kamer en liet zich bij Clive Harrow aandienen.

Even later zaten Harrow en Edward Sewell, die in plaats van den vermoorden Bill Cowper de onderhandelingen zou bijwonen, in de kleine salon tegenover elkaar.

‘Het gedrag van van Soest is mij onverklaarbaar,’ zei Harrow geërgerd. ‘Zijn afwezigheid juist bij de voor-

bespreking kan een groot nadeel voor ons zijn, te meer waar ik door mijn reis over den stand der zaken geen berichten meer van hem heb ontvangen.’

‘Ik houd hem voor iemand, die absoluut te vertrouwen is,’ wierp Sewell tegen. ‘Volgens mij zal hij niets doen of laten, wat onze zaak zou kunnen schaden. Hij moet voor zijn wegblijven en daarvoor, dat hij ons geen bericht stuurt, een grondige reden hebben.’

‘Ik hoop, dat u gelijk heeft. Het zou mij spijten, wanneer een persoonlijke onaangenaamheid onzen arbeid zou bemoeilijken.’

Sewell tikte de asch van zijn sigaar.

‘Als u het goed vindt, zou ik, alvorens wij over onze onderhandelingen met Gülstorff beginnen, een andere zaak met u willen bespreken, die mij belangrijk lijkt.’

‘Wat voor een zaak?’ vroeg Harrow ongeduldig. Hij moest zijn gedachten bij elkaar houden en wilde niet afgeleid worden.

‘Het gaat over de marine. U herinnert zich de sabotage op de onderzeeër H 280?’

‘Ja,’ antwoordde Harrow, plotseling geïnteresseerd.

‘Gisteren werden vier nieuwe gevallen van sabotage ontdekt, die direct aan de admiraliteit en het parlement werden voorgelegd. Het betreft in elk der vier gevallen machineschade, en wel bij in het dok liggende schepen.’

‘Bij welke schepen werd sabotage geconstateerd?’

‘Bij den onderzeeër L 154, den torpedojager “Oakland” en de beide kruisers “Yorkshire” en “Essex”.’

Harrow schoot overeind.

‘Yorkshire’ en ‘Essex’ - vergist u zich niet?’

‘Nee. Zooals ik u reeds zei, is een en ander reeds aan het parlement voorgelegd. Bij het onderzoek van de motoren van den onderzeeër L 154 bleek, dat zich een Engelsche sleutel in de machine bevond, zoodat het onmogelijk was den motor op gang te brengen. De oorzaak van de machineschade op de andere schepen had

men bij mijn vertrek nog niet ontdekt.’

‘Heeft men reeds arrestaties verricht?’

‘Men wil eerst het resultaat van het onderzoek afwachten.’

‘Vervloekt!’

Harrow sprong op en liep opgewonden het vertrek op en neer. Dan ging hij naar de tafel, nam een blad papier, schreef een paar regels en zei tegen Sewell:

‘Wilt u dit code-telegram even opgeven?’

Sewell verliet de kleine salon en kwam een paar minuten later terug.

‘Bij den chef de réception staat een heer, die naar u vraagt, mister Harrow,’ zei hij.

‘Wie is het? Van Soest misschien?’

Op dit oogenblik werd op de deur geklopt. Een piccolo kwam binnen en overhandigde hem een kaartje. Harrow las:

‘Hoofdinspecteur C.H.F. Smit, Recherche, Amsterdam.’

Geprikkeld door deze nieuwe onderbreking overlegde Harrow, of hij den inspecteur niet op een anderen tijd kon laten terugkomen. Maar toen bedacht hij, dat dit bezoek misschien met den moord op zijn privé-secretaris Bill Cowper in verband stond en hij besloot, zei het ook met tegenzin, den inspecteur te ontvangen.

Smit was in den Haag eerst naar het telegraafkantoor gereden, om den afzender van het bij van Soest gevonden telegram op te sporen. Op het formulier stond: Hotel des Indes.

In het hotel kon men hem niet helpen, want het telegram was doorgegeven, toen de nachtportier reeds dienst had en deze was natuurlijk niet aanwezig.

Vergezeld door een piccolo reed Smit naar de woning van den nachtportier in de Hendrik Zwaardcroonstraat. Hij toonde den man het telegram, die het zich dadelijk herinnerde.

‘Ik was juist gekomen, toen een heer dit telegram opgaf. Het is een Engelschman. Mister Harrow.’

‘Dank u.’

Smit reed naar het hotel terug en vroeg Mister Harrow te spreken.

De piccolo bracht hem naar de kleine salon.

‘Hoofdinspecteur Smit.’

‘Harrow. Heeft u in de zaak Bill Cowper iets ontdekt?’ Hij wilde de onderbreking door den inspecteur zoo kort mogelijk maken.

‘Bill Cowper?’

‘Of wilde u mij over iets anders spreken? - U kunt vrijuit zeggen wat u wenscht, inspecteur,’ zei Harrow, die bemerkte, dat Smit bij het zien van Sewell aarzelde.

‘Maar laten wij plaats nemen. - En?’

‘Mister Harrow, U heeft gisterenavond een telegram opgegeven.’

‘Aan mijnheer van Soest.’

‘Juist.’

‘Wat is er met hem gebeurd?’

‘U heeft hem vanmorgen vroeg verwacht.’

‘Hij is niet gekomen.’

‘Neen. - Hij is niet gekomen.’

‘Is er iets gebeurd?’ vroeg Harrow verontrust.

Smit zweeg een oogenblik. Dan zei hij met zachte stem:

‘De heer van Soest werd gisterenavond tusschen elf en twaalf uur in zijn woning vermoord.’

Harrow boog zich naar voren.

‘Vermoord?’ vroeg hij heesch.

‘Ja. Van morgen vroeg werd hij gevonden.’

Alle kleur was uit Harrows gezicht geweken. Hij had zijn zelfbeheersching verloren en scheen aan een hevige opwinding ten prooi. Hij veegde zijn voorhoofd af.

‘Bandieten!’ fluisterde hij.

Smit was verbaasd over deze uitwerking van zijn woorden.

‘Waar u blijkbaar met het slachtoffer in relatie stond, ben ik tot u gekomen in de veronderstelling, van u een paar aanwijzingen te ontvangen, die mij voor het opsporen van den dader van nut zouden kunnen zijn.’

‘Hierin heeft u zich niet vergist, inspecteur. Maar voor ik u antwoord geef, zou ik u een vraag willen stellen: hoe is van Soest om het leven gekomen?’

‘De dader is grondig te werk gegaan, Mister Harrow. Hij heeft zijn slachtoffer eerst geworgd en dan gegasd.’

‘Geworgd?’ Harrows opwindning groeide steeds meer.

‘Ja,’ zei Smit verbaasd.

‘Inspecteur, wilt u er nota van nemen, dat ik een belooning van vijfduizend pond voor de arrestatie van den dader uitloof?’

‘Vijfduizend pond is een heel bedrag, mister Harrow. Mag ik weten, waarom u zoo een groot belang bij de arrestatie van den dader heeft?’

‘Omdat er nationale belangen voor Holland en Engeland op het spel staan, inspecteur!’

En hij vertelde Smit uitvoerig, wat zich tijdens den overtocht op de ‘Prague’ had afgespeeld.

Het gevolg van dit onderhoud met Harrow was een telefoongesprek met Amsterdam en even later was hij onderweg naar Hoek van Holland, waar zijn bezoek reeds door het hoofdbureau in Amsterdam was aangekondigd.

Smits auto stopte voor het hoofdbureau van politie in de Prins Hendrikstraat. Smit werd dadelijk ontvangen, maar er deed zich een moeilijkheid voor, waarop hij niet had gerekend. De chef van de recherche in Hoek van Holland was niet van plan, deze interessante zaak, die eindelijk eens wat afwisseling in de eentonige dienst van het kleine politiestation bracht, zonder meer uit handen te geven, te meer waar hij met Amsterdam niets te maken had, maar onder Rotterdam stond. Zelfs de meest overtuigende argumenten hadden geen succes. Smit trachtte tevergeefs den beambte duidelijk te ma-

ken, dat de overeenstemming der omstandigheden bij de twee vlak opelkaar gevolgte moorden er op wees, dat men met een en denzelfden dader had te maken, te meer waar beide slachtoffers medewerkers van denzelfden man waren geweest. Hij probeerde hem te doen begrijpen, dat de kans den dader te grijpen van Amsterdam uit grooter was dan van dit betrekkelijk kleine station en dat het daarom noodzakelijk was, alle gegevens die de politie van Hoek van Holland onder haar berusting had, ter beschikking van de Amsterdamsche politie te stellen. Smit moest eerst nog eens met de O.Z. Achterburgwal telefoneeren en nadat ten slotte het ministerie er aan te pas was gekomen, overhandigde de lastige beambte den hoofdinspecteur de acten in de zaak Bill Cowper.

Eindelijk had hij ze dan toch, teekende een ontvangstbewijs en begaf zich op den terugweg naar Amsterdam.

IV

‘Ik vind het geweldig, zoals u aldoor met mij optobt,’ zei Hertha Scholz, toen zij voor het Hotel Centraal in de auto van Jeanne Morrees stapte en naast haar plaats nam.

‘Het doet mij net zoo veel plezier als u, en ik geloof dat dit komt, omdat u net zoo graag lacht als ik,’ antwoordde Jeanne.

‘Ik ben naar Holland gekomen om Scheveningen en iets van de residentie te leeren kennen. En wat heeft u mij in die paar dagen niet allemaal laten zien! Ik geloof niet, dat ik half zoo veel gezien zou hebben, wanneer ik alleen op Gülstorff aangewezen zou zijn. Gülstorff is een fijne vent. - Ik weet niet,’ voegde zij er glimlachend aan toe, ‘of hij u verteld heeft, dat ik zijn eerste groote liefde ben geweest. - Hij is zonder twijfel een natuurliefhebber; maar hij heeft een gids noodig, want hij mist de gave om de schoonheden zelf te vinden. En Holland is prachtig!’

‘Zoo had u het zich zeker niet voorgesteld?’

‘Nee. Een buitenlander stelt zich van Holland niets anders voor dan een eentonig, vlak land, groen, waar kanalen doorheen loopen en waar op regelmatige afstanden, zoals op prentbriefkaarten, windmolens staan, koeien, schapen en menschen met klompen aan hun voeten. Van de prachtige, moderne autowegen, de schilderachtige meeren en heidestrecken weet men even weinig als van het enorme verkeer in de groote steden.’

‘U krijgt nog veel meer te zien. Wij zullen nog eens naar de Veluwe en naar Limburg gaan,’ zei Jeanne lachend, ‘want u moet ook ons - “gebergte” leeren kennen!’

‘Gebergte?’ Hertha wist niet, of Jeanne een grapje maakte of dat zij het meende.

‘Welzeker. Wij hebben bergen tot driehonderd meter hoogte. U kunt zich voorstellen, dat wij daar trotsch op zijn.’

Hertha lachte.

Zij was een paar jaar jonger dan Jeanne, slank, blond en zeer sportief.

Bij het Seinposttheater stopte Jeanne.

De twee dames stapten uit en Hertha bewonderde nog eens den prachtige wagen, de nieuwste Auburn-two-seater, die Jeanne op de R.A.I. had gekocht.

Het strand was tamelijk leeg en nadat zij een tijdje langs de boulevard hadden gewandeld, gingen zij naar het Grand-Hotel, waar Gülstorff bij een cocktail zat en de dames met een luid ‘Hallo!’ begroette.

Hertha reikte hem de hand.

‘U had ik hier wel het allerminst verwacht,’ glimlachte zij. ‘Ik dacht dat u met het meest ernstige gezicht een gewichtige conferentie bijwoonde. Ik had al met u te doen, omdat u met dit weer in een onvriendelijke kamer belangrijke zaken moest bespreken - zonder strand - zonder zon - en nu zit u zich hier te goed te doen.’

‘Ik had u toch beloofd te zullen komen. En hier ben ik.’

De dames namen plaats en bestelden.

‘Hoe staat het met uw onderhandelingen?’ wilde Hertha weten.

‘Uitstekend. Zij zijn mislukt.’

‘Mislukt? En dat noemt u uitstekend?’

‘Natuurlijk. Alleen daardoor kreeg ik de kans van het strand en de zon te genieten - de zon die aan mijn tafeltje in het Grand Hotel in de gedaante van u en juffrouw Morrees is opgegaan.’

‘U bent met uw sarcasme het sprookjesachtige geluk, dat u door onze aanwezigheid ten deel is gevallen, heelemaal niet waard,’ zei Hertha glimlachend.

‘Houdt u mijn woorden ook voor sarcasme?’ vroeg

Gülstorff Jeanne.

‘Natuurlijk doet zij dat,’ bracht Hertha in het midden. ‘Is het niet zoo?’

‘Ik geloof, dat u het meent, wanneer u ons met de zon vergelijkt.’

‘Fabelachtig!’ riep Gülstorff en hief zijn glas op.

‘Maar u maakt hem werkelijk het hof,’ merkte Hertha op.

‘Zij heeft gelijk,’ zei Gülstorff. ‘Zij bewijst daarmee, dat zij een dame met smaak is en mijn goede hoedanigheden opgemerkt heeft.’

Jeanne lachte. Plotseling keek zij ingespannen naar buiten.

‘Kijkt u naar mister Harrow uit?’ vroeg Gülstorff.

‘Ja, dat doet zij. Omdat zij uw goede hoedanigheden opgemerkt heeft!’ zei Hertha glimlachend.

‘Of geldt uw belangstelling die charmante jonge dame, die daar net voorbijgaat?’

‘Ik geloof dat het een jeugdvriendin van mij is. Ik weet het niet zeker. Wij hebben elkaar sinds jaren niet meer gezien.’

‘Overtuigt u zich toch even. En als zij het is, noodigt u haar dan uit bij ons te komen zitten.’

‘Dan kunt u nog meer verwend worden!’ riep Hertha lachend.

Jeanne ging naar buiten.

De jonge dame was het hotel reeds gepasseerd en Jeanne riep:

‘Hallo!’

Een heer draaide zich om en bleef staan.

‘Bedoelt u mij?’

‘Neen.’

‘Jammer. Ik zou u met het grootste genoegen gezelschap hebben gehouden.’

Jeanne keurde hem geen antwoord waardig. Maar toen zij den opdringerigen voorbijganger vluchtig bekeek, deinsde zij haast achteruit. Zij kreeg een gevoel,

alsof zij tegenover een boosaardig reptiel stond; de gluisperige, sombere uitdrukking van zijn oogen werd nog onderstreept door een litteeken, dat dwars over zijn neus liep.

Zij spoedde zich verder.

‘Hallo!’

Nu keek de dame om en Jeanne wenkte haar. Toen zij tegenover haar stond, vroeg zij:

‘Bent u niet Mary Keizer?’

‘Ja.’

Jeanne zag haar onderzoekenden blik.

‘Ik ben Jeanne Morrees.’

‘Jeanne! - Ik zou u werkelijk niet herkend hebben.’

‘Ouder geworden?’

Mary schudde haar hoofd.

‘Knapper, zou ik zeggen. Ik heb mij dikwijls afgevraagd, of wij elkaar nog eens zouden zien. Hoe gaat het met u?’

‘Goed. Maar zouden wij elkaar niet weer tutoyeeren?’

‘Graag, Jeanne.’

‘Heb jij hier iets te doen of heb je een uurtje den tijd?’

‘Alle twee.’

‘Kom dan even mee. Wij zitten hier in het Grand Hotel met een alleraardigst gezelschap.’

Mary werd voorgesteld en nam aan de tafel plaats.

‘U heeft dus met juffrouw Morrees luchtkasteelen gebouwd?’ vroeg Gülstorff.

‘Ja. Jammer genoeg is er niets van overgebleven dan de herinnering.’

‘Ik vind de herinnering altijd het mooiste,’ meende Hertha.

‘En vertel nu eens, hoe het met je gaat. Wat doe je?’ wilde Jeanne weten.

‘Je zult opkijken. Ik ben getrouwd.’

‘Getrouwd? De kleine Mary getrouwd! En hoe heet je nu?’

‘Smit.’

‘En wat is je man?’

Mary lachte.

‘O - die is iets heel gevaarlijks!’

‘Moeten wij bang worden?’ vroeg Gülstorff.

‘Dat hangt er van af. Hij is hoofdinspecteur bij de recherche.’

‘Mary - is jouw man soms C.H.F. Smit?’

‘Ja.’

‘Dan feliciteer ik je van harte. Ik ben er van overtuigd, dat hij een prachtige carrière voor zich heeft.’

‘Is uw man ook hier buiten?’ wendde Gülstorff zich tot Mary.

‘Niet? Jammer. Ik had hem graag leeren kennen. Ik heb nog nooit een gevreesden criminalist van zoo dichtbij gezien.’

‘Er zullen wel niet veel menschen zijn, die dat graag zouden willen,’ gaf Mary glimlachend terug.

‘Ja, ziet u, dat hangt er van af,’ zei Gülstorff en presenteerde haar zijn sigarettenkoker.

Mary raakte Jeanne's arm aan.

‘Ken je dien heer, die daar buiten staat? Hij kijkt al een heelen tijd naar binnen.’

Jeanne keek quasi toevallig naar buiten. Zij schrok.

‘Dat is haast onmogelijk,’ fluisterde zij.

Het was de man, die haar voor het hotel had aangesproken. Toen haar blik den zijnen ontmoette, ging hij, zonder de ondoorgroondelijke uitdrukking van zijn gezicht te veranderen, verder.

‘Kent u hem?’ vroeg Hertha.

‘Neen. Hij schijnt mij te volgen.’

‘Gülstorff, kijkt u eens waar hij naar toe gaat,’ verzocht Hertha.

‘Ik wil u geen last veroorzaken,’ protesteerde Jeanne.

Gülstorff was reeds opgestaan.

‘U veroorzaakt ons niet de minste last, juffrouw Morrees.’

‘U is zeer vriendelijk.’

Ongeveer tien minuten later kwam Gülstorff terug.

‘En?’ vroeg Hertha, die zich erg tot Jeanne aangetrokken voelde en het onprettig vond, dat deze onaangenaamheden had.

‘Ik heb hem niet meer gezien,’ zei hij, terwijl hij weer ging zitten; dan zei hij tegen Jeanne: ‘Ik zou mij in uw plaats maar niet al te ongerust maken.’

‘Ik ken dat,’ meende Hertha. ‘Men hoeft zich niet ongerust te maken. Maar als men dame wil blijven, is het vervelend om te weten, dat men een vervelenden kwast achter zich aanheeft, dien men niet kwijt kan raken.’

Laat in den namiddag stapte het gezelschap op en men begeleidde Jeanne naar haar wagen.

Toen zij bij het Seinposttheater arriveerden, zei Gülstorff met een blik op de breede ramen:

‘Kijk, daar zit onze vriend.’

‘Hij doet alsof hij de krant leest,’ zei Hertha. ‘Maar ik wil wedden dat hij ons gadeslaat.’

‘Natuurlijk ziet hij ons’ stemde Mary toe.

Voorzichtig keek nu ook Jeanne naar het raam. De man liet dadelijk zijn krant zakken en groette.

‘Ik zal hem ter verantwoording roepen,’ verklaarde Gülstorff verontwaardigd en wilde naar binnen gaan.

‘Neen - als 't u blieft niet!’ Zij wilde van geen tegenspraak weten. ‘Ik stap in mijn wagen en rijd weg. Als u mij een dienst wilt bewijzen, mijnheer Gülstorff, blijft u hier dan staan tot ik een flinke voorsprong heb. Die man mocht eens van plan zijn, mij in een auto te volgen. - Komt u, juffrouw Scholz?’

‘Is u niet boos op mij als ik hier nog wat blijf? Ik rijd dan later wel met Gülstorff terug.’

‘Goed. Het blijft toch bij onze afspraak?’

‘Graag.’

Jeanne ging achter het stuur zitten.

‘Mary, stap in. Ik breng je weg.’

‘Als je mij naar het station wilt brengen -’

‘Ik breng je naar Amsterdam. Praat niet. Ik rijd je naar huis. Wij hebben elkaar nog een heele boel te vertellen. Of heb je geen zin?’

Mary zei niets, maar stapte in.

Jeanne startte den motor, men wenkte elkaar vroolijk toe en de wagen schoot vooruit.

De onderhandelingen tusschen Clive Harrow en Gülstorff hadden geen resultaat opgeleverd. Harrow werd ongeduldig. Hij wilde naar Engeland terug, en het feit, dat hij hier door de gebeurtenissen op de ‘Prague’ tegen zijn zin werd vastgehouden, maakte hem zenuwachtig en onrustig.

Hij was net bezig zijn das om te doen, toen er geklopt werd.

‘Binnen.’

De deur ging open en Edward Sewell kwam binnen.

‘Goeden morgen, mister Harrow.’

‘Goeden morgen, Sewell. Wat is er?’

‘Wij hebben een telegram ontvangen. Nieuwe onaangenaamheden.’

‘Wat?’

‘Weer een geval van sabotage.’

‘Waar?’

‘In Sheffield. Een stalen kabel doorgesneden. Alleen door de oplettendheid van een werktuigkundige werd op het laatste oogenblik een groot ongeluk verhoed.’

‘Mag ik even zien?’ Hij las het code-telegram, dat Sewell reeds had vertaald en vloekte binnensmonds.

‘Laat u een auto voorkomen. Over twintig minuten vertrek ik naar Amsterdam.’

Zwijgend gebruikten de twee heeren hun ontbijt.

‘Verlaat u het hotel niet, voordat ik terug ben of tot u bericht van mij krijgt,’ zei Harrow, terwijl hij in den wagen stapte.

‘Die affaire met de “Prague” is natuurlijk een schandaal,’ zei Smit, die in zijn bureau heen en weer liep, ‘en het verbaast mij, dat het ministerie tot heden nog niets van zich heeft laten hooren. Onbegrijpelijk dat de heeren zich zoo hebben laten beetnemen. Een onderzoek van meer dan twee uren aan boord van een kleine boot, die daarbij niet eens geheel was bezet. De dader had absoluut niet mogen ontsnappen. De heeren in Hoek van Holland hebben geen meesterstuk volbracht.’

‘Misschien acht het ministerie geen reden tot ingrijpen aanwezig, omdat de misdaad op een Engelsch schip, dus op Engelsch grondgebied is begaan,’ antwoordde van Dam.

‘Een gemakkelijk standpunt. Men zou net zoo goed kunnen zeggen: eerst moet worden uitgemaakt of de misdaad op Engelsch, neutraal of Hollandsch grondgebied is begaan. En ondertusschen geeft men den dader gelegenheid zijn sporen uit te wisschen. De moord werd in een Hollandsche haven ontdekt en moet door de Hollandsche autoriteiten worden behandeld, te meer waar de Engelsche overheid niet in kón grijpen.’

De telefoon rinkelde. Smit greep de hoorn.

‘Ja? - Laat binnen.’

Even later kwam Harrow binnen. Ofschoon hij zijn best deed, zijn kalmte te bewaren, lukte het hem niet zijn zenuwachtigheid voor Smit te verbergen.

‘Goeden morgen, inspecteur.’

‘Goeden morgen, mister Harrow. Gaat u zitten. - Wat verschaft mij het genoeg?’

‘Inspecteur, ik ben gekomen om u een duidelijke vraag te stellen en ik wilde u verzoeken, mij een even duidelijk antwoord te geven: hoe lang zal ik nog gedwongen zijn in Holland te blijven?’

‘Ik kan deze vraag gemakkelijk beantwoorden: dat hangt van het verloop van het onderzoek af.’

‘Maar dat is toch onmogelijk! Zoo een maatregel

tegenover mij zou toch alleen gerechtvaardigd zijn, als u mij van den moord op mijn privé-secretaris verdenkt. Doet u dat?’

‘Ik zou mij belachelijk maken, als ik dat deed. Maar de autoriteiten zijn nu eenmaal van meening, dat deze maatregel noodzakelijk is.’

‘En als het onderzoek nog weken, nog maanden duurt?’

‘Het zal niet zoo lang duren.’

‘Inspecteur, mijn aanwezigheid in Engeland is dringend noodzakelijk. Ik zei u reeds in den Haag, dat nationale belangen van Holland en Engeland op het spel staan.’

‘Wat zijn dat voor belangen?’

‘Het handelt zich om de marine. Wij leven in een tijd vol onrust, inspecteur. De bewapenings-industrieën van alle landen werken koortsachtig en steeds duidelijker blijkt de splitsing en groepeerings van Europa. In alle landen vinden relletjes plaats en worden manifestaties tegen het dreigende oorlogsgevaar gehouden. De gevolgen blijven niet uit. Aan alle beurzen ter wereld heerscht een zenuwachtige en gevaarlijke onrust. De koersen dalen snel, vermogens worden verloren. Het einde van het ethiopisch-italiaansche conflict nadert, en zoodra Italië in Afrika zijn handen vrij krijgt, zal dit de situatie in Europa op een manier beïnvloeden, die niet valt te onderschatten. Ik kom voor officieuze onderhandelingen met een vreemde groep naar Holland en binnen zesendertig uur vermoordt men mijn privé-secretaris en van Soest, een ingenieur van naam, die met mij in relatie staat. Er worden steeds nieuwe gevallen van sabotage gerapporteerd, die allen in de kaart van onze politieke tegenstanders spelen.’

Een kort zwijgen volgde. Toen zei Smit:

‘Wendt u zich tot het ministerie. Dat is de eenige weg, die voor u open staat.’

‘En welke houding zult u aannemen, wanneer het mi-

nisterie bij u informeert, hoe u tegenover mijn verzoek staat?’

‘Ik zal uw verzoek op loyale wijze ondersteunen.’

‘Dat is mij voldoende. Ik dank u zeer. Ik hoop, dat ik u niet te lang heb opgehouden.’

Toen de deur zich achter Harrow had gesloten, vroeg van Dam:

‘Zult u inderdaad zijn terugreis bepleiten, inspecteur?’

‘Waarom niet? Ook in Engeland kan Harrow mij niet ontglippen. Men zal het hem onmogelijk maken met een vliegtuig te reizen. Een bepaalde boot zal hem worden aangewezen en wij zullen er voor zorgen, dat hij, zoodra hij aan land gaat, onder observatie van Scotland Yard staat.’

V

‘Wij hebben een weermacht nodig, die tegen de mogelijkheden van een modernen oorlog is opgewassen. Wij hebben jarenlang op ontwapening gehoopt, maar in de landen om ons heen zien wij een groeiende bewapening.

Het woord “veiligheid” heeft in de laatste jaren steeds meer aan belangrijkheid gewonnen. Terwijl de veiligheid voor een groot land hoofdzakelijk daarin bestaat, te trachten het sterkste te zijn, komt het voor een land met beperkte machtsmiddelen dáárop aan, zorgvuldig de gevaren in het oog te houden, die uit andere landen dreigen en dienovereenkomstig zijn maatregelen te treffen.

De veiligheid van Nederland, waaronder wij de onbeperkte macht over ons staatsgebied en onze soevereiniteit hebben te verstaan, hangt hoofdzakelijk van de houding van onze naaste burens af.’

‘Wij nemen in Europa een sleutelpositie in: Dat wij in de jaren 1914 tot 1918 onze neutraliteit konden bewaren, hebben wij hoofdzakelijk aan de vooruitziende blik van den toenmaligen minister van oorlog te danken.

Wanneer wij de Duitsch-Fransch-Belgische grens bekijken, dan wordt het ons inderdaad duidelijk, dat een voldoende bewapend Nederland een sleutelpositie inneemt, die voor de handhaving van den vrede in Westeuropa van de grootste beteekenis kan zijn.

Als wij onze positie in de wereld willen handhaven, als wij niet ten onder willen gaan gelijk zoo vele naties, die eens groot en machtig waren, dan moeten wij bereid zijn de noodige offers te brengen.

In het belang van den vrede moet het geheele Nederlandsche volk klaar staan, onze nationale goederen

te verdedigen.

Weerbaarheid is een bittere noodzakelijkheid.

Ons leger moet bereid zijn. Luchtmacht en marine moeten modern zijn uitgerust.

Ook moeten wij overleggen, of wij tot bewapening van snel varende vracht- en passagiersbooten moeten overgaan, om ingeval van oorlog ook voor den handelsoorlog te zijn gewapend.

Overal ligt weer brandstof opgestapeld, waaruit gemakkelijk een nieuwe wereldbrand kan ontstaan.

Wanneer het heden tot een oorlog zou komen, zullen de volken sterk moeten staan, om de verschrikkingen van een modernen oorlog onder de oogen te zien.

De eenige mogelijkheid, dat wij in een Westeuropeesch conflict worden betrokken, zou daarin bestaan, dat een der strijdende partijen ons land als opmarsgebied zou willen gebruiken of onze lucht- en zeehavens als basis voor den oorlog in de lucht en ter zee.

Door de geweldige fortificaties aan de oostgrenzen van Frankrijk en België, door de in aanbouw zijnde Deutsche versterkingswerken in het Rijnland, is de kans, dat wij net als in 1914 ongemoeid zullen blijven, uiterst gering.

Ook de oorlog in de lucht is heden van grooter beteekenis, speciaal met het oog op de bommenwerpers. De capaciteit der moderne militaire vliegtuigen is nog van dien aard, dat Engelsche machines met Engeland als basis Duitschland niet zoo gemakkelijk kunnen bereiken en omgekeerd Deutsche machines Engeland. Het voordeel van het bezit onzer luchthavens als tusschenbasis is duidelijk.

Wanneer in het verdere verloop van den wereldoorlog onze havens als operatiebasis voor de duikbuiten der oorlogvoerende landen hadden kunnen dienen, dan zou de uitwerking van den duikbootoorlog veel belangrijker zijn geweest, dan dit nu het geval was.

Oorlog is verschrikkelijk. Maar alleen met die ge-

dachte worden geen wereldproblemen opgelost.

Het is onze plicht, het Nederlandsche volk ervan te overtuigen, dat versterkte weerbaarheid een bittere noodzakelijkheid is.’

Met deze woorden besloot de minister zijn redevoering, waarop een korte toespraak van den vertegenwoordiger der marine, Vice-Admiraal J.F. Morrees volgde.

‘Zooals Nederland in Westeuropa, neemt ook Nederlandsch-Indië een sleutelpositie in op de verbindingswegen van den Indischen en Stillen Oceaan. Wanneer men de positie rondom Singapore bekijkt, de handelswegen in Oostazië en het feit, dat Indië met zijn oliehavens op Borneo en Ceram voor Japan het dichtstbij liggende land is, dat olie levert; dat Japan buitendien ook tin en rubber uit Indië moet betrekken, dan blijkt daaruit duidelijk, dat ook hier met recht van een sleutelpositie kan worden gesproken.

Het spreekt vanzelf, dat in een zoo uitgebreid eilandenrijk handhaving en verdediging der neutraliteit aan de zee- en luchtmacht moeten worden toevertrouwd.

De groote factor in de ontwikkeling van het Oosten is de opkomst van Japan. Industrialisatie vereischt afzetgebied. Zoolang de wereldmarkt de exportartikelen van Japon absorbeert, bestaat voor dit land geen gevaar. Maar reeds nu begint men met invoerrechten en contingentteeringen. Nederlandsch-Indië begint zelf met industrialisatie. Dit beteekent vermindering van afzetgebied voor Japan.

Door zijn machtige vloot en zijn geweldig leger is Japan op militair gebied onaantastbaar. Maar niet op economisch gebied. Door het afsnijden van de verbindingen met den wereldhandel kan het industrieland op den duur te gronde worden gericht. Drieenvijftig procent der Japansche scheepvaart gaat over onze archipel. Bij een eventueel conflict zal Nederlandsch-Indië het tooneel van den strijd zijn.

Zooals Zijne Excellentie de Minister zeide: Oorlog is verschrikkelijk. Maar oneindig veel fataler zou voor ons het verlies van onze bezittingen zijn, waar Nederlandsche energie in drie en een halve eeuw koloniën heeft gesticht, die allen tot voorbeeld kunnen strekken!’

De leden van den Generalen Staf moesten den volgenden dag voor aparte besprekingen over de te nemen maatregelen met betrekking tot het plan van defensie aanwezig zijn, terwijl de conferentie van den minister met den Vice-Admiraal over de maritieme positie van Nederland in Europa en Azië, alsook over de beraamde versterking en modernizeering van de vloot dadelijk na afloop der zitting van vandaag plaats vond.

Na een langdurige bespreking verliet de Vice-Admiraal de werkkamer van den minister, voorzien van verstrekkende volmachten, alsook van bepaalde opdrachten niet alleen voor enkele personen, maar speciaal voor de oorlogsbodems ‘Hertog Hendrik’ en ‘Gelderland’.

Het liep tegen één uur en de nacht was tamelijk donker.

Dicht bij Ouderkerk werden de koplampen uitgedraaid, de auto reed nog een honderd meter verder, dan stopte zij.

Twee heeren stapten uit, hun hoeden diep over hun oogen getrokken, en gingen met snelle schreden naar de Ouderkerklaan, die zij insloegen.

Rechts lag het afgesloten terrein van de springstoffenbariek, en in de verte hingen de groene, roode en gele lichten van een lokaaltreintje als lichtkogels in het duister.

De heeren vertraagden hun pas.

Twee agenten reden op de fiets voorbij - haast onhoorbaar.

Nog een paar stappen en de mannen bleven staan om de agenten na te kijken, tot deze bij een wegkruising op

zij afsloegen en uit het oog verdwenen. Dan gingen zij verder.

Niet ver van Amstelveen lag op zij van den weg een statig huis, dat aan een voor eenige jaren overleden Indischen planter had toebehoord, die zich daar na zijn terugkeer in het moederland metterwoon had gevestigd. Na zijn dood bleef het huis onbewoond. De houten luiken aan den binnenkant van de hooge ramen waren gesloten. De dicht met boomen begroeide tuin zag er verwaarloosd uit, terwijl het groote ijzeren hek, dat het terrein omgaf, en de machtige, rijk versierde inrijpoort nog intact waren.

Deze oude bezitting was het doel van hun tocht.

Een van hen nam een sleutel uit zijn zak en opende de poort. Nadat zij naar binnen waren gegleden, sloot hij deze weer. Dan naderden zij zwijgend het huis, waarbij zij de boomen als dekking gebruikten.

Plotseling hoorden zij vlakbij een geritsel en bleven staan. Hun oogen trachtten de duisternis te doorboren: toen zagen zij de glinsterende oogen van een kat.

Zij liepen om het gebouw heen naar de achterzijde. Door een kleine deur kwamen zij in het trappenhuis, waar zich ook de toegang tot den kelder bevond. Toen zij de smalle trap waren afgedaald, stonden zij voor een tweede deur, die toegang tot den vroegeren wijnkelder gaf. Zij traden binnen. Langs de muren liepen hooge stellingen, waar eens de fijnste wijnsoorten hadden gelegen. Er stonden nog een paar kisten met leege flesschen.

De deur werd zorgvuldig van binnen afgesloten.

De vorige eigenaar van het huis scheen erg voorzichtig of bangelijk te zijn geweest, want het kleine raampje, dat zich vlak onder de zolder bevond en waardoor niemand zou kunnen binnendringen, was van dikke ijzeren tralies voorzien.

Een der bezoekers stapte op een kist en greep naar de tweede verticale staaf van het traliehek; de staaf

gaf mee en werd naar voren getrokken. Een zacht gezoem werd hoorbaar en een der stellingen week over een breedte van zestig centimeter achteruit.

De twee stapten door de opening en bevonden zich in een uitgehouwen gang, die ter bescherming tegen vochtigheid met cement bepleisterd was.

Bij het licht van een zaklantaarn gingen zij verder. Na ongeveer vijftig meter maakte de gang een rechte hoek. Een gegons werd hoorbaar, dat naarmate zij verder gingen, duidelijker werd. Twintig of vijfentwintig meter verder kwamen zij aan een smalle, maar blijkbaar sterke stalen deur met drie gecompliceerde cijfersloten. Bij het licht van de lantaarn werd de cijfercombinatie ingesteld, de sleutels werden omgedraaid en de deur ging open. De heeren traden binnen. De deur werd hydraulisch gesloten en de inschakeling van een electricch contact maakt het onmogelijk, de deur van buiten zonder levensgevaar te openen.

Het geraas van machines drong tot hen door. De zaklantaarn werd uitgedaan. Zij trokken maskers over hun hoofd en zetten stofbrillen op, zoodat ook hun oogen niet te herkennen waren.

Een druk op een hefboom en een ijzeren deur gleed op zij.

Een groote, hel verlichte ruimte, die op een laboratorium leek, werd zichtbaar.

Tusschen condensatoren, transformatoren, geweldige schakelborden en destilleerkolven zat een man aan een lange tafel. Hij was naar schatting vijfendertig jaar oud en zag erg bleek.

Toen de beide mannen binnenkwamen, sprong hij op, maar keek in de loop van twee op hem gerichte revolvers.

‘Blijft u zitten,’ zei een der bezoekers. ‘Hoe ver is U gekomen?’

‘Ik weiger, uw eischen in te willigen. U heeft niet het recht, mij orders te geven en mij hier tegen mijn zin

vast te houden.’

‘U bent hier nu al een week. Een week lang vertelt u ons elken dag hetzelfde. Begaat u geen domheid. U weet dat elke tegenstand nutteloos is. Dwingt u ons niet, u als onzen tegenstander te moeten beschouwen. De gevolgen zouden niet prettig voor u zijn. Zoodra onze eisch vervuld is, laten wij u vrij en u kunt een onbezorgd leven lijden.’

‘Nooit zult u mij er toe dwingen, dit verraad te plegen!’

‘Ook niet, wanneer u, als u blijft weigeren, hetzelfde lot zou treffen als den heer van Soest?’

‘Ook dan niet!’

Het masker verborg het kwaadaardige lachen van den ander, toen hij antwoordde:

‘U is een moedig man, mijnheer van Lier!’

Plotseling ging een kleine groene lamp aan.

Een der beide heeren drukte op een knop en op het zelfde oogenblik weerklonk een onaangename, hooge stem, die uit een luidspreker scheen te komen:

‘Wie is aanwezig?’

Terwijl een hunner in een microfoon sprak, dat zich in den muur bevond, bleef de ander met zijn revolver voor van Lier staan.

‘X P en X Q.’

‘Wie spreekt?’

‘X Q.’

‘In orde. - Hoe ver staat het met het werk?’

‘Vindt u het goed, dat de ingenieur zelf met u spreekt?’

‘Ik vind het goed.’

X Q bracht van Lier naar de microfoon.

‘Vraagt u,’ zei hij.

‘Mijnheer van Lier,’ klonk het uit den luidspreker, ‘welk resultaat heeft u tot nu toe bereikt?’

Van Lier zweeg.

‘Geeft u antwoord. U weet wat ik van u verwacht.’

‘Ik heb u niets te zeggen.’

‘Neen?’

‘Ik verlang onmiddelijk te worden vrijgelaten.’

‘Daar u dit verlangen op zoo een gedecideerden toon uitspreekt, neem ik aan, dat u de opdracht heeft uitgevoerd en dat men u bij vergissing langer heeft vastgehouden dan noodig was. Dit zou mij spijten en in dit geval zou ik u mijn verontschuldiging moeten aanbieden. Is mijn veronderstelling juist?’

‘Ik herhaal, dat ik hier onmiddelijk vandaan wensch te gaan.’

‘Ik wacht nog op uw bericht over den stand van uw werk.’

‘Ik ben niet van plan aan uw verlangen te voldoen.’

‘Weest u niet onverstandig. U kent ons voorstel en u weet -’

‘U kunt zich verdere woorden gerust sparen.’

‘Valt u mij niet in de rede!’ De stem klonk scherper. ‘U weet wat u te wachten staat, wanneer u in uw weigering volhardt. - Zult u aan het werk gaan?’ Er lag iets dreigends in de vraag.

‘Neen!’

‘X Q!’

X Q ging naar de microfoon.

‘Spreekt u.’

‘Over acht dagen het resultaat of u weet, wat u te doen staat.’

Het groene licht ging uit.

Zonder verder een woord te zeggen vertrokken de twee mannen. De ijzeren deur gleed dicht en van Lier bleef alleen.

Met groote stappen ging hij een paar keer heen en weer. Dan ging hij aan de tafel zitten en staarde voor zich uit.

Dus nog acht dagen. Had zijn strijd eenig doel? Zeker, het konden slechts een paar formules geweest zijn, die de tegenstanders bij van Soest hadden gevonden. Maar

hij wist niet hoeveel hun in handen was gevallen en zouden deze formules iemand van groote begaafdheid niet in staat stellen hierop verder te bouwen? Hij twijfelde er niet aan, dat het hun zou lukken zoo iemand te vinden. Hij was bereid zich op te offeren. Nooit zou een onbekende tegenstander de uiteindelijke oplossing mogen vinden. Maar zou zijn dood niet juist een tegenovergestelde uitwerking hebben en misschien een onafzienbare ramp ten gevolge hebben? Men was in het bezit van belangrijke formules. Hij begreep, dat hij op den verkeerden weg was. Hij moest tijd zien te winnen en besloot met het werk te beginnen, om zijn tegenstanders op sleeptouw te houden.

's Morgens reed hoofdinspecteur Smit naar de Wanningstraat. Hij opende de huisdeur en ging met zijn chauffeur de woning van van Soest binnen.

De woning was, daar van Soest hier als vrijgezel, dus alleen geleefd had, na het onderzoek gesloten gebleven en er was sindsdien niets aangeraakt. Dit was een omstandigheid, die het onderzoek van den inspecteur belangrijk kon vergemakkelijken.

Smit had in zijn actetasch de aantekeningen en de foto's, die op den ochtend na den moord op van Soest in de woning waren gemaakt. Hij begaf zich naar de bibliotheek, waar hij in een gemakkelijke fauteuil plaats nam.

Hij stak een sigaret op en hield ook den chauffeur zijn koker voor:

‘Bedien je, mijn zoon,’ zei hij. ‘Het zal wel een tijdje duren, ik moet diep nadenken.’

De chauffeur nam een sigaret en ging een eindje verderop zitten, om den inspecteur niet te storen.

Smit genoot van de aroma van zijn sigaret en keek onbeweeglijk naar den zolder.

Was de dader een kennis van het slachtoffer geweest of een vreemde?

Als hij de verklaring van den bediende wilde gelooven, moest hij het eerste aannemen. Nadat hij in het begin een sterk wantrouwen tegen Chris Wolters had gekoesterd, had hij naar aanleiding van de goede inlichtingen, die hij over hem had verkregen, zijn opinie herzien, mede ook doordat hem bij van Soest een paar eigenaardigheden waren opgevallen, die te opvallend waren om over het hoofd te worden gezien.

Voor de voorzichtigheid van van Soest, waarover de bediende reeds had gesproken moest, wanneer dit geen ziekelijke aanleg was, een hoogst gewichtige reden bestaan. Zijn geheele leven scheen in een ondoordringbare duisternis te zijn gehuld en tot nu toe was het niet gelukt vast te stellen of hij medewerkers had gehad of niet, of hij zijn werkzaamheden uitsluitend in zijn woning had verricht, of dat zich ergens - desnoods buiten de stad - zijn werkplaats, laboratorium of kantoor had bevonden. Afgezien van een paar onbelangrijke, nietszeggende notities en een paar incomplete chemische formules had men geen aantekeningen gevonden, zoodat het ook in deze richting onmogelijk scheen een spoor te vinden.

Van Soest had bezoek verwacht en order gegeven, thee klaar te zetten. Men had de gedekte theetafel ongebruikt aangetroffen. De bezoeker kon dus in geen geval lang in de woning hebben vertoefd.

Het was bewezen en gezien de bijkomstige omstandigheden ook logisch, dat men van Soest naar de badkamer had gesleept, nadat men hem vermoord had. In welke kamer was nu de misdaad begaan?

Smit nam een blad papier en teekende een plattegrond van de woning, waarbij hij de buitendeur, de garderobe, de badkamer en de bibliotheek met de gedekte theetafel met roode lijnen aangaf. Hij keek lang naar deze tekening, dacht na, combineerde en maakte berekeningen, zonder echter tot een resultaat te komen.

Hij stond op om met zijn onderzoek in de bibliotheek

te beginnen en bekeek oplettend de hier gemaakte foto's.

Plotseling floot hij door zijn tanden.

‘Kom eens hier, mijn zoon,’ wendde hij zich tot den chauffeur. ‘Ik heb iets gevonden en zou graag willen, dat jij het bevestigt. Prent deze twee foto's goed in je geheugen en vertel me dan, wat je kunt ontdekken.’

De chauffeur nam de foto's in zijn hand en bestudeerde ze grondig. Dan zei hij:

‘De middelste la van de schrijftafel staat niet meer zoo ver open.’

‘Juist. Er is hier iemand geweest.’

De twee beampten gingen naar de schrijftafel en Smit vond een tweede bewijs, dat hier iemand na het bezoek van het parket moest zijn binnengedrongen: op het lichtgrijze, marmere onderstel van den inktpot lag een weinig sigarettensch, die er - blijkbaar onopgemerkt - was op gevallen, terwijl op de vergrooing van de scherpe foto van de schrijftafel geen aschresten waren te zien.

Zeer interessant, dacht de inspecteur en begon de naaste omgeving van de tafel nog eens nauwkeurig te onderzoeken. Hij kon niet het minste ontdekken. Het meest irriteerde het hem, dat de inhoud van de schuifladen niet aangeraakt scheen te zijn, terwijl hij met behulp der foto's kon constateeren, dat de middelste lade den geheimzinnigen bezoeker buitengewoon geïnteresseerd had.

Hij noteerde de wijdte van de opening en trok de la er geheel uit. De inhoud klopte precies met de lijst, die 's morgens na den moord was opgemaakt. Hij nam zijn zaklantaarn, kroop onder het bureau en zocht naar een geheim mechanisme. Maar hij vond niets. Hij bracht de lade weer in haar oorspronkelijke positie en liet zijn blikken door de kamer gaan. Hij keek naar de theetafel. Lang. Onbeweeglijk. Hij zag den bediende de voorbereidingen treffen, de tafel in orde maken en vertrekken. Schimachtig zag hij den laten gast komen en zijn hand

naar de bel uitstrekken. Of had hij niet gebeld en moest die beweging anders uitgelegd worden?

Dan riep hij zijn chauffeur.

‘Ga eens naar boven. Daar zie je vlak naast de trap een klein, aardig, onschuldig kamertje. Op de tafel ligt een map, die een verzameling bevat - geen postzegels of vlinders. Krantenuitknipsels heeft de vriendelijke bediende van dit huis verzameld. Breng de map naar beneden, ik wil haar meenemen. Maar pas op, dat je anders niets aanraakt.’

In de andere kamers was niets veranderd en Smit verliet, met de grillige verzameling van Chris Wolters in zijn tasch, het huis.

Terwijl hij in zijn bureau dadelijk met het doorkijken der krantenuitknipsels begon, kreeg van Dam twee opdrachten uit te voeren. Een aanvraag van het ministerie betreffende de terugreis van Clive Harrow was nog niet binnengekomen; Harrow moest dus nog in den Haag zijn. Van Dam moest zich met hem in verbinding stellen en hem verzoeken, in den namiddag bij den inspecteur te willen komen. Het duurde tamelijk lang, voor hij den Engelschman aan de telefoon had. De bespreking werd op vier uur bepaald. Dan begaf van Dam zich naar de Wouwermanstraat, om zoo mogelijk Chris Wolters dadelijk mee naar het hoofdbureau van politie te nemen. Het was lunchtijd en van Dam had geluk. Chris Wolters was thuis. Hij was eenigszins verrast den beambte bij zich te zien en tegelijkertijd verontwaardigd, dat hij dadelijk mee moest gaan.

‘Wat heeft dat te beteekenen?’ riep hij. ‘Is dat een manier, om met rustige, vreedzame burgers om te gaan?’

‘Het is beter, dat u dit aan den hoofdinspecteur vraagt,’ was van Dams beleefde, maar besliste antwoord.

Smit zat nog in de verzameling te bladeren, toen van Dam met den bediende binnenkwam.

‘Neemt u plaats, mijnheer Wolters.’

‘Dank u. - Ik vraag mij af, waaraan ik deze behandeling te danken heb, inspecteur.’

‘U zult toch niet kunnen ontkennen, dat wij u tot nu toe geheel en al met rust hebben gelaten. Maar het verloop van het onderzoek maakte het noodzakelijk, u hier te laten komen.’

‘Daar heb ik ook niets op tegen. U had mij kunnen berichten en een tijd van samenkomst bepalen. Ik zou gekomen zijn. Maar het was toch niet noodig geweest, mij door een beampte te laten afhalen, alsof ik een misdadiger ben.’

‘Mijnheer Wolters, het gaat hier om een menschenleven. Afgezien daarvan, dat ik elke critiek uwerzijds van de hand moet wijzen, was er reden genoeg aanwezig, u dadelijk te arresteren, want u was het laatst in de woning van het slachtoffer geweest en u bezat de sleutels van het huis. Ik heb daarvan afgezien. Maar vergeet u niet, dat ik ook nu nog hiertoe zou kunnen overgaan.’

‘U weet heusch wel, dat ik met die misdaad niets uitstaande heb.’

‘Het onderzoek is nog niet beëindigd, mijnheer Wolters. En dan: de politie heeft het recht zich te vergissen.’

Zij keken elkaar lang aan.

Ten slotte haalde de bediende zijn schouders op.

‘Wat wenscht u van mij?’

‘Ik heb u laten komen, om eenige ophelderingen van u te verkrijgen, die ik van belang acht en die misschien een vingerwijzing voor mij zullen zijn.’

‘Wat ik u kan zeggen, inspecteur, heb ik u reeds in de Wanningstraat verteld.’

‘Misschien niet alles,’ meende Smit.

‘U heeft mij laten komen om mij vragen te stellen. Waarom twijfelt u dan aan mijn woorden? Ik weet niets.’

‘Geloof u mij, mijnheer Wolters, het is beter voor u, wanneer u deze agressieve houding tegenover mij op-

geeft. - Zoudt u mij eens willen vertellen, waarin uw werkzaamheden bij den heer van Soest bestonden?’

‘Ik was bediende bij mijnheer van Soest. Ik deed alles wat een bediende nu eenmaal te doen heeft.’

‘Wat deed u eigenlijk vroeger?’

‘Inspecteur, zoover ik weet gaat het hier over de zaak van Soest. Ik was bediende bij mijnheer van Soest.’

Smit hield hem met zijn oogen vast. Het kostte hem veel moeite, bij deze brutale houding van een man, wiens schuld of onschuld nog geenszins vaststond, kalm en beheerscht te blijven.

‘Mijnheer Wolters, ik ben niet van plan, ons onderhoud op dezen toon voort te zetten. Ik geef u vijf minuten den tijd, om te overleggen, of u tot een duidelijke en gewillige beantwoording van mijn vragen kunt besluiten. Mocht u uw tegenwoordige houding wenschen vol te houden, zal ik dadelijk een bevel tot uw in hechtenis neming laten uitvaardigen.’ Hiermee verliet hij het bureau.

‘Ongeloofelijk is dat,’ bromde Wolters binnensmonds en zich tot van Dam wendend, zei hij: ‘Als de inspecteur soms denkt op die manier met mij te moeten beginnen - dan laat ik het er op aankomen.’

‘Mijnheer Wolters,’ zei van Dam, ‘weest u verstandig. U moet zelf weten wat u doet en het is niet mijn bedoeling, invloed op u uit te oefenen. Maar waarom zult u zich moeilijkheden bezorgen? Hoofdinspecteur Smit is een prachtmensch. U kunt er van overtuigd zijn: wanneer een van de andere heeren deze zaak zou behandelen, dan zat u al lang achter slot en grendel.’

‘Maar men kan mij toch niet -’

‘Mijnheer Wolters - de politie en de justitie kunnen alles, wat in het belang van de opheldering van een misdad is. Antwoord u op de vragen van den hoofdinspecteur, wanneer u niet wilt, dat een misschien onjuiste verdenking tegen u vastere vorm aanneemt.’

Van Dam sprak verder. Rustig en zakelijk trachtte

hij hem te overtuigen. En toen Smit vijf minuten later terugkwam en vroeg:

‘En - heeft u een besluit genomen?’

antwoordde Wolters:

‘Ik zal uw vragen beantwoorden.’

‘Het doet mij genoegen, dat u tot deze conclusie bent gekomen.’

De hoofdinspecteur ging aan zijn schrijftafel zitten.

‘Wilt u mij dus eerst eens vertellen, welk beroep u vroeger heeft uitgeoefend?’

‘Inspecteur, wanneer ik verklaarde uw vragen te zullen beantwoorden, dan handelt het zich alleen om vragen, die met het onderhavige geval in verband staan. Op alle andere vragen moet ik het antwoord weigeren.’

‘Dat is uw goed recht, ofschoon het antwoord op deze vraag mij in hoge mate geïnteresseerd zou hebben.’

Wolters zweeg.

Smit stak een sigaret op en bood ook den bediende zijn koker aan.

‘Rookt u?’

‘Dank u, ik rook alleen sigaren.’ En met een zweem van een glimlach voegde hij er aan toe: ‘maar dát dan ook hartstochtelijk!’

Smit nam een paar krantenuitknipsels in zijn hand.

‘Ik zou graag het een en ander over deze eigenaardige verzameling hooren.’

Wolters glimlachte.

‘Heeft u haar doorgekeken, inspecteur? Wat zegt u van mijn panopticum?’

‘Waarom heeft u deze verzameling aangelegd?’

De bediende keek hem verbaasd aan.

‘Waarom? - Waarom verzamelt men prentbriefkaarten? Waarom verzamelt men sigarenbandjes?’

‘Omdat men daarbij een zeker interesse heeft.’

‘Dat klopt. Ik heb deze onschuldige curiositeiten verzameld uit een gril - voor tijdverdrijf.’

‘Noemt u het bericht over den moord op een gangster ook een onschuldige curiositeit?’

‘U zult mij misschien niet begrijpen, inspecteur, maar in zekeren zin - ja.’

‘Ik vind het op zijn zachtst uitgedrukt eigenaardig, dat dit bericht zich in uw map bevindt en nog wel met rood potlood omljnd is.’

‘U bedoelt omdat deze dubbele moord op een en dezelfde persoon onder dezelfde omstandigheden plaats vond, waaronder mijnheer van Soest om het leven kwam? Dit is een van de toevalligheden, inspecteur, die in een land als Amerika al menigen armen duivel op den electrischen stoel hebben gebracht. - Wilt u mij op grond daarvan arresteeren?’

Smit tikte de asch van zijn sigaret.

‘Onze afspraak was, dat ik zou vragen en u zou antwoorden. - Mijnheer Wolters, op een ochtend in September 1934 werd een Engelsch ingenieur, die met de uitvoering van een belangrijke opdracht belast was, in een dok van de marinewerf geworgd aangetroffen. Een moord, die tot nu toe nog niet is opgehelderd. Uw map bevat ook het bericht van deze misdaad.’

Wolters haalde zijn schouders op.

‘Best mogelijk,’ zij hij.

‘In Maart 1935 werd op de marinewerf in Plymouth een scheikundige, die met de uitwerking van een nieuwe vinding der Engelsche marine bezig was, eveneens geworgd aangetroffen. Ook deze moord kon nog niet worden opgehelderd. En ook daarover heb ik een bericht in uw verzameling gevonden.’

‘Inspecteur, verleden jaar werd op een boerderij in het Zuiden van ons land een kuiken met twee koppen uitgebroeid. De oorzaak voor deze speling der natuur kon nog niet ontdekt worden. Heeft u het artikel gelezen? Het ligt in mijn map. - Zooals ik u zei: curiositeiten. De door u genoemde moorden zijn misdaden, waarbij het tragische aan het belachelijke grenst.’

Smit drukte zijn sigaret uit. Hij voelde dat hij op dit punt niet verder kon komen. Maar het verleden van dezen man begon hem steeds meer belang in te boezemen. Hij gaf er echter de voorkeur aan, niet meer daarop te zinspelen en moest een anderen weg zoeken, om zich op dit punt klaarheid te verschaffen.

‘Wat weet u van de mensen, die bij mijnheer van Soest over huis kwamen?’

‘Absoluut niets. Ik heb u bereids medegedeeld, dat mijnheer van Soest slechts zelden bezoekers ontving. Kreeg hij bezoek, dan gebeurde dit na voorafgaande afspraak, zoodat ik geen reden had naar den naam van den bezoeker te vragen. Zijn mededeeling, dat hij verwacht werd, was voor mij voldoende. En aangezien de eerste plicht van een bediende discretie is - een plicht waarop ik ten zeerste gesteld ben - heb ik de bezoekers nooit naar hun naam gevraagd.’

‘Hoe lang was u bij mijnheer van Soest?’

‘Haast een jaar.’

‘En hoe is u bij hem gekomen?’

‘Hij had geadverteerd. Ik heb gesolliciteerd en werd op mijn getuigschrift aangenomen.’

‘Kunt u mij dit getuigschrift bezorgen?’

‘Met genoegen, inspecteur. Ik zal het u dadelijk zenden. Maar ik verzoek u, het met mijn verzameling weer aan mij terug te zenden.’

‘Wat voor ons waardeloos is, krijgt u vanzelf sprekend weer terug.’

‘Dank u.’

‘En wat bent u nu van plan te doen?’

‘Ik zoek een andere betrekking. Het is moeilijk, in den tegenwoordigen tijd iets goeds te vinden, maar ik heb iets overgespaard en kan het nog een tijdje uitzingen.’

‘Mijnheer Wolters, als ik van een beperking van uw bewegingsvrijheid afzie, wil dat niet zeggen, dat ik geen belang meer in u stel. U mag het land voorloopig niet

verlaten.’

‘Ik ben niet van plan dit te doen, inspecteur. Men hoort zoo veel, en ik geloof niet, dat ik geschikt ben, om aan de eigenaardigheden van buitenlandsche heeren te wennen.’

Toen de deur zich achter hem had gesloten, liep Smit in gedachten op en neer. Hij overdacht nog eens alle bijzonderheden van zijn onderhoud met Chris Wolters, maar ondanks alle objectiviteit, die hij altijd in dergelijke gevallen tegenover een ieder probeerde te betrachten, kon hij niet de minste aanleiding vinden, om ook maar eenige sympathie voor dezen man te voelen.

Hij stak een sigaret op en ging naar het raam. Ongeveer tien minuten bleef hij zoo staan. Hij staarde naar het donkergroene water van de gracht, waarin de boomen zich weerspiegelden en waarop kleine zonnevlekken dansten. Maar hij merkte dit evenmin op als het geraas van het verkeer of het lachen der op straat spelende kinderen. Geconcentreerd dacht hij na. Werktuigelijk drukte hij zijn sigaret uit. Dan begaf hij zich naar den hoofdcommissaris voor een bespreking.

Het onderhoud duurde lang en het eindigde ermee, dat van Dam met eenige bijzondere opdrachten per vliegtuig naar Londen werd gezonden.

Om vier uur stapte, zooals afgesproken, Clive Harrow het hoofdbureau van politie binnen.

Hij werd dadelijk bij den hoofdinspecteur toegelaten, die hem vriendelijk begroette en hem liet plaats nemen.

‘Ik veronderstel, dat u van het ministerie omtrent mij bericht heeft ontvangen, inspecteur. U kunt zich waarschijnlijk voorstellen, dat ik dolgraag zou willen vertrekken.’

‘Tot mijn spijt moet ik u teleurstellen, mister Harrow. Ik heb nog niets gehoord.’

‘Hoe is dat mogelijk?’ stoof Harrow op.

‘Ik kan uw ongeduld en onrust begrijpen. Maar zoo vlug kan de beslissing inzake uw verzoek niet verwacht

worden, wanneer u bedenkt, dat de in aanmerking komende omstandigheden twee gevallen van moord zijn. Ik heb uw gezegd, dat ik uw verzoek nadrukkelijk zal ondersteunen. Dat zeg ik nog.'

'Dank u.'

'Mister Harrow, ik heb u verzocht bij mij te komen, omdat ik over de gebeurtenissen op de "Prague" met u wilde spreken. Ik heb hier de plattegronden van de verschillende dekken, en de scheepvaartmaatschappij heeft op mijn verzoek de hut van u en mister Cowper benevens de hut, waar de leege koffer met het velletje papier werd gevonden, van een kruisje voorzien.' Hij schoof hem de teekeningen toe. 'Wilt u zich even ervan overtuigen, dat de opgaven van de maatschappij juist zijn?'

Harrow nam de plattegronden op en bekeek ze oplettend.

'Ja,' zei hij dan, een een ander met zijn vinger aanwijzend. 'Dit was de hut, die mijn privé secretaris en ik hadden besproken. Ik zal nooit het tooneel vergeten dat zich aan mijn blikken vertoonde, toen de steward de deur voor mij opende. - En hier - ja - hier werd de geheimzinnige koffer gevonden.'

'Dank u. - Verder heb ik hier een plattegrond van het promenadedek, waarop de plaatsen zijn aangeteekend, waar volgens den steward de bezette dekstoelen hebben gestaan. Die stoel met een cirkel er om heen zou - eveneens volgens de opgave van den steward - de uwe geweest zijn. Kunt u zich herinneren, of dat zoo klopt?'

Harrow nam ook de nieuwe teekening op en dacht even na.

'Hier kwam ik het dek op - en hier - ja, het klopt. - De steward schijnt een uitmuntend geheugen te hebben,' liet hij er glimlachend op volgen.

'Training door zijn beroep.'

'Dat moet wel. - Heeft u al een aanknooppingspunt

kunnen vinden of heeft u al een speciale verdenking?’

‘Ik geloof, dat ik een zeer belangrijk aanknooppunt heb, mister Harrow. Maar voor een bepaalde verdenking is het niet voldoende.’

‘Mag ik ook vragen -?’

‘Vraagt u niets, mister Harrow. Ik kan en mag u natuurlijk niets zeggen. Zoodra wij den dader te pakken hebben, zult u alles vernemen.’

‘En verwacht u den man te krijgen?’

Smit tilde zijn armen op en liet ze weer vallen.

‘Wie weet? Ik hoop het. Als men mij den tijd laat en het toeval mij gunstig gezind is, - zonder toeval speelt namelijk geen criminalist iets klaar - ben ik er van overtuigd.’

Harrow keek den inspecteur met groote oogen aan.

‘Ik heb nog nooit een politiebeampte zoo hooren spreken.’

‘Misschien is het ook niet verstandig van mij.’

‘Het is in elk geval sympathiek en vertrouwen wekkend.’

Smit werd zichtbaar verlegen en Harrow zelf kwam hem te hulp.

‘Heeft u anders nog iets voor mij, inspecteur?’

‘Ja. Ik ga morgen vroeg - en wel reeds om zeven uur - in Hoek van Holland aan boord van de “Prague”, om een tweede, nauwkeurig onderzoek op het schip in te stellen. Ik zou het prettig vinden, als u met mij mee zoudt willen gaan.’

‘Ik sta natuurlijk te uwer beschikking.’

‘Goed. Om kwart over zes zal ik u met mijn wagen van het hotel afhalen. - Later zal ik met u naar het ministerie rijden en probeeren, de beslissing inzake uw aangelegenheid te bespoedigen.’

Harrow stond op.

‘Ik ben u werkelijk zeer dankbaar, inspecteur. Ik zal alles doen wat in mijn vermogen staat, om u bij uw werk van dienst te zijn.’

De heeren drukten elkaar de hand en Harrow reed naar Den Haag terug.

Smit reed vroeger als anders naar zijn woning in de Euterpestraat.

Stralend kwam Mary hem tegemoet.

‘Fijn, dat je al thuis bent. Ik heb iets voor je.’

Hij keek haar met een grappig wantrouwen aan en vroeg glimlachend:

‘Moet ik soms liever weggaan?’

‘Wacht maar, tot je gegeten hebt,’ zei Mary lachend.

Smit gaf Tsien Yang zijn actetasch.

‘Leg haar op de schrijftafel, Papa. Heb je wat behoorlijks klaar gemaakt?’

‘Rijsttafel,’ antwoordde Tsien Yang en glimlachte over zijn heele gezicht.

‘Verwen me niet zoo!’ riep Smit. Dan nam hij Cesar op zijn arm en ging in een gemakkelijke stoel zitten.

Mary nam op de leuning plaats.

‘En Cesar, vertel me nu eens, was vrouwtje vandaag lief?’

‘Hé’ - riep Mary. ‘Hé -!’ Dan tikte zij Smit op zijn schouder en toen hij opkeek, zei ze: ‘Ja, jou bedoel ik! Ben je nu heelemaal niet nieuwsgierig?’

‘Ontzettend zelfs.’

‘Maar je hebt nog niets gevraagd.’

‘Neen. Ik voel mij schuldig. Dus - wat heb je voor me?’

‘Een invitatie.’

‘Een invitatie? Voor mij?’

‘Ja. Voor ons. Jeanne was hier.’

‘Wie is Jeanne?’

‘Ik heb jou toch van haar verteld. Ik heb haar in Scheveningen ontmoet. Zij verwacht ons een dezer dagen in Wassenaar.’

Smit keek niet al te vrolijk.

‘Moet het!’

‘Het moet.’

‘Mary, ik heb het op het oogenblik zoo ontzettend druk, dat ik er onmogelijk tijd af kan nemen, om vreemden te leeren kennen. Ik heb al mijn krachten noodig en kan mij geen pleziertjes veroorloven.’

‘Integendeel, je moest juist eens een paar uur onder vreemden zijn, waar je gedwongen bent, je gedachten op iets anders te concentreren. Dat zou een ontspanning voor je zijn.’

Smit zuchtte.

‘Je hoeft heusch niet zoo te zuchten,’ ging Mary lachend verder, ‘Jeanne is charmant en zij woont in een prachtig huis, heel oud, met echte spookverhalen. Toen wij nog kinderen waren - Jeanne en ik - slopen wij met voorliefde, dicht tegen elkaar aangedrukt, over de zolder, door de kelder, langs donkere hoeken en gangen. In onze fantasie zagen wij natuurlijk overal ontzettende dingen. Je moest het toch leuk vinden, eens over dezelfde zolder, door dezelfde kelder, langs dezelfde hoeken en gangen te sluipen, waar ik als kind heb leeren griezelen.’

Smit glimlachte.

‘Dat is natuurlijk een argument, waar ik niets tegen in kan brengen. Zoodat je dus weer als overwinnares uit den strijd tegen mijn beroemde standvastigheid bent gekomen.’

‘Top?’

‘Top!’

‘Prachtig. Ik zal Jeanne je nederlaag melden. Het zal haar plezier doen je te leeren kennen.’

Even voor half zeven stopte de auto van den hoofdinspecteur voor het Hotel des Indes in den Haag.

Smit hoefde niet te wachten, want Harrow stapte dadelijk in.

De tocht door den vroegen morgen was onvergelykelyk mooi en zij spraken slechts weinig.

Harrow moest aan den morgen denken, toen hij met

Jeanne Morrees langs dezen weg was gereden.

Het groen van de boomen was dichter en sappiger geworden en ruischte zacht in de van de zee komende bries.

Ondanks alle onaangenaamheden, die hem als een onafgebroken keten sinds zijn overtocht op de 'Prague' hadden achtervolgd, ondanks zijn steeds groeiende nervositeit had de gedachte aan Jeanne hem niet losgelaten. Hij had in zijn leven tegenover menige vrouw gestaan, waarvan hij de invloed had ondervonden. Maar nog nooit was hij, reeds na een vluchtige kennismaking, zoo onder den indruk van een vrouw gekomen als in dit geval. Toen hij zich dit feit realiseerde, schreef hij dit aan de eigenaardige omstandigheden van hun ontmoeting op de boot toe; maar weldra drong het tot hem door, dat hij zichzelf wat wijs maakte en dat deze indruk aan gevoelens ontsproot, die hem op het eerste oogenblik verbijsterden.

Een glimlach speelde om zijn lippen. Jeanne! Hij begreep niet hoe hij zoo dom had kunnen zijn, haar adres niet te vragen. Hij nam zich voor, 's middags naar Scheveningen te gaan; misschien was zij daar wel.

Smit had alleen maar in het begin de reine lucht van den Meimorgen genoten; slechts even hadden zijn oogen het stralende blauw van den hemel, de uitgestrekte grasvlakten met hun donkere en lichte tinten en het groen der boomen, dat af en toe hun wagen raakte, waargenomen. Hoe dichter zij Hoek van Holland naderden, hoe duidelijker hem de plattegronden van de dekken der 'Prague' voor den geest kwamen. Als bloedroode cirkels zag hij de hutten van Harrow en den onbekende en de plaatsen, waar de dekstoelen hadden gestaan. Hij verwachtte van zijn onderzoek op het schip niet veel. Er was te veel tijd overheen gegaan en men had zonder twijfel groote fouten begaan, die niet meer waren goed te maken. Desondanks leek het geval hem belangrijk genoeg om, zelfs al zou het doelloos zijn, de

plaats van de misdaad in tegenwoordigheid van den kapitein, den steward en Harrow in oogenschouw te nemen.

Spoedig was Hoek van Holland bereikt en toen zij op de kade stonden, zagen zij de 'Prague' liggen. Dunne witte rookpluimen kwamen uit de beide schoorsteenen. De kapitein stond op het dek en scheen reeds op de heeren te wachten. Naast hem stond de steward en ook de inspecteur, die het eerste onderzoek had ingesteld, was ter plaatse.

Smit en Harrow stapten aan boord, en na de begroeting ging de kapitein het gezelschap voor naar de kaartenkamer.

'Ik geloof dat ik de situatie aan boord volgens de schetsen, die u mij heeft toegezonden, voldoende begrijp. Eer wij echter verder gaan, wilde ik even een punt bespreken, waarvan ik totaal niets begrijp. De hut, waar de leege koffer werd gevonden, was na de ontdekking der misdaad leeg. Volgens de inschrijving was de hut echter besproken en de passagier van die hut heeft aan boord zijn reisbiljet tegen zijn landingskaart ingeruild, zooals dit is voorgescreven.'

'Dat klopt,' bracht de kapitein in het midden. 'Wij zijn er dan ook van overtuigd, dat de man nog aan boord was.'

'Daaraan valt niet te twijfelen, want de mogelijkheid, dat onze onbekende de rest van de reis als kanaalzwemmer heeft afgelegd, schakel ik uit. Zooals de zaak zich dus voordoet, zou de dader onder twee verschillende namen twee hutten besproken en zich, voorzien van twee valsche paspoorten, aan boord begeven moeten hebben.'

'Juist.'

'En dat is het punt, dat ik niet begrijp. Volgens de bepalingen der maatschappij mogen de passagiers, die aan boord zijn gegaan, het schip niet meer verlaten. Hoe verklaart u dan het feit, dat de dader, ondanks de

streng toepassing van deze maatregel, na zijn embarkeering nog eens aan land kon gaan, om daarna in een tweede gedaante nog eens aan boord te komen?’

‘Inspecteur, daarvoor kunnen wij tot onze spijt geen verklaring vinden. Te meer niet, waar de contrôlebeambten stellig verklaren, dat niemand het schip had kunnen verlaten, zonder dat zij dit gemerkt zouden hebben.’

‘Dat neem ik aan. En toch schijnt het mij toe, dat iemand onder de oogen van de contrôle weer aan land is gegaan.’

De kapitein keek verbaasd op.

‘Inspecteur, dat is totaal onmogelijk.’

‘Het spijt mij,’ antwoordde Smit, ‘maar daarvan ben ik nog in het geheel niet zeker. Heeft u al eens aan de mogelijkheid gedacht, dat iemand met een kleine handkoffer en perfecte legitimatie aan boord komt en als kruier weer aan land gaat? Dit laat twee mogelijkheden toe: òf de dader gaat aan boord, betreft zijn hut, verlaat het schip weer als kruier en komt als een andere passagier terug, om de tweede hut, die hij volgens zijn plaatsbewijs heeft besproken, te betrekken; òf hij heeft een medeplichtige, die de eerste hut heeft besproken, aan boord gaat, eerst naar zijn hut gaat en dan het schip als kruier verlaat, zonder terug te keeren, terwijl de dader zelf naar de tweede hut gaat en het schip dus niet meer hoeft te verlaten.’

Op deze woorden volgde een lange stilte.

De inspecteur van Hoek van Holland zag er gedeprimeerd uit. Smit zag het; het speet hem voor den man, maar hij kon hem een tweede onaangename verrassing niet besparen. Hij nam de aan boord genomen foto's der passagiers uit zijn tasch en greep er zonder aarzeling een uit.

‘Wie de dader is,’ zei hij, ‘en hoe zijn werkelijke naam luidt, weet ik niet. Maar het is déze man, dien wij zoeken.’

Daarbij toonde hij den verbluften kapitein en den verwarden inspecteur de foto.

Met groote belangstelling bestudeerden de twee de foto, en ook Harrow en de steward kwamen naderbij.

Het duurde een geruimen tijd, voordat de inspecteur het hoofd schudde. Hij zag Smit aan en vroeg:

‘Hoofdinspecteur - hoe komt u daarbij?’

Men kon hem aanzien, dat het hem dwars zat, dat hij niet begreep waar de inspecteur heen wilde. Hij voelde de groote meerderheid van Smit en maakte een betreurenswaardige indruk.

‘Heel eenvoudig,’ zei Smit. ‘Heeft u wel eens iemand met een dergelijke haargroei gezien - in het bijzonder bij de slapen? En dan de neus. Ziet u niet, dat hij dood is, wasachtig in vergelijking met de andere huid? Die neus is valsch. De vergrooting van de scherpe foto toont dit duidelijk aan, ofschoon men zelfs de poriën van de huid heeft trachten na te bootsen. De oogen, die achter een bril verborgen liggen, zijn half toegeknepen, om hun vorm onduidelijk te maken. Volgens de aantekeningen luidde de pas van den man op den naam van Andrew Jones en werd in Coventry uitgereikt. Toen deze afbeelding mijn argwaan gaande maakte, heb ik mij met de autoriteiten in Coventry in verbinding gesteld. De pas is echt - met uitzondering van de foto, die niet van den echter Andrew Jones is.’

Hij stond op.

‘En nu, kapitein, zou ik graag de plaats van de misdaad en de andere interessante plekken eens nader bekijken.’

Zij begaven zich naar dek B, waar de hut lag, die Harrow voor den overtocht had besproken en bezochten de hut van den onbekende op dek C; op het promenadedek werden de stoelen neergezet, zooals zij in dien nacht hadden gestaan. Harrow bevestigde, dat de stoelen precies zoo hadden gestaan. Dan maakte Smit een paar rondgangen over het schip, stelde vragen, voor-

zag de plattegronden van notities en teekens en na een woord van dank nam hij afscheid van den kapitein.

De inspecteur vergezelde Smit en Harrow naar de auto.

‘Als ik nog informaties van u nodig heb, zal ik u bericht sturen,’ zei Smit.

‘Ik sta natuurlijk altijd te uwer beschikking, hoofdinspecteur.’

De heeren stapten in en de auto reed weg.

De inspecteur keek hen na. Hij was terneergeslagen. Zeker, Hoek van Holland was maar een kleine post en hij kon zich niet herinneren, dat er gedurende de laatste tientallen van jaren iets van beteekenis was gebeurd. Maar dat was het juist. Een kalm verzekerd bestaan moest betaald worden met het opgeven van de hoop, ooit carrière te maken en de beste jaren van het leven werden met onbeduidende en oninteressante dingen verknoeid. Hij voelde, dat Smit uit een andere wereld kwam; er ging iets van den hoofdinspecteur uit, wat hij niet onder woorden kon brengen en hem met bewondering vervulde. Onder zoo iemand te werken - dat zou de moeite waard zijn.

‘Waarheen, inspecteur?’ vroeg de chauffeur.

‘Naar het ministerie van justitie.’

‘Ik veroorzaak u toch geen oponthoud?’ vroeg Harrow den hoofdinspecteur.

‘Ik heb u gisteren mijn tusschenkomst toegezegd en mijn tijd daarnaar ingedeeld.’

‘Ik vind het buitengewoon, wat u voor mij doet.’

‘Ik doe slechts mijn plicht,’ antwoordde Smit kort.

Even spraken zij geen van beiden. Toen zette de hoofdinspecteur het gesprek voort.

‘Als ik u goed heb begrepen, dan werden de besprekingen, waarvoor u naar Holland was gekomen, heel plotseling afgebroken.’

‘Ja.’

‘De man, waarmee u onderhandelde, was van Duitse nationaliteit?’

‘Juist.’ Hij keek Smit bijna met ontzetting aan. ‘Geloof u, dat Gülstorff iets met de zaak te maken zou kunnen hebben?’

‘Ik geloof niets, maar ik moet met alle mogelijkheden rekening houden, als ik tot een resultaat wil komen.’

Harrow schudde het hoofd.

‘Inspecteur, ik weet beroeps- en particulier leven scherp uit elkaar te houden. Als ik uw gedachtengang volg, was Gülstorff bij de onderhandelingen mijn tegenstander. En dat is juist. Maar ik heb hem na het afbreken van onze besprekingen nog herhaalde malen ontmoet, en mijn eerste indruk werd tijdens deze gezamenlijk doorgebrachte uren nog bevestigd. Gülstorff is een in elk opzicht sympathiek en eerlijk mensch, die veel te ongecompliceerd en veel te doorzichtig is, om zich tot zoiets te leenen. Buitendien, inspecteur, ziet u een paar punten over het hoofd, die een dergelijke verdenking al dadelijk absurd maken. Ten eerste zou hij dan aan boord geweest moeten zijn, om zich achter het bewuste masker te verbergen, terwijl hij in werkelijkheid rechtstreeks van de Riviera naar den Haag is gekomen.’

‘Dat beweert hij,’ bracht Smit in het midden. ‘Maar kan hij dat bewijzen?’

‘En ten tweede: Gülstorff, die met een bepaalde opdracht kwam, zou met het uit den weg ruimen van mijn mensen voor het begin der besprekingen zijn eigen belangen benadeeld hebben, omdat, waar hij een positief resultaat wilde bereiken, de aanwezigheid van deze mensen juist onmisbaar was.’

‘Mister Harrow, ik koester nu eenmaal een aangeboren wantrouwen jegens iedereen. En tegenover uw zienswijze van de dingen staat de mijne. Door het uit den weg ruimen van uw mensen, die - zooals u zelf zegt - voor het verloop der besprekingen en een even-

tueel resultaat van het grootste belang waren, werd uw positie danig verzwakt en die van uw tegenstander, den heer Gülstorff, belangrijk versterkt.'

Even later ging Smit voort:

'U zei, dat u nog dikwijls met Gülstorff in aanraking bent geweest. Heeft hij u nog een bijzondere reden opgegeven, waarom hij nog niet afreist?'

'Een vriendin van hem is voor een korten tijd naar den Haag gekomen. Zij brengen hun tijd in Scheveningen door en zijn van plan, daar nog 'n week of drie te blijven.'

'Heeft u deze dame leeren kennen?'

'Een alleraardigst meisje. Leeft voor de sport. Bekend skilooptster.' Hij lachte.

'Gaat u mij nu niet vertellen, dat u dit meisje ook niet vertrouwt!'

'Mister Harrow, uit deze kringen komen tegenwoordig de agenten van den geheimen dienst voort.'

Harrow zweeg.

In de verte verschenen de eerste huizen van de residentie, het verkeer werd drukker en spoedig was het centrum van de stad bereikt.

De auto stopte bij het Plein en de heeren begaven zich naar het ministerie van justitie.

Toen zij dit ongeveer een uur later weer verlieten, was Harrow, ondanks de verkregen vergunning om naar Engeland terug te keeren, besloten voorloopig nog in den Haag te blijven. Hij reikte Smit de hand.

'Inspecteur, ik dank u van harte. En wat uw verlangen aangaat - u kunt op mij rekenen.'

VI

‘Het doet mij veel genoegen kennis met u te maken, inspecteur. U kunt zich mijn verbazing voorstellen, toen ik van Jeanne hoorde, dat de kleine Mary getrouwd was en ik was natuurlijk nieuwsgierig, den man te leeren kennen dien zij had uitgezocht. En dat dit nu juist iemand is, die zich bij de bestrijding der misdaad in ons land zoo buitengewoon verdienstelijk heeft gemaakt, verheugt mij oprecht.’

‘Ik vrees, dat u een te hooge dunk van mij heeft, Excellentie,’ antwoordde Smit.

Vice-Admiraal Morrees lachte.

‘Is deze bescheidenheid aangeboren of een resultaat van uw echtvereeniging?’

‘Absoluut aangeboren, Papa Morrees,’ riep Mary glimlachend. ‘Maar ik ben er trotsch op, dat u gelooft, dat ik zoo een geweldige invloed op mijn man zou kunnen hebben.’

Jeanne lachte.

‘Als door dit onderhoud een strijd in de boezem der familie Smit mocht uitbreken, dan stel ik voor, dit meeningsverschil onder het genot van een kopje thee te beslechten. Mag ik u voorgaan?’

De begroeting had op de breede steenen trap plaats gehad, die van het park naar het portaal leidde en nu begaf het kleine gezelschap zich naar binnen.

Smit, die na de wandeling door het park het gevoel had gekregen, een kasteel uit de middeleeuwen voor zich te zien, moest, toen hij het huis binnenging, dadelijk aan de spookverhalen van Mary denken. De machtige zuilenhal, het breede trappenhuis, waren met sarongs, Boeddhabeelden, lansen en schilden, fantastische lederhelmen, amuletten, wajangpoppen, dansmaskers uit

Bali - en al die andere exotische dingen versierd, die de Vice-Admiraal als herinnering aan zijn dienstitijd in de koloniën uit Indië had meegebracht.

De ramen van de kamer, waar de thee geserveerd werd, keken op het achter het huis gelegen gedeelte van het park uit. Zij stonden wijd open en de zachte wind droeg geuren van sering en andere bloemen naar binnen. Markiezen hielden de zonnestralen tegen en de kamer met haar zware meubilair, gordijnen en tapijten en haar met eikenhout betimmerde zoldering en wanden, bleef in een vaag schemerlicht gehuld. Een opvallend contrast met de bloeiende, zonlicht overgoten bloembedden, planten en sappige grasvlakten van het park.

Het gezelschap nam plaats.

‘Nee, Mary, niet daar,’ zei Jeanne. ‘Jij zit natuurlijk op je oude plaatsje.’

‘Prachtig. Is hier ook nog -? Ja, daar is hij.’

Smit volgde de richting van haar blikken en zag in een hoek tegenover haar plaats een machtige figuur van den demon des doods in de balineesche kleurtinten staan: rood, goud en wit. Zijn oogen staarden naar beneden, zijn neusgaten waren opengespaakt en zijn geopende mond liet de geweldige, spierwitte tanden zien. Zijn handen waren met uiteengespreide vingers voor zijn buik gevouwen. Het beeld had in de sombere omgeving iets dreigends en de hoofdinspecteur kon zich de gevoelens van een kind bij het zien van den demon levendig voorstellen.

‘Daar heb je zeker heel wat mee te stellen gehad?’ vroeg hij Mary.

Morrees lachte.

‘Hij is een goede kennis van Mary.’

‘Zoo?’ vroeg Smit glimlachend.

‘Ja. Een keer was hij erg stout. Toen heeft hij namelijk een groote Chineesche vaas, die in de hal stond, stukgegooid. Dat beweerde Mary tenminste.’

Allen lachten uitgelaten.

‘Was u lang in Indië, Excellentie?’ vroeg Smit.

‘Vijf jaar. De dienst is vrij zwaar in de tropen. En toch was het een heerlijke tijd. De wereld is er niet mooier op geworden en als ik aan onze Archipel denk, word ik door zware zorgen overmand.’

‘Vreest u voor een verdere achteruitgang van de rentabiliteit onzer koloniën?’

Morrees schudde het hoofd.

‘Ik denk aan Japan.’

Jeanne protesteerde glimlachend.

‘Als 't u blijft - geen politieke beschouwingen op een dag als vandaag!’

‘Jeanne heeft gelijk,’ zei Morrees. ‘Neemt u mij niet kwalijk, inspecteur. Ik laat mij steeds weer door dit voor ons land zoo belangrijke probleem meeslepen.’

Het gesprek ging nu door de uitgelatenheid van Jeanne en Mary op andere dingen over en betrof hoofdzakelijk jeugdherinneringen, die de twee vriendinnen ophaalden.

Na de thee kwam Smit er niet onderuit, een tocht door het huis te maken en de plaatsen te bekijken, waar Mary en Jeanne hun kattenkwaad hadden uitgehaald.

De balken van de zolder onder de schuinliggende raampjes wierpen grillige schaduwen over kisten en oude meubelstukken.

Mary wees op een geweldig groote kist.

‘Daarachter gingen wij altijd zitten om op Dagobert te wachten.’

‘Dagobert?’ vroeg Smit.

‘Ja,’ verklaarde Jeanne, ‘Dagobert is ons familiespook, dat van de eene generatie op de andere in dit huis is overgegaan. Dus heeft mijn vader Dagobert ook overgenomen en hij voelt zich bij ons erg op zijn gemak.’

‘Hoe jammer dat ik hem niet kan leeren kennen.’ zuchtte de hoofdinspecteur.

‘Misschien hebben wij geluk,’ riep Mary.

‘Misschien is hij in de buurt,’ zei Jeanne.

Lachend troonden zij Smit mee naar de kist, en met hun drieën gingen zij er achter zitten.

‘Nu heel stil zijn!’ fluisterde Mary.

Jeanne giegelde in haar zakdoek en ook Smit had plezier in het geval.

Plotseling hoorden zij een geslof, alsof iemand over de dakpannen sloop. Dan een gedempt geluid, als het neerleggen van een zwaar voorwerp en dan hoorden ze zachte, voorzichtige stappen over de krakende planken gaan.

Voorzichtig keken zij over den rand van de kist. Voor hen stond een geweldige, zwarte kat, die hen verbaasd aanstaarde en een klagelijk miauw liet hooren.

‘Is dat Dagobert?’ vroeg Smit eerbiedig.

‘Men weet nooit, in welke gedaante hij zich vertoont,’ was Jeanne's antwoord.

‘Ja, en dat is juist het opwindende van de zaak,’ stemde Mary toe.

Smit leerde alle verborgen hoekjes van het huis kennen. Door achter behang verborgen deuren, geheime gangen en donkere kelders ging de tocht en het leek Smit toe, dat er in dit reusachtige huis geen vierkante centimeter was, waar de twee jeugdige zondaressen niet de een of andere streek hadden uitgehaald.

Toen zij van hun rondgang terugkwamen, stond Morrees hen in het park op te wachten.

‘Ik kan zien, inspecteur, dat u de ontmoeting met ons familiespook zonder schade aan lichaam en ziel is te boven gekomen, en als u het goed vindt, proponeer ik een partij tennis.’

De tennisbaan lag aan het einde van het park.

Mary en Morrees speelden tegen Jeanne en Smit. Het was een interessante partij, de spelers waren tegen elkaar opgewassen en goed in vorm.

Na de tweede set stond het één tegen één. Het spel

ging verder.

Jeanne wilde net den bal, dien Morrees met een scherpe backhand over het net had gemept, terugslaan, toen zij onverwachts deze kans liet voorbijgaan en haar racket liet zakken.

‘Maar Jeanne - wat is er met jou gebeurd?’ riep Mary lachend.

Jeanne antwoordde niet. Zij was bleek geworden en zag er verstrooid uit.

Smit trad op haar toe:

‘Wat heeft u eigenlijk?’

‘Heb je Dagobert gezien?’ vroeg Mary, nog steeds lachend. Maar haar lach verdween, toen zij het ernstige gezicht van haar man zag.

‘Wat heeft u toch?’ herhaalde Smit.

Ook Morrees was ongerust naderbij gekomen.

‘Wat is er, Jeanne? Heb je je bezeerd?’

Jeanne streek met de hand over haar voorhoofd.

‘Het is vreeselijk,’ fluisterde zij.

Smit stond vlak voor haar. Hij sprak zacht en nadrukkelijk.

‘Wat is vreeselijk? U heeft iets gezien. Wat heeft u aan het schrikken gemaakt?’

‘Laat u maar. Het gaat wel over,’ zei zij met toonlooze stem.

Maar Smit gaf het niet op.

‘Juffrouw Morrees, wat heeft u gezien?’

‘Het is heusch niets.’ Zij stampte met haar voet op den grond. ‘Wat denkt die man eigenlijk?’

‘Over wie heeft u het? Wie is die man?’

Opeens meende Mary, dat zij de ontsteltenis van Jeanne begreep.

‘Toch niet die man uit Scheveningen?’

Smit had zijn oogen geen moment van Jeanne afgehouden. Dit intermezzo won voor hem door Mary's vraag nog aan beteekenis.

‘Waar heeft u hem gezien?’ vroeg hij met klem.

Met een vage beweging wees zij naar het hek van het park.

‘Daar stond hij.’

Nog voordat iemand iets in het midden kon brengen, was Smit met een enorme handigheid tegen het hek opgeklommen, er overheen gestapt en met een flinke sprong op straat terecht gekomen. Op hetzelfde oogenblik zag hij op eenigen afstand een auto wegrijden, en uit de uitlaat steeg een blauwe wolk, die zoo dicht was, dat hij het nummer van den wagen niet kon zien. Maar hij kreeg den indruk, dat hij achter de blauwe wolk in de snel wegrijdende auto een gestalte met vliegkap en stofbril gewaar werd, die opstond en hem toewenkte. Het irriteerde hem danig, dat hij juist vandaag zijn auto niet bij zich had en daardoor niet in staat was, dezen interessanten autorijder van naderbij te bekijken.

Hij klom weer terug en nam zijn racket op.

‘Wat was er toch?’ drong Mary aan.

Hij duwde haar zacht op zij.

‘Het was niets, Mary. - Spelen wij door?’

‘Nu bent u niet oprecht, inspecteur,’ bracht Morrees in het midden.

Smit zag hem langen tijd aan.

‘U moet uw huis laten bewaken, Excellentie,’ zei hij ten slotte.

Een onthutst zwijgen volgde.

‘Denkt u, dat zoiets noodig zal zijn?’ vroeg Morrees eindelijk, en het geluid van zijn stem verraadde duidelijk zijn bezorgdheid.

De hoofdinspecteur knikte.

‘Ik geloof het zeker.’

Hij had plotseling een idee gekregen, dat geheel verkeerd kon zijn, maar dat hem misschien ook den eenigen weg zou wijzen, langs welken hij den man te pakken zou krijgen, dien hij zocht.

‘Laten wij naar binnen gaan,’ sloeg Morrees voor.

Jeanne en Mary zochten de ballen en de rackets bij

elkaar.

Men ging naar de salon. De stemming had natuurlijk door dit eigenaardige incident geleden en alles, wat Mary probeerde, om het gezelschap wat op te vroolijken, mislukte totaal.

's Avonds namen Smit en Mary afscheid.

'Excellentie,' zei de hoofdinspecteur, 'op het oogenblik ben ik nog niet in staat, iets in het belang van uw veiligheid te ondernemen. Maar mocht er iets gebeuren, dan verzoek ik u mij dadelijk bericht te zenden. Ik sta ten allen tijde te uwer beschikking.'

'Ik hoop niet, dat het noodig zal zijn, inspecteur.'

'Ik help het u wenschen.'

Van Dam was uit Londen teruggekeerd.

'De Heeren van Scotland Yard hebben natuurlijk hun medewerking toegezegd. Zij hebben mij met de grootste bereidwilligheid afdrukken van de voor ons belangrijke foto's der in September 1934 en Maart 1935 begane moorden ter hand gesteld.'

'Waar zijn die afdrukken?' vroeg Smit.

'Ik heb ze dadelijk aan de afdeeling identificeering doorgegeven.'

'Goed.'

'Copiën van de daarop betrekking hebbende bescheiden worden vervaardigd en verzegeld aan ons opgezonden.'

'Ik ben nieuwsgierig om te zien, wat Scotland Yard bij het onderzoek heeft verzuimd en hoe het mogelijk was, dat de dader de beide moorden begaan en het land ongehinderd verlaten kon.'

Van Dam glimlachte.

'De heeren waren niet erg optimistisch aangaande ons succes.'

'Ik ben het des te meer,' verklaarde Smit.

Van Dam keek op.

'Heeft u iets ontdekt, hoofdinspecteur?'

‘Ontdekt heb ik nog niets. Maar ik heb een idee gekregen en de eerstvolgende dagen zullen moeten bewijzen, of het een goed idee was. In het laatste geval zouden wij Scotland Yard spoedig kunnen zeggen, wie de man is, dien zij gezocht en dien wij gevonden hebben.’

Er werd geklopt en de beambte kwam binnen, die door Smit naar de woning van Chris Wolters was gestuurd.

‘En?’

‘Hij is niet thuis.’

‘Wanneer is hij weggegaan?’

‘Dat is het juist, inspecteur, - dat is niet na te gaan.’ Smit keek op en zijn vraag klonk niet bepaald vriendelijk:

‘Niet na te gaan? Wat beteekent dat? Wat zegt de beambte, die om zeven uur 's morgens de bewaking van het huis heeft overgenomen?’

‘Hij beweert vast en zeker, dat Wolters sinds zeven uur zijn woning niet heeft verlaten. Ik informeerde toen bij de bewoners van het huis en vernam, dat hij gistermiddag is weggegaan en tusschen zes en zeven uur in den namiddag is teruggekomen.’

‘Dat is ons bekend,’ onderbrak Smit hem ongeduldig.

‘Hij zou dan tegen negen uur 's avonds weer zijn weggegaan en schijnt daarna niet te zijn teruggekeerd. Na dien tijd heeft niemand hem tenminste in het huis gezien.’

Smit sprong op.

‘Waarom heeft men mij dit niet gerapporteerd?’ Met groote stappen liep hij op en neer. ‘Laat den beambte komen, die 's avonds in de Wouwermanstraat op wacht stond.’

Eenige minuten later kwam de beambte binnen.

‘Hoe laat ben u gisteren op wacht gaan staan?’ informeerde de hoofdinspecteur.

‘Om zeven uur.’

‘Waarom heeft u mij niet gerapporteerd, dat Wolters het huis om negen uur heeft verlaten?’

De beambte keek Smit verbaasd aan. Hij schudde het hoofd.

‘Ik heb hem niet zien weggaan.’

‘Dat bewijst nog niet, dat hij niet weggegaan is. Heeft u met iemand gesproken?’

‘Neen. - Dat wil zeggen: ja, ik rookte een sigaar en iemand vroeg mij om vuur.’

‘Hoe laat was dat?’

De beambte glimlachte.

‘Dat kan ik u werkelijk niet precies zeggen, hoofdinspecteur. Het kan acht, half negen - het kan ook negen uur geweest zijn.’

‘Heeft u lang met dezen voorbijganger gesproken?’

‘Neen. Hij nam vuur en verdween.’

Smit dacht een oogenblik na en zei toen:

‘Dank u, u kunt gaan.’

De beambte verliet de kamer.

‘Van Dam,’ zei Smit, ‘wij zullen voor de eerste vierentwintig uur de bewaking opheffen. Wilt u dat even regelen? En morgenochtend zal ik in dat huis zelf een bezoek brengen.’

's Morgens om half tien belde de hoofdinspecteur aan de woning van den heer Willem Klijn, bij wien Chris Wolters een gemeubileerde kamer had gehuurd.

Een jonge vrouw deed open. Zij was verbaasd, toen zij een vreemde voor zich zag staan.

‘Hoe bent u in het huis gekomen?’

‘De buitendeur stond open. Ik wilde mijnheer Klijn spreken.’

‘Waarover gaat het?’

‘Recherche. Het gaat over uw commensaal.’

‘Komt u binnen. U kunt beter met mijn vader spreken.’

Willem Klijn was een man van 'n jaar of zeventig.

Hij droeg een langen witten baard en zijn dunne haar was eenigszins verward. Hij liep een beetje voorover gebogen.

Zoodra hij den inspecteur gewaar werd, greep hij in den zak van zijn huisjasje, nam er een brillenhuisje uit en zette omslachtig met beverige handen een smalle nikkelen bril op.

‘Gaat u zitten, mijnheer,’ zei hij en schoof den hoofdinspecteur een stoel toe. Dan nam hij zelf een stoel. In het voorbijgaan bleef hij even bij het buffet staan, waarop zich een vogelkooi bevond. Hij floot zijn kanarievogel, die met een lange triller antwoordde en wendde zich met een breede glimlach, die zijn tandelooze mond liet zien, tot den inspecteur.

‘Mijn liefhebberij. Ik heb hem al acht jaar.’ Hij ging tegenover Smit zitten. ‘Mijn dochter zegt, dat u voor mijnheer Wolters komt.’

‘Juist.’

De oude streek over zijn baardstoppels.

‘Er zijn hier al zoo veel heeren van de politie geweest. Ik moet steeds weer hetzelfde zeggen: mijnheer Wolters was een aangenaam huurder. Hij heeft steeds op tijd betaald en hij is erg vriendelijk. En ik zou zeggen, dat hij ook soliede is - u begrijpt wel, wat ik bedoel.’

‘Wat weet u anders nog van hem? Ik bedoel van zijn gewoonten?’

‘Och, daarmee heb ik mij nooit bemoeid. Bij een huurder, die altijd prompt betaalt, hoeft men dat niet.’

‘Maar iets zult u toch wel van hem weten?’

‘Ik geloof, dat hij graag leest. Hij heeft tenminste een massa boeken.’

‘Hm. Wat voor menschen komen gewoonlijk bij hem op bezoek?’

Klijn schudde het hoofd.

‘Daarvan hebben wij geen last. Hij krijgt nooit bezoek. Hij is erg degelijk. 's Avonds was hij ook altijd thuis. Nu is hij dikwijls weg. 's Avonds. Dat komt, om-

dat hij zijn betrekking kwijt is en nu een andere zoekt.’

‘Natuurlijk. - Hoe lang woont u hier al, mijnheer Klijn?’

‘Het is nu het vierde jaar.’

‘En wanneer is mijnheer Wolters bij u gekomen?’

‘Nu, dat zal ongeveer een jaar geleden zijn. - Ik zal het even aan mijn dochter vragen. Corry! - Corry, waar hang je uit?’

Zij trad binnen.

‘Corry, mijnheer hier vraagt, hoelang mijnheer Wolters nu al bij ons woont.’

‘Precies een jaar,’ gaf zij ten antwoord.

‘Dat zei ik u al,’ knikte Klijn.

Wat Smit verder nog te weten kwam, hielp hem ook niet verder en tenslotte ging hij weg; het ergerde hem, dat hij zijn tijd met dezen ouden man had verknoeid.

Hij reed naar de O.Z. Achterburgwal, gaf een paar belangrijke instructies en verliet dan onmiddellijk het bureau, daar hij in de stad dringende bezigheden had.

Een groote menigte nieuwsgierigen had zich verzameld, om het oprijden voor het Hotel des Indes te zien, waar het bal van de Industriele Club plaats vond. In eendelooze rij reden de auto's voor, die de gasten naar het hotel brachten. Een roode looper was uitgelegd en het gebouw was feestelijk verlicht.

De zaal en de kleine, aangrenzende zaaltjes, baadden in een zee van licht.

Tafels en boxen waren met bloemstukken in heerlijke kleurcombinaties versierd. Op een podium aan het eind van de zaal zat de jazzkapel.

Het aantal der aanwezige gasten was niet klein en men zag naast bekende gezichten uit financieele en industriele kringen ook eenige kamerheeren van het hof.

De elegante avondtoiletten uit kostbare brokaatstoffen en echte kant, teere tule en kleurige zijde vormden een schitterend contrast met de rokcostuums der hee-

ren. Een vermogen aan sieraden was in de zaal aanwezig, en de directie van het hotel had voor een versterking van de hotelpolitie gezorgd.

De atmosfeer van het feest werd door de vrolijke stemming der aanwezigen gedragen.

Tegen tien uur betrad Vice-Admiraal Morrees met Jeanne de zaal. Zij droeg een avondjapon van zwart fluweel, die in zachte lijnen haar slanke, groote gestalte omsloot.

Rustig begaven zij zich naar hun tafel en groetten in het voorbijgaan eenige bekenden die zij onder de aanwezigen opmerkten.

Toen zij plaats genomen hadden, liet Jeanne haar blikken langs de tafels gaan en zij ontdekte dicht bij het podium Gülstorff en Hertha. Glimlachend knikte zij hen toe, want ook zij hadden haar gezien en groetten. Plotseling voelde zij, dat zij een kleur kreeg en haar hart begon sneller te slaan: in een box tegenover haar zat Harrow en groette glimlachend. Wanneer hij alleen geweest was, zou zich wel een gelegenheid hebben voorgedaan, haar vader er toe te brengen Harrow aan hun tafel te noodigen. Jammer genoeg echter bevond hij zich in gezelschap van een heer, dien zij niet kende. Zij zocht in gedachten naar een uitweg, maar al spoedig kwam zij tot de droevige conclusie, dat heden haar samenzijn met Harrow zich waarschijnlijk tot een vluchtigen dans zou bepalen, waarbij men niet veel praten kon.

Zij voelde, dat iemand haar hand aanraakte en schrok.

‘Waar zit je zoo zwaar over te denken, Jeanne?’ vroeg Morrees lachend.

Ook Jeanne lachte, maar het klonk gedwongen.

‘Nergens over. Hoe kom je daarbij? Ik maak alleen maar diepgaande modestudies.’

‘Dan begrijp ik inderdaad, dat je mij niet gehoord hebt. Ik zou graag willen weten, of je Château Latour of Irroy Cachet d'Orange wilt hebben?’

Werktuigelijk maakte zij keus. Zij voelde zich betrappt en om haar verlegenheid te verbergen, keek zij weer de zaal in. Een paar tafeltjes van Harrow verwijderd zag zij Riemsdijk zitten. Hij scheen in een levendig gesprek te zijn gewikkeld, maar zij kon niet zien, wie bij hem zat, omdat een groot bloemstuk zijn metgezel aan haar oogen onttrok.

Hertha was in een vroolijke bui en volkomen gelukkig. Gülstorff had haar tot het laatste oogenblik verzwegen, dat hij van plan was het feest te bezoeken en haar met dezen avond een verrassing bezorgd, die met groote geestdrift werd ontvangen. Zij zag er allerliefst uit en haar oogen straalden.

‘Zouden wij juffrouw Morrees niet aan ons tafeltje kunnen noodigen?’ vroeg zij. ‘Al was het ook maar voor een poosje.’

‘Later misschien,’ antwoordde Gülstorff. ‘Wij moeten daarmee een beetje voorzichtig zijn. Die oude heer zal haar vader wel zijn.’

‘Ken je hem?’

‘Ja en neen. - Hij is een gewichtig man.’

‘Voor ons?’ vroeg zij en liet haar stem dalen.

‘Hoe men het opvat. Hij is niet alleen een der beduidendste strategen, maar hem werd ook de uitbreiding en reorganisatie van de vloot opgedragen.’

‘En is hij de vader van Jeanne Morrees?’ De toon van haar stem verradde haar gedachten niet.

‘Hij heeft geen sympathie voor Duitschland.’

Hertha hief haar glas op, maar dronk niet.

‘Wij hebben geen sympathie nodig,’ fluisterde zij. ‘Zij hebben ons te respecteeren. Duitschland heeft veel moed nodig gehad voor hetgeen het in de laatste jaren gedaan heeft. Maar het heeft den strijd nooit opgegeven.’

Gülstorff schudde z'n hoofd. Hij keek peinzend voor zich uit.

‘Uit jou spreekt de geest van het nieuwe Duitsch-

land. Hertha, wij hebben sympathiën gehad en wij hebben ze altijd weer verloren. Wij zien er geen kans toe, sympathiën te behouden. En geloof mij, daar zouden wij meer aan hebben dan aan respect. Wij staan buiten de gemeenschap.'

Hij had zacht gesproken en zijn stem klonk treurig.

Hertha's antwoord werd door de eerste, schetterende klanken van de muziek overstemd.

'Daar zit Harrow,' zei Gülstorff, toen zij voorbijdansten.

Hertha groette glimlachend.

'Is dat zijn secretaris, die bij hem zit?' vroeg zij.

'Neen. Zijn secretaris ziet er voornamer uit.'

Harrow was met een heer, blijkbaar een bekende, die 's middags gekomen was en eveneens in Hotel des Indes zijn intrek had genomen, naar het feest gegaan. Hij had tijdig een tafeltje besproken. Het uiterlijk van zijn metgezel stak wel erg tegen zijn eigen elegante verschijning af. Zijn laag beginnende en hoofdzakelijk aan zijn slapen dikke haar, de iets te plompe neus, de achter een bril schuil gaande, half toegeknepen oogen, gaven hem eerder het uiterlijk van een subaltern ambtenaar. De conversatie der beiden scheen niet erg geanimeerd te zijn, en terwijl Harrow in alles belang stelde, wat om hem heen gebeurde, maakte het den indruk, dat de andere zich verveelde en niet goed wist, wat hij hier eigenlijk moest doen.

Maar ook Harrow's interesse was niet geheel en al echt. Hij had het bal bezocht, om zijn metgezel een plezier te doen, zonder er echter zelf iets voor te voelen. Maar toen was Jeanne verschenen en opeens had de avond kleur voor hem gekregen. Hij had niet verwacht, Jeanne op dit feest te ontmoeten. Zij zag er betooverend uit en een gevoel van jalouzie bekwam hem, dat ook andere oogen haar schoonheid konden bewonderen. Hij hoopte van harte, dat hij een gelegenheid zou krijgen, ondanks het drukke feest, eenigen tijd onge-

stoord met haar te babbelen.

Toen de muziek zweeg en de dansenden hun plaatsen weer hadden ingenomen, ontdekte Morrees plotseling een oude bekende, met wien hij gelijktijdig in de koloniën was. Met een paar woorden van uitleg tegen Jeanne stond hij op en verliet de tafel, om dezen kennis te begroeten.

Kort daarop verscheen Riemsdijk bij Jeanne. Zij groette hem beleefd, maar eenigszins gereserveerd.

‘Ik wist niet,’ zei hij glimlachend, ‘dat uw vader zoo een uitstekend danser was. Nu ik dat heb gezien, weet ik niet, of ik het er tot uw tevredenheid afbreng, als ik u om een dans verzoek.’

‘Daar wij ons niet op een danstournooi bevinden, zouden wij het best kunnen wagen,’ antwoordde zij, eveneens glimlachend. Zij voelde er niets voor met Riemsdijk te dansen. Zij mocht hem niet. Maar zij stemde toe met 't oog op haar vader, die Riemsdijk's politieke opvattingen waardeerde en hem sinds eenigen tijd bij zich aan huis ontving.

Onder het dansen spraken zij nauwelijks met elkaar en de paar woorden, die hij tot haar richtte, beantwoordde zij afwezig en alleen maar, om de algemeene beleefdheid in acht te nemen. Haar gedachten waren bij Harrow, en af en toe probeerde zij, een onopvallende blik in zijn richting te werpen.

Toen de dans ten einde liep, zei Riemsdijk:

‘Juffrouw Morrees, mag ik u verzoeken, een oogenblik bij ons plaats te nemen? Ik zal u dadelijk weer naar uw tafel geleiden. Maar ik heb een goede kennis bij mij en zou u graag aan hem voorstellen.’

Jeanne zag, dat haar vader nog niet was teruggekomen.

‘Een oogenblik dan maar. U begrijpt, dat ik mijn vader niet alleen kan laten.’

Zij volgde Riemsdijk door de zaal.

De heer achter het bloemstuk stond op en Jeanne

deinsde ontzet achteruit.

‘Mister Murphy Trast - juffrouw Jeanne Morrees,’ stelde Riemsdijk voor.

Trast wachtte tot Jeanne hem de hand zou reiken, maar zij bleef onbewegelijk staan. Ten slotte dwong zij zichzelf tot een conventioneelen hoofdknik.

Door den glimlach was de uitwerking van het litteeken, dat dwars over zijn neus liep, nog afzichtelijker en zijn valsche oogen lagen als achter een waas.

‘U schijnt geen groote sympathie voor mij te koesteren en ik vraag mij af, hoe dat komt. Toen ik u in Scheveningen groette, deed ik dat, omdat u een bekende sportfiguur is. Uw prestaties op zeilgebied zijn mij niet onbekend. Op de Kager plassen was u niet zoo gelukkig als in Cowes, waar u den eersten prijs won.’

Jeanne keek op. Wie was deze man? Wat wilde hij van haar? Terwijl zij het van Gülstorff prettig had gevonden, dat hij met haar sportsuccessen op de hoogte was, ondervond zij dit bij Trast als opdringerigheid en door zijn woorden kwam zij steeds meer tot de overtuiging, dat hij haar bespionneerde en achtervolgde. De tegenwoordigheid van dezen man hinderde haar dermate, dat zij niet in staat was, een paar vriendelijke woorden over haar lippen te brengen.

Zij wendde zich tot Riemsdijk.

‘Ik moet nu afscheid nemen.’

‘Wilt u niet enkele oogenblikken bij ons plaats nemen?’ vroeg hij glimlachend.

‘Ik dank u. Ik zie, dat mijn vader teruggekomen is en zei u reeds, dat ik hem niet alleen kan laten.’ Zij reikte hem de hand.

‘Ik zal u naar uw tafel geleiden.’

‘Het is heusch niet noodig, mijnheer Riemsdijk, de goede wil is voor mij voldoende.’

Met een haast onmerkbaar knikje tegen Trast, dien zij echter niet aankeek, liet zij de heeren alleen.

Terwijl zij door de zaal ging, zag zij, dat een heer op

Harrow toetrad en opgewonden tegen hem sprak; zij zag, dat Harrow met belangstelling luisterde, opstond en met den ander vlug de zaal verliet. Zij kon zich niet voorstellen, dat hij het feest zou verlaten, zonder met haar te hebben gesproken en zij was teleurgesteld, dat hij blijkbaar weer door belangrijke dingen in beslag werd genomen, die hem misschien dermate bezighielden, dat ook haar hoop, tenminste tijdens een dans even met hem te kunnen praten, niet vervuld zou worden.

Verstrooid ging zij bij haar vader zitten.

Morrees glimlachte.

‘Als ik je van avond bekijk, Jeanne, krijg ik bijna den indruk, dat de oude generatie zich beter weet te amuseeren dan de jeugd. Wat heeft je nu weer uit je evenwicht gebracht?’

Door haar gedachten over Harrow had zij de onaangename ontmoeting met Trast bijna vergeten. Maar door de vraag van haar vader trad deze weer op den voorgrond.

‘Mijnheer Riemsdijk heeft mij onaangenaamheden bezorgd.’

Verbaasd keek Morrees haar aan.

‘Wat zeg je? Riemsdijk?’

‘Ja.’ En zij vertelde haar vader van haar ontmoeting met Trast in Scheveningen.

‘Ik geloof, dat je dat een beetje te zwaar opneemt,’ zei hij met een glimlach.

‘Trast stond ook bij ons park, toen wij met Mary en haar man tennis speelden.’

‘Misschien dacht hij, dat Riemsdijk bij ons was. Deze heeft mij dikwijls van hem verteld. Trast is zijn vriend. Hij heeft pech gehad. Hij was kunstvlieger en is naar beneden gestort. Alleen door zijn koelbloedigheid en tegenwoordigheid van geest kon hij zich uit het brandende vliegtuig redden.’

Met een meeslepend rythme zette de muziek in en de dansvloer was voor de vele dansenden haast te

klein.

Plotseling voelde Jeanne, dat zij verbleekte. Met een vriendelijke glimlach boog Trast voor haar vader.

‘Murphy Trast. - Permitteert u, dat ik met juffrouw Morrees dans?’

Ook Morrees maakte een lichte buiging.

‘Natuurlijk, mister Trast.’ Hij keek Jeanne aan en zij stond op, terwijl zij al haar best deed haar tegenzin te bedwingen.

Morrees keek haar na, tot zij tusschen de dansenden was verdwenen. Dan nam hij zijn glas op en een begrijpende glimlach speelde om zijn lippen. Hij meende, dat hij de oorzaak van haar gedrag had doorgrond en veronderstelde, dat zij iemand, dien hij niet kende, haar genegenheid had geschonken.

Sewell, die nog lang op zijn kamer had gewerkt, stond op het punt zich naar het feest te begeven, toen een dringend telefoongesprek uit Londen werd aangemeld. Het gesprek, dat ongeveer twintig minuten duurde, noopte hem, Harrow dadelijk om een onderhoud te verzoeken en Harrow had onmiddellijk de zaal verlaten.

De heeren zaten in de kleine salon tegenover elkaar.

‘En het handelt zich dus om een vliegtuig van vreemde nationaliteit?’ vroeg Harrow.

‘Dat neemt men aan. Politie en douane zoeken naar de machine. Maar het is natuurlijk een niet te onderschatten taak, om het vliegtuig in de eenzame kuststreek tusschen Folkestone en Dover op te vangen.’

‘De geheele zaak is mij een beetje raadselachtig,’ zei Harrow.

‘Ik kan u het beste aan de hand van mijn notities, die ik tijdens het gesprek maakte, de toedracht van de zaak in het kort vertellen. - Bij de douane waren al sedert geruimen tijd berichten binnengekomen, dat een vliegtuig 's nachts, beschermd door de duisternis, boven de rotsen verscheen en zonder een officieele vergunning te hebben, in het gebied tusschen Folkestone en Dover

landingen verrichtte. De pogingen der douane, om de landingsplaats of de machine zelf te vinden, mislukten. Gisterenavond werd het vliegtuig weer waargenomen. De geheele in dit kustgebied gestationeerde politiemacht werd gemobiliseerd en heden bij het aanbreken van den dag is het gelukt, de landingsplaats te ontdekken. Zij lag ongeveer een halve mijl van het kanaal verwijderd op een heide bij Capel in de onmiddellijke nabijheid van Folkestone. Het schijnt den geheimzinnigen piloot gelukt te zijn, met zijn machine te ontkomen, want in het geheele kustgebied werd geen ongeregistreerde machine aangetroffen. Wel heeft men bij het landingsterrein de sporen van een auto gevonden. - Er moeten dus bepaalde voorwerpen - of personen - getransporteerd zijn.'

'Is de conferentie in Parijs ter bestrijding van het niet geautoriseerde luchtverkeer hiervan verwittigd?'

'De autoriteiten hebben zich dadelijk met Parijs in verbinding gesteld en ook van onzen kant zullen zij bericht ontvangen.'

'Goed. - Toch lijkt het mij beter, dat u met het volgende vliegtuig naar Parijs vertrekt, om persoonlijk ter conferentie verslag uit te brengen en op de onmiddellijke in werking treding van doeltreffende maatregelen aan te dringen.'

Hij keerde met Sewell in de zaal terug.

Kort nadat Harrow zich met Sewell voor het onderhoud in de kleine salon had teruggetrokken, naderde een piccolo de tafel, waar Harrows metgezel alleen was achtergebleven. Hij droeg een zilveren blaadje, waarop een brief lag, dien hij den gast overhandigde.

'Voor mij?'

'Ja, mijnheer.' De piccolo wilde gaan.

'Wacht even.' De heer opende den brief. Toen hij hem had gelezen vroeg hij:

'Wie heeft jou die brief gegeven?'

'Ik heb hem aan de office voor u ontvangen.'

‘Merci. Je kunt wel gaan.’

De piccolo verdween en de gast las den brief nog eens over.

‘Amuseert u zich goed, inspecteur? Een masker op dit voorjaarsbal is eigenlijk niet op zijn plaats.’

Smit was niet teleurgesteld. Het was zijn bedoeling geweest, dat men dit masker zou doorzien. Zijn heele theorie zou ondersteboven gegooid zijn, wanneer op zijn uitdaging geen reactie gevolgd ware. Volgens zijn berekening moest de man, dien hij zocht, op dit feest aanwezig zijn en hij had een paar uur noodig gehad, om met behulp der fotografische vergrooting het masker in alle bijzonderheden te copiëeren, waaronder de dader zijn overtocht op de ‘Prague’ had gemaakt. 's Middags had hij onder den naam James Horner in het Hotel des Indes zijn intrek genomen.

De brief bewees hem, dat zijn theorie juist was, maar hij zei hem ook, dat hij nu met alle mogelijkheden rekening moest houden.

Hij stak den brief in zijn zak en begaf zich naar de office.

‘Hier werd een brief voor mij afgegeven.’

‘Juist,’ zei de gérant met een beleefden glimlach, ‘ik heb hem u door een piccolo laten bezorgen.’

‘Ik heb hem gekregen. Kunt u mij ook zeggen wie u den brief voor mij heeft gegeven?’

‘Een heer.’

‘Kent u den heer? Of kunt u zich herinneren, hoe hij er uitzag?’

‘Neen. Daar heb ik heusch niet op gelet.’

Smit keerde in de zaal terug en nam plaats. Hij stak een sigaret op en keek verveeld naar het dansen.

Jeanne had aan de uitnoodiging van Trast slechts met tegenzin gehoor gegeven. Maar hij was een zoo uitstekend danser, dat dit gevoel door het genot van het dansen steeds meer op den achtergrond raakte.

Trast zag er meesterlijk kans toe, haar ondanks de opeengedrongen dansparen zoo te leiden, dat zij de drukte om zich heen niet meer merkte en meende te zweven.

‘Hier hebben wij meer ruimte,’ zei hij glimlachend.

Jeanne schrok, toen zij zijn stem hoorde en nu pas drong het tot haar door, dat zij zich niet meer in de groote zaal bevonden, maar in een der aangrenzende vertrekken.

Zij zweeg.

‘Waarom spreekt u eigenlijk niet tegen mij?’ hoorde zij hem vragen.

Hij kreeg geen antwoord.

Trast glimlachte.

‘Vindt u de muziek aan boord niet prachtig? De zee is zoo kalm, dat men heelemaal niet het gevoel heeft, op een schip te zijn. En de parketvloer is uitstekend. Er zijn hier aardige menschen. Maar daar - hoe treurig! Ziet u eens daar die allerliefste jonge dame. Zij amuseert zich in het geheel niet. Zij schijnt niet op haar partner gesteld te zijn. En toch is hij niet zoo kwaad. Dat hij een litteeken heeft, zal hij wel niet kunnen helpen. Maar die allerliefste jonge dame spreekt geen woord met hem.’

Ondanks zichzelf moest Jeanne lachen.

‘Ziet u,’ zei Trast, ‘nu lachte zij. Dat was de eerste lach, die zij voor hem over had. Ik ben nieuwsgierig, wat hij haar verteld heeft.’

Nu moest Jeanne hartelijk lachen. Haar gevoel voor humor kreeg de overhand en voor het eerst keek zij Trast vol in het gezicht. Tot haar verbazing merkte zij, dat de boosaardige uitdrukking uit zijn oogen verdwenen was en zij vroeg zich af, of zij zich deze maar verbeeld had.

‘Misschien probeert hij haar wijs te maken,’ zei zij, ‘dat zij heelemaal niet aan boord van een schip zijn, maar in de feestzaal van een hotel. - Maar merkt u niet, dat het hier buiten op het dek koel wordt? Ik ge-

loof, dat het beter is, als wij weer naar de zaal gaan.’

Toen hij haar naar haar tafel geleidde, zag zij Harrow terugkomen.

Morrees vulde de glazen en zei tegen Jeanne:

‘Ik wilde Ruissaard voor overmorgenavond op bezoek vragen. Wij wilden onze oude herinneringen uit Indië nog eens ophalen.’

‘Dat komt mooi uit,’ antwoordde Jeanne, ‘want ik heb dan een afspraak voor den schouwburg.’

‘Uitstekend. Ik was al bang, dat dit bezoek je zou vervelen. Wij kunnen dan rustig over onze oude wederwaardigheden praten, zonder door jou voor een paar egoïsten te worden gehouden.’

‘Waren jullie op hetzelfde schip?’

‘Neen. Wij waren op twee verschillende kruisers van hetzelfde eskader. En weet je, wat het merkwaardige is: toen ik zoeven met hem sprak, merkte is, dat er veel pregnante dingen zijn, die hij zich niet meer schijnt te herinneren. Hij heeft eens een zwaren aanval van malaria gehad en het is natuurlijk mogelijk, dat dit zijn geheugen heeft aangetast.’

Toen Harrow weer aan de tafel kwam zitten, zei Smit:

‘Het zou mij aangenaam zijn, als u mij nu met mijnheer Gülstorff en juffrouw Scholz in kennis zoudt willen brengen. Misschien kunt u hun vragen, bij ons te komen zitten.’

‘Met genoegen.’

‘Ik zit er al den heelen avond over te piekeren, waarmee wij u beleedigd kunnen hebben, dat u zich heelemaal niet bij ons heeft laten zien,’ zei Gülstorff lachend, toen Harrow hem begroette.

‘Beleedigd? Integendeel! Ik vond het zelf jammer, dat ik niet vroeger kon komen. Maar door een paar dringende zaken, die ik nog moest afdoen, werd ik opgehouden. Maar nu ben ik vrij en u zoudt mij een groot genoegen doen, wanneer u en juffrouw Scholz voor de

rest van den avond mijn gasten wilt zijn.’

‘Prachtig!’ riep Hertha. ‘Kunnen wij juffrouw Morrees ook niet erbij vragen?’

Zij begaven zich naar Harrows tafel en de nieuwe gasten werden aan Mister James Horner voorgesteld.

Even later mengde Harrow zich met Jeanne onder de dansenden.

Het duurde lang, eer hij de eerste woorden sprak:

‘Bent u niet een klein beetje blij, dat wij elkaar vanavond zoo onverwachts ontmoet hebben?’

‘En u?’

Harrow glimlachte en Jeanne voelde, hoe zijn arm haar vaster omsloot.

Weer zwegen zij lang. Ieder voelde de nabijheid van den ander. Zij werden geheel door het zoete rythme van de muziek gedragen en alles om hen heen verzonk in het blijde gevoel van hun samenzijn.

De muziek zweeg.

‘Zullen wij weer op een toeval moeten wachten, voor wij elkaar een volgenden keer ontmoeten?’

‘Ik heb voor overmorgen een loge in den schouwburg. Wilt u mij vergezellen?’

‘Ik zal den avond natuurlijk graag met u doorbrengen.’

Morrees glimlachte tegen Harrow.

‘Ik geloof, dat Jeanne er niets op tegen heeft, mister Harrow, als ik u verzoek, ons een tijdje gezelschap te houden.’

Een licht rood kleurde Jeanne's wangen.

Harrow accepteerde dankend, en Jeanne was verbaasd, dat de heeren elkaar schenen te kennen.

Terwijl Hertha dadelijk door Sewell in beslag werd genomen, scheen mister Horner zich meer voor Gülstorff te interesseeren.

‘Mister Harrow vertelde mij, dat u voor belangrijke onderhandelingen met hem in Holland is samengekomen,’ zei hij met een lijkzige, eentonige stem.

‘Ja. Maar wij merkten gauw, dat wij niet tot een positief resultaat konden komen.’

‘Dat zal mister Harrow beslist spijten.’

‘U kunt gerust van mij aannemen, dat het mij niet minder spijt,’ zei Gülstorff glimlachend.

Met een langzame, nonchalante beweging drukte Horner zijn sigaret uit en keek Gülstorff van achter zijn brilleglazen met half toegeknepen oogen aan.

‘Mister Harrow schijnt bijzondere menselijke kwaliteiten in u te hebben gevonden.’

‘Hoe bedoelt u dat?’

‘Wel - ik heb hem nog nooit zoo gunstig over iemand hooren oordeelen.’

‘Dat doet mij veel genoegen, te meer waar ook ik de grootste sympathie voor mister Harrow voel.’

‘Kende u mister Harrow al van vroeger?’

‘Neen. Ofschoon zijn naam mij niet onbekend was - te meer, waar ik sinds eenigen tijd belangstelling voor de fabrieken heb, waarvan hij directeur is.’

‘Naar ik hoor, heeft hij nu twee van zijn beste medewerkers verloren.’

‘Ja. En hoe verloren! Geworgd! Hoe kan men een mensch worgen!’ Hij zweeg even en mister Horner zag, hoe zijn op de tafel liggende hand zich langzaam sloot. Gülstorff zag Horner aan en zei: ‘Wat een beestachtigheid behoort daartoe!’

‘En wat voor een kracht!’ meende Horner. ‘Wij met onze verweekelijkte handen zouden deze kracht niet hebben.’

‘Dat moet u niet zeggen, mister Horner,’ mengde Hertha zich in het gesprek. ‘Heeft u wel eens geprobeerd, een glas in uw hand stuk te knijpen?’

‘Zeker - geprobeerd. Maar het gaat niet. Evenmin als u een ei in uw hand stuk kunt knijpen.’

‘Hij kan het. Hij heeft het al dikwijls gedaan. Wilt u het eens zien?’

Mister Horner glimlachte.

‘De proef zou mij interesseeren. Ik zie zijn fijne, verzorgde handen, die meer geschikt lijken om te streelen. Ik geloof niet, dat zij een glas kunnen breken.’

‘Hij zal u overtuigen,’ zei Hertha. Zij nam een champagneglas, keek het zorgvuldig na, of het niet de geringste barst vertoonde en zette het midden op de tafel.

‘Mijnheer Gülstorff,’ zei mister Horner glimlachend, ‘nu kunt u het niet meer weigeren.’

‘Goed,’ antwoordde Gülstorff, en voorzichtig greep zijn hand naar het glas.

Mister Horner zag, hoe de vingers het glas vaster en vaster omspanden, hij zag de onverstoorbare rust, waarmee Gülstorff naar de hand keek, waarin zich het glas bevond.

Plotseling een gekraak en geknerp - de hand opende zich en kletterend vielen de scherven op de tafel.

‘Eh bien - le voilà!’ zei Gülstorff glimlachend.

‘En geen bloed aan uw hand,’ merkte Horner met bewondering op. ‘Ik had u daar niet toe in staat geacht. Werkelijk, zeer interessant.’

‘Danst u, mister Horner?’ vroeg Hertha.

‘Tot mijn spijt niet.’

‘Jammer. Ik had graag met u gedanst.’

‘Als ik ooit geweten had, dat ik de gelegenheid zou krijgen, met u te mogen dansen - dan zou dat alleen al een reden geweest zijn, om het te leren. Maar daarvoor is het nu te laat,’ antwoordde Horner glimlachend.

Sewell nam afscheid en trok zich op zijn kamer terug. Zijn vliegtuig vertrok vroegtijdig en hij had behoefte aan een paar uur rust.

‘Als u het goed vindt, zal ik eens met juffrouw Morrees dansen,’ wendde Gülstorff zich tot Hertha.

‘Natuurlijk. Ik vind het juist leuk. Maar u moet mij één ding beloven.’

‘Wat u maar wilt.’

‘Zegt u tegen mister Harrow, dat ik al den heelen avond erop wacht, met hem over de dansvloer te

zweven.’

Jeanne en Gülstorff waren reeds aan het dansen, toen Harrow aan zijn tafel terugkwam.

‘Ik bied u mijn verontschuldigingen aan, dat ik u vanavond zoo slecht behandel, juffrouw Scholz. Schenkt u mij vergiffenis en doet u mij het genoegen met mij te dansen.’

Lachend stond Hertha op.

‘Ik heb u reeds vergiffenis geschonken.’

‘Mister Horner, ik moet u tot mijn spijt zoo lang aan uw lot overlaten,’ zei Harrow glimlachend.

‘Stoort u zich niet aan mij, ik ben aan de rol van toeschouwer gewend,’ gaf Horner terug.

De twee gingen heen en Smit keek hen na. Af en toe zag hij tusschen de menschenmenigte de gestalte van Gülstorff of het lachende gezicht van Hertha.

Hij werd uit die twee niet wijs. Wanneer de manier, waarop zij zich voordeden, echt was, dan waren het twee menschen, die zeer zeker de sympathie verdienden, die Harrow voor hen gevoelde. Maar wanneer de onschuldige vreugde, de natuurlijke openhartigheid slechts een masker was; wanneer zij bij de misdaden, die hij trachtte op te helderen, betrokken waren, dan zou het niet gemakkelijk zijn, zooveel bewijsmateriaal tegen hen in handen te krijgen, om te kunnen toeslaan. En zoo zijn laatste veronderstelling juist mocht blijken te zijn, dan wist hij nog niet, of deze charmante jonge dame niet de gevaarlijkste van het tweetal was. Toen Gülstorff voor het eerst aan zijn tafel kwam, meende Smit, voor een ondeelbaar oogenblik een haast onmerkbaar terugschrikken te hebben waargenomen.

Als hij zich niet had vergist, als Gülstorff bij zijn aanblik werkelijk was geschrokken, dan kon hij als schrijver van het hem door den piccolo gebrachte briefje nauwelijks in aanmerking komen; want de auteur van die regels had vanzelfsprekend hem en zijn masker voor het schrijven van zijn brief herkend en dus later geen

reden gehad om te schrikken.

Het briefje was zonder twijfel met dezelfde hand geschreven als het papier, dat men in de leege koffer op de 'Prague' had gevonden. Een bewijs dus, dat hij met een en denzelfden dader had te doen, zooals hij trouwens vermoed had. Maar juist het overeenkomen van het handschrift bracht zijn theorie, in zoover zij met Gülstorff in verband stond, aan het wankelen.

Na zijn laatste samenzijn met Harrow had hij telegrafisch informaties ingewonnen en daaruit kunnen vaststellen, dat Gülstorff inderdaad direct van de Riviera naar de onderhandelingen in Holland gekomen moest zijn. Een omweg over Engeland en een overtocht op de 'Prague' zou alleen dan mogelijk geweest zijn, wanneer Gülstorff de reis naar Harwich in een particulier vliegtuig gemaakt zou hebben, dat noch aan dienstregelingen, noch aan een vaste route gebonden was. Maar evenmin als in Harwich waren in Croydon op het in aanmerking komende tijdstip aanvragen voor landingsvergunningen van particuliere vliegtuigen binnengekomen, en een dergelijke vergunning was ook niet door de plaatselijke autoriteiten verstrekt.

Toch kon hij er niet toe besluiten, Gülstorff en juffrouw Scholz geheel en al als oninteressant uit te schakelen.

'Men kan werkelijk heerlijk met u dansen,' zei Hertha.

Harrow keek haar glimlachend aan.

'Ik heb nog meer deugden, kindje.'

'Ik geloof dat u mij onderschat,' merkte zij glimlachend op. En na een kort stilzwijgen vroeg zij:

'Wie is eigenlijk die mister Horner?'

'Hoe bedoelt u dat?' wilde Harrow weten.

'Hij komt mij zoo eigenaardig voor.'

Verbaasd keek Harrow haar aan.

'Eigenaardig?'

'Ja. Wanneer ik hem aankijk, heb ik het gevoel tegen-

over een masker te zitten.’

‘Wij leven nu eenmaal in een wereld,’ zei hij, ‘waar iedereen meer of minder een masker draagt.’

Toen Jeanne aan haar tafel terugkwam, werd zij levendig door Ruissaard begroet, die tijdens het dansen bij Morrees had plaats genomen.

‘Ik ben werkelijk blij, dat ik uw vader na zoo langen tijd weer eens gesproken heb, want veel uit onzen mooisten tijd ben ik totaal vergeten. Uw vader schijnen de tropen beter te zijn bekomen dan mij. Neen, neen, spreekt u niet tegen, waarde Morrees, u is een jongeling bij mij vergeleken.

Opeens klonk een fanfare en de ‘maître de plaisir’ kondigde als een verrassing het optreden van Louis Davids aan. Het luide applaus, dat op deze aankondiging volgde, bewees hoe welkom deze afwisseling ondanks het late uur en de danslust der gasten was.

De gelukkigen, die een tafel in de buurt van het podium hadden, zochten hun plaatsen op, terwijl de anderen zoover mogelijk naar voren kwamen, waarbij echter niet vermeden kon worden, dat een groot gedeelte van het publiek moest staan.

Harrow en Smit behoorden tot deze laatsten en leunden tegen den rand van een nis.

De zaal werd donker, twee voor het podium opgestelde schijnwerpers flitsten aan en in het felle licht verscheen de populaire chansonnier, met een hernieuwd applaus begroet.

Terwijl de toehoorders zich reeds bij het eerste lied kostelijk amuseerden, steeg de stemming bij de tweede voordracht ten top, en toen plotseling de schijnwerpers uitgingen en de zaal geheel en al in duisternis was gehuld, brak een schaterend gelach los en een donderend applaus, dat geen einde scheen te nemen.

Op hetzelfde moment, dat het licht uitging, greep Smit den verbluften Harrow bij zijn arm en trok hem met zich mee op den grond.

‘Wat moet dat?’ riep Harrow en trachtte zich uit Smits greep te bevrijden.

Maar Smit hield hem met ijzeren hand vast.

‘Stil!’ fluisterde hij hem toe. En even later zei hij: ‘Zoo, nu kunnen wij weer opstaan.’

Harrow begreep niets van de situatie. Smit had ondanks het lawaai in de zaal het korte geklik boven zijn hoofd gehoord.

De schijnwerpers gingen weer aan, en nog voor iemand iets had kunnen merken, had hij het mes uit de houten muurbetimmering getrokken en in zijn zak gestoken.

Hij leunde net zoo nonchalant tegen den rand van de nis als tevoren en beduidde Harrow met klem, hetzelfde te doen.

Harrow was vanzelfsprekend niet alleen geschrokken, maar ook in hooge mate opgewonden.

‘Lacht u’ fluisterde Smit. ‘Laat u niets merken. Wij krijgen geen tweede aanval.’

Het chanson ging verder en ten slotte begon het dansen weer.

Jeanne en Harrow waren juist bij de deur, toen zij Riemsdijk en Trast zagen binnenkomen.

Riemsdijk, die niet erg vroolijk van natuur was, had er de voorkeur aan gegeven, tijdens het optreden van Louis Davids met Trast in de hal een kop koffie te drinken.

Even later trad een heer van de hoteldirectie op Smit toe en zei:

‘Mister Horner, mag ik u verzoeken, een oogenblik in ons kantoor te komen? Er is iemand die u even wilde spreken.’

‘Mij?’

‘Ja.’

Smit ging het kantoor binnen en zag drie heeren tegenover zich staan.

‘Pardon - wie heeft naar mij gevraagd?’

Een der heeren trad naar voren, legitimeerde zich als beambte van de Haagsche recherche en zei:

‘Mister Horner - ik arresteer u in naam der wet. Volgt u ons naar het politiebureau.’

Smit keek den spreker oplettend aan. Het was een nog jonge beambte, goed gekleed en zijn houding was een beetje geforceerd. Smit amuseerde zich kostelijk, maar liet niets merken.

‘En waarom wilt u mij arresteeren?’

‘Ik beschuldig u van moord op Bill Cowper aan boord van de “Prague” en verdenk u van moord op van Soest in Amsterdam.’

‘En waarop baseert u uw verdenking? Het is mijn recht als beschuldigde, om dit te vragen.’

‘Ik ben niet van plan, hier lang met u te redetwisten,’ verklaarde de beambte barsch.

‘En ik ben niet van plan, ook maar èèn stap met u mee te gaan, voor u mijn vraag heeft beantwoord,’ antwoordde ‘mister Horner’, terwijl hij zich in een fauteuil neervlijde.

De beambte aarzelde even. Hij keek mister Horner niet bepaald vriendelijk aan. Eindelijk greep hij in zijn binnenzak en haalde een fotografie te voorschijn, die hij den ander liet zien.

‘Wilt u soms ontkennen dat u dit bent en dat deze opname op de “Prague” werd gemaakt?’

Smit barstte in een schaterlach uit.

‘Ik was op heel wat voorbereid,’ zei hij, ‘maar dit slaat alles wat ik verwacht had!’

En de verbaasde beambten zagen in de hand van ‘mister Horner’ de penning van de Amsterdamsche recherche.

Smit was dadelijk weer ernstig.

‘Maar, mijne heeren, u bent niet de eersten, die dit masker vanavond hebben herkend. Maar daarover straks. Zegt u mij eerst eens - dit is voor de te nemen maatregelen van het grootste belang - hoe heeft u er-

varen, dat de dader zoogenaamd op dit feest aanwezig zou zijn? Niemand behalve de dader zelf kon dit weten, want niemand behalve de recherche en de schuldige konden dit masker kennen.’

‘Wij werden opgebeld.’

‘Opgebeld? Waar vandaan?’

‘Uit dit hotel. De stem aan de telefoon zei: ‘U spreekt met den moordenaar van de “Prague”. Ik wou u even begroeten. Ik ben toevallig in de residentie en heb het bal van de Industriele Club bezocht. Ik zal het feest echter over enkele minuten verlaten en onzichtbaar voor u worden.’

‘Hoe laat was dat?’

‘Ongeveer een kwartier geleden.’

‘Gaat u mee,’ zei Smit.

Zij spoedden zich naar de telefooncentrale van het hotel.

Smit legitimeerde zich.

‘Werd hier gedurende het laatste half uur door deelnemers van het feest getelefoneerd?’

‘Neen, hoofdinspecteur. Tijdens het laatste half uur werd maar één gesprek gevoerd en wel door den heer van kamer elf.’

‘Elf? - Dat is de kamer van mister Clive Harrow.’

‘Zeer juist.’

‘Een oogenblik heeren.’ Smit snelde naar de zaal.

Harrow was met Jeanne en haar vader in gesprek.

‘Het spijt mij, dat ik u moet storen,’ zei de inspecteur. ‘Mister Harrow, mag ik u een oogenblikje lastig vallen? Ik heb zoeven een bericht betreffende onze gemeenschappelijke transactie ontvangen.’

‘Is die zaak zoo dringend, dat zij nu juist tijdens het bal moet worden behandeld?’ vroeg Jeanne teleurgesteld, omdat Harrow al weer door iets anders in beslag werd genomen.

‘Deze zaken gaan natuurlijk ook op het mooiste feest voor,’ zei Harrow glimlachend, terwijl hij opstond.

‘Wat is er?’ vroeg hij met zachte stem, toen hij met Smit in de hal was aangeland.

‘Neemt u den sleutel van uw kamer.’

Zij gingen met de lift naar boven en Harrow deed de deur open. Hij ging met Smit en den inspecteur uit den Haag naar binnen.

‘Kijkt u eens of u iets mist.’

‘Ik begrijp niet -’

‘Kijkt u maar. Een vreemde is ongeveer een kwartier geleden uw kamer binnengedrongen en heeft uw telefoon gebruikt.’

Er mankeerde niets. Er was niets aangeraakt.

Naast de telefoon lag een papier.

‘Ik heb mij veroorloofd uw telefoon te gebruiken. Ik hoop, dat u mij deze onbescheidenheid niet kwalijk neemt.’

Smit herkende weer dezelfde hand.

Met zijn handen diep in zijn zakken ijsbeerde hij heen en weer.

‘Wij moeten het hotel laten sluiten en de personalia van alle aanwezigen opnemen,’ vond de Haagsche inspecteur.

Smit schudde het hoofd.

‘Ons optreden mag in geen geval opzien baren of een schandaal veroorzaken. - Maar afgezien daarvan zou die maatregel toch geen doel hebben. Het is logisch, dat de man na zijn telefoongesprek dadelijk het hotel heeft verlaten.’

Hij zette den inspecteur zijn theorie uiteen en verklaarde hem de reden van zijn verschijnen in het masker van de man, in wien hij den dader vermoedde. Hij vertelde hem van den in de zaal op hem gepleegden aanslag en liet hem het mes zien; het handvat uit ebbenhout was met Japansche versieringen in zilver ingelegd.

‘Gold die aanslag u of mij?’ vroeg Harrow.

Smit speelde met het mes en zijn gedachten werkten koortsachtig.

‘Als ik dat wist, mister Harrow. - Ofschoon ik bijna met zekerheid durf te veronderstellen, dat deze vriendelijke groet aan mijn adres gebracht werd.’

Zwijgend zaten de heeren in de lage fauteuils van de hotelkamer.

Gedempt klonk de meeslepende muziek van de jazzkapel tot hen door, waarop het publiek danste, dat niet het minste idee ervan had, dat in haar midden een moordaanslag had plaats gevonden en dat hier boven drie mannen zaten, die al hun hersens inspanden, om een der gevaarlijkste misdadigers onschadelijk te maken.

Lang duurde dit zwijgen.

Ten slotte richtte Harrow het woord tot Smit:

‘Inspecteur, wat denkt u van die twee Duitschers?’

Smit dacht na, alvorens te antwoorden:

‘Ik weet nog niet, wat ik er van moet denken. - Waarom vraagt u dat?’

‘De jonge dame schijnt uw masker te hebben doorzien.’

‘Juffrouw Scholz?’ onderbrak Smit hem, buitengewoon geïnteresseerd.

‘Ik maak dit op uit een opmerking, die zij onder het dansen maakte. Zij vroeg, wie u was en beweerde, den indruk te hebben gekregen tegenover een masker te zitten.’

Onbeweeglijk keek Smit de blauwe rookwolken van zijn sigaret na.

Vrouwelijk instinct? Of brutaliteit? In elk geval begon juffrouw Scholz hem steeds meer te interesseeren. En wanneer hij in haar persoon werkelijk een aanknooppingspunt van beteekenis had gevonden - welke rol speelde Gülstorff dan? Hij kwam tot de overtuiging, dat het de moeite waard was dit spoor te volgen en besloot, ook nog den volgenden dag in de residentie te blijven.

VII

In de hel verlichte ruimte tusschen de machtige schakelborden, apparaten en machines zat van Lier.

Voor hem lag een stapel papieren, dicht beschreven met getallen en letters, formules en berekeningen, die steeds weer op niets uitliepen en uitsluitend er toe dienden, de menschen, die hem in hun macht hadden, op sleeptouw te houden.

Wie waren deze menschen? X P en X Q - dat waren de benamingen, waaronder zij in dit geweldige raderwerk van intriges en gewelddadigheden fungeerden. XP en XQ - aldoor weer schreef zijn potlood tusschen formules en cijfers deze letters op het papier en aldoor weer schenen zij levend te worden en hem te bedreigen.

Terwijl hij de gebeurtenissen, die tot zijn gevangenneming hadden geleid, niet kon overzien, was het hem wel duidelijk, dat hij zich in de macht van agenten van de geheime dienst eener vreemde mogendheid bevond. Hij kende de methodes der spionage; hij kende de laagheid en gewetenloosheid harer agenten door de vele gevallen hunner activiteit, die sinds de algemeene Europeesche bewapeningswedloop steeds toenam.

Maar hoe was zijn chef, van Soest, met hen in aanraking gekomen? Hoe waren zij de ligging van hun laboratorium te weten gekomen, waar van Soest en hij al sedert meer dan een jaar proefnemingen hadden gedaan, waarvan de gunstige uitslag van het allergrootste nationale belang was? Men had van Soest vermoord. Onverschillig en ruw werd het hem medegedeeld en zoo rustig, alsof het dooden van een mensch de eenvoudigste zaak van de wereld was.

Duidelijk zag van Lier dien ochtend nog voor zich. Vroeger dan anders was hij aan het werk gegaan. De

laatste berekeningen hadden na vele vergeefsche pogingen eindelijk een wending genomen, die deed vermoeden, dat het resultaat niet meer lang op zich zou laten wachten. Toen was de electricch gesloten deur opengegaan en hij had in twee op hem gerichte revolvers gekeken. Maar hij had geen moment zijn tegenwoordigheid van geest verloren. Zijn eerste gedachten waren naar de aantekeningen, berekeningen en formules uitgegaan, die in deze ruimte bewaard werden en hij was vast besloten te zwijgen. Men had hem gedwongen alle sleutels af te geven en getracht, hem tot verraad over te halen.

‘Levert u ons de formules uit, die van Soest gevonden heeft. Treed u in onzen dienst. U zult met een nieuwe pas en ruim van geld voorzien als een ander mensch kunnen leven, waar u maar wilt.’

Hij had gezwegen, en zelfs toen men zijn leven bedreigde, was hij niet voor hun laaghartig aanbod gezwicht.

En terwijl een hunner steeds opnieuw de ruimte doorzocht had, had de ander, met de revolver in de hand, hem geen oogenblik uit het oog verloren. Driemaal, viermaal had de eerste de belangrijke papieren met zijn hand als het ware aangeraakt, zonder ze te ontdekken. Maar van Lier had zich niet verraden. Met onverstoorbare koelbloedigheid had hij de taaie pogingen van den man gade geslagen.

Tenslotte had men hem in zijn eigen werkplaats opgesloten en van hem verlangd, dat hij zijn werk voort zou zetten. Acht dagen had hij vastberaden weerstand geboden, en was noch voor bevelen, noch voor dreigementen gezwicht. Maar dan was hij van taktiek veranderd en had - althans schijnbaar - besloten, het werk te hervatten. Daarmee had hij niet alleen tijd gewonnen, maar men behandelde hem sindsdien met meer achting, en legde tegenover zijn eeuwige mislukkingen een haast welwillend geduld aan den dag.

Het bekende zoemen werd hoorbaar en de deur ging open.

Zijn verbazing was groot toen in plaats van zijn twee dagelijksche bezoekers, die nog steeds gemaskerd bij hem kwamen, een ouder, gesoigneerd heer binnentrad, die met uitzondering van een zwarte bril geen vermomming droeg en tegenover hem plaats nam.

‘Het doet mij genoegen u heden persoonlijk te leeren kennen, mijnheer van Lier. Ik heb gehoord, dat u eenige dagen geleden met het werk bent begonnen, dat uw proeven echter nog geen succes hebben opgeleverd.’

Hij wachtte even, om van Lier gelegenheid te geven te antwoorden. Hierin had hij zich echter vergist. Van Lier zweeg en bepaalde zich ertoe, zijn bezoeker met oplettende blikken gade te slaan; hij voelde instinctief, dat achter het bezoek van dezen vriendelijk glimlachenden man een nieuw gevaar voor hem loerde, waarvoor hij op zijn hoede moest zijn.

‘Het spreekt vanzelf,’ ging de bezoeker voort, ‘dat resultaten, hoe klein ook, niet van vandaag op morgen verwacht kunnen worden. Te meer, waar ik veronderstel, dat uw chef u niet geheel en al in zijn vertrouwen heeft genomen. Waar u echter zoo verstandig is geweest, de noodzakelijkheid van de uitvoering onzer opdracht in te zien, ligt het ook in uw interesse, zoo spoedig mogelijk tot een resultaat te komen, dat het ons mogelijk maakt, de proef op de som te nemen.’

Weer wachtte hij op een antwoord en weer bleef van Lier hardnekkig zwijgen.

Een haast onmerkbare glimlach gleed over de trekken van den geheimzinnigen bezoeker.

‘Ik kan mij voorstellen, dat u niet wenscht te spreken,’ zei hij. ‘Maar ook daar zult u overheen komen. Ik zou mij anders tot mijn leedwezen genoodzaakt zien, uw stilzwijgen, uw weinig vriendelijke houding tegenover ons aan innerlijke invloeden toe te schrijven, waarop dan ook uw constante mislukkingen zouden berus-

ten, die ik in het laatste geval als geconstrueerde, moedwillige mislukkingen zou moeten beschouwen.'

'Denkt u daarover, zooals u wilt.' Dit waren de eerste woorden, die van Lier zijn bezoeker gunde, en de beslistheid waarmee zij werden uitgesproken, had ten gevolge, dat het even duurde, alvorens hij verder ging.

'Ik wil niet hopen, mijnheer van Lier, dat u ons geduld, dat u het vertrouwen, dat wij in uw woorden hebben gesteld, zult misbruiken. Ik kan u zeggen, dat men niet van plan is, nog lang op een daadwerkelijke vooruitgang van uw werk te wachten. - Het zou mij voor u spijten. - Komt u met de formules van van Soest voor den dag; u zult met uw werk spoediger tot een goed einde komen. U zult ons tevreden stellen en uw eigen positie belangrijk verbeteren.' Hij boog naar hem over en zei met nadruk: 'Mijnheer van Lier - neemt u ons aanbod aan. De macht, die ik vertegenwoordig, is de macht der toekomst. U verknoeit uw beste jaren, uw energie voor een macht, die haar ondergang tegemoet gaat. - De muiterijen bij de Britsche marine nemen toe, steeds meer hebben daden van sabotage plaats. Zelfs de meest drakonische straffen hebben geen doel. Wij weten, dat schepen van de Nederlandsche vloot opdrachten hebben gekregen, die in nauw verband met de werkzaamheden staan, die in dit lokaal worden uitgevoerd. In de komende dagen zult u van muiterij, van sabotage op deze schepen hooren. De ontreddering maakt voortgang en de "Hertog Hendrik" en de "Gelderland" zullen het voorbeeld geven. Maar de machten, die er achter zitten, zullen onzichtbaar blijven en niet voor vernietiging van menschenlevens terugdeinzen, om een invoering - zij het ook bij wijze van proef - van dit nieuwe, onoverwinnelijke wapen onmogelijk te maken.'

'U schijnt wel heel zeker van uw zaak te zijn,' zei van Lier, 'dat u den moed heeft, zoo openhartig met mij te spreken. Wat wilt u doen, als ik naar aanleiding

van uw mededeelingen tot mijn oorspronkelijke weigerende houding terugkeer en hier op een goeden dag wegga?’

De ander glimlachte.

‘Mijnheer van Lier, uw woorden bewijzen, dat u de situatie nog steeds niet begrepen heeft. Het gaat hier om meer dan de belangen van een schietvereniging. Wereldproblemen staan op het spel. Het spijt mij dat ik nog eenmaal onverbloemd tot u moet spreken. U zult deze ruimte uitsluitend in onzen dienst verlaten of in den toestand, waarin men uw chef van Soest heeft gevonden. U zult begrijpen, dat wij niet tevreden zijn, wanneer het de mogendheden waar u voor werkt, onmogelijk wordt gemaakt, dit wapen te gebruiken. De uitvinding is gedaan en wij wenschen haar te bezitten.’

Hij stond op en ging naar de deur.

‘Te gelegener tijd zal ik naar uw besluit informeerden.’

Langzaam ging hij naar buiten, het contact werd ingeschakeld en de deur schoof dicht.

Van Lier zat nog op zijn plaats. Onbeweeglijk staarde hij voor zich uit. Waar had hij dezen man meer gezien? Hij begreep wel, dat de gebeurtenissen der laatste weken, de gevaarlijke toestand, waarin hij zich bevond, hem overgevoelig en in hooge mate nerveus hadden gemaakt. Hij kon zich vergissen. Maar toch liet de gedachte hem niet los, dat iets aan dezen man hem bekend voorkwam.

Er waaide een zwakke oostenwind en zware, laag hangende wolken bedekten den hemel. De nacht was zwart, en spookachtig doemden de krijtrotten van de Engelsche kust uit de duisternis op, wanneer zij een oogenblik door de flikkerlichten werden beschenen.

Het vliegtuig steeg en verdween boven de wolken.

De in het geheele kustgebied ingerichte politieposten hoorden het knetteren der motoren. Ontelbare schijnwerpers flitsten aan en zochten den hemel af; maar de

lichtbundels waren niet in staat, door de dike wolkenwand te breken. Telefonisch werd het eerste eskader van de nieuw gevormde luchtpolitie gealarmeerd, dat ter sterkte van vier met mitrailleurs en zoeklichten uitgeruste machines opsteeg, om naar het geheimzinnige vliegtuig te zoeken.

Koortsachtig werkte de telegraaf, draadloos werden de berichten doorgegeven en maakten een systematisch samenwerken van alle posten mogelijk. Er werd een geregelde drijfjacht op het vliegtuig gehouden. Maar de pogingen waren vergeefs. Na meer dan twee uur keerde het eskader terug, zonder een spoor van het vreemde vliegtuig te hebben gevonden.

Beschermd door de duisternis en de over het geheele zuidelijke gedeelte van het land hangende wolkenlaag had het vliegtuig ondanks alle maatregelen rustig zijn koers kunnen vervolgen en het doel van zijn vlucht bereikt.

Nu werden de motoren afgezet; de machine ging in glijvlucht naar beneden en kwam uit de wolken te voorschijn.

De piloot keek omlaag. Hij bevond zich boven een gedeeltelijk door gespleten rotsen ingesloten nauw keteldal.

Een landing op dit terrein was uiterst gevaarlijk, maar in deze eenzame en onherbergzame streek was de machine voor ontdekking veilig en kon, wanneer zich geen onvoorziene omstandigheden voordeden, zonder kans op een hernieuwde vervolging te lopen, hier ongehinderd weer opstijgen.

Snel en elegant, als een valk, daalde het vliegtuig steeds lager, om tenslotte in langzame glijvlucht neer te komen.

De piloot klom uit de machine en opende de deur van de kleine kabine.

Een oudere, gesoigneerde heer stapte uit.

Fluisterend werden een paar woorden gewisseld, dan

ging de piloot naar een boschje, om zich daar, met de geladen browning in de zak van zijn overall, te verbergen, tot zij weer zouden starten.

De passagier had een paar hoge gummilaarzen uit de kabine gehaald en trok ze over zijn schoenen. Dan liep hij dwars over het weiland en betrad de smalle, bouwvallige brug, die over de langzaam stroomende beek voerde, die door het dal liep. Hij liet zich in het water glijden. Voorzichtig, voetje voor voetje, ging hij verder. Het water was niet diep, en afgezien van een onder de oppervlakte van het water liggenden boomwortel, waarover hij bijna gestruikeld was, ontmoette hij geen hindernis. Ongeveer tweehonderd meter was hij zoo door het water gewaad, toen de beek een scherpe bocht maakte. Hij klom de begroeide oever op en liep verder naar een eenzame boerenwoning. Hier volgde hij een smal pad, dat zich door laag hout slingerde en honderd meter verder op een landweg uitkwam, waar een auto met gedoofde lichten stond te wachten.

Zonder iets te zeggen stapte hij in. De wagen zette zich in beweging en na een halsbrekende tocht over een stijgenden weg vol oneffenheden kwamen zij op den straatweg. De snelheid werd opgevoerd.

‘Hoe lang hebben wij nodig?’

‘Over twintig minuten verlaten wij den straatweg,’ antwoordde de man achter het stuur.

Dit waren de eenige woorden, die gedurende den rit werden gewisseld.

Toen de wagen ten slotte bij een herberg, die tusschen hooge en dichtbegroeide boomen lag, stopte en de heer de deur van de lage gelagkamer opende, zag hij aan een der zware houten tafels drie mannen zitten.

De lucht was blauw van de tabakswalm. Boven de tafel hing een walmende petroleumlamp, waar een paar muggen omheen dansten. Verder lag het lokaal, waarvan de luiken waren gesloten, in het donker.

De kastelein, die zijn late gasten kende en wist, dat

deze niet gestoord wilden worden, had zich reeds ter ruste begeven.

Blijkbaar had men den zoeven gearriveerde reeds lang verwacht, want de blikken, die bij zijn binnenkomen op hem werden gericht, waren niet bepaald vriendelijk.

Haastig trad hij op de tafel toe en nam plaats.

‘Ons te laat komen was niet te verhinderen. Een van die vervloekte vliegende posten moet ons hebben opgemerkt. De geheele kuststreek tusschen Cornwall en Suffolk was in de weer. Met zoeklichten en vliegtuigen hebben ze jacht op ons gemaakt en zonder de beschermende wolkenlaag, waarin wij ons konden verschuilen, zouden zij ons dezen keer waarschijnlijk te pakken hebben gekregen.’

Hij schonk zich een glas whisky in en dronk het in één teug leeg.

‘XO. - Rapport.’

‘Het werk op de “Invincible” vordert slechts langzaam.’

‘Waarom?’

‘De bemanning is moeilijk.’

‘Er bestaan geen moeilijkheden, die ons geld niet kan overwinnen.’

‘Afgezien van zoeklichten en machinegeweren,’ was het sarcastische antwoord, dat een spottenden glimlach bij de anderen ten gevolge had.

‘Daar heb ik niet naar gevraagd. Ik herhaal: er bestaan geen moeilijkheden. Z 3 heeft dat bewezen. Hij heeft zich in het bezit van waardevolle militaire geheime documenten weten te stellen, die in het sterkste en best bewaakte Engelsche fort bewaard werden. Ook hier was de bezetting moeilijk. En hij heeft ons de papieren uitgeleverd. Ondanks zoeklichten en machinegeweren!’ Hij wachtte even en ging dan voort: ‘Wij staan nog veertien dagen voor de bewerking van de “Invincible” toe. Elke dag, die minder wordt gebruikt,

zal de premie met een zesde deel verhoogen.’

De met XO aangesprokene mompelde een paar onverstaanbare woorden. Hij had zijn opdracht ontvangen en wist, wat hem te wachten stond, als de uitvoering mislukte.

‘XH. - Rapport.’

‘Het personeel der F-M-fabriek is rijp. De fabriek zal nog twee dagen ongehinderd kunnen werken. Zij zullen weken noodig hebben, om het bedrijf weer op vollen gang te brengen.’

‘Vijf dagen uitgespaard! Ik zal van deze uitstekende werkzaamheden melding maken. De premie zal verhoogd worden.’

‘Ik heb den arbeiders, die de machines onklaar maken, verklaard, dat wij voor hen zorgen zoolang de zaak marcheert. Gaat het echter mis, dan moeten zij zichzelf zien te redden en zal elke verbinding met ons verbroken zijn.’

‘Goed. Zoodra de sabotage is gepleegd, moeten aan elk der betreffende werklieden vijfenzeventig pond worden uitbetaald. - Over drie dagen volgt hier een nieuwe opdracht.’

‘Ik zal hier zijn.’

‘XM. - Wij hebben een betrouwbaar iemand voor Holland noodig. Wij hebben de successen op de duikbooten H 280 en L 154 niet vergeten. Het gaat nu om de ‘Hertog Hendrik’ en ‘Gelderland’. De bijzondere opdrachten voor deze schepen zult u in Holland ontvangen.

‘Ik heb met Holland niets te maken.’

Verbaasd over dit antwoord keek de man op. Hij zag de vastberaden gelaatstreken van den tegenover hem zittenden en de gevaarlijke uitdrukking van zijn oogen.

‘Ik weiger, deze opdracht uit te voeren,’ zei XM. ‘Ik heb werkjes opgeknapt, die moeilijker waren. Meer dan eens ben ik op het nippertje aan een meer dan tienjarige

dwangarbeid ontkomen. - Onze overeenkomst geldt voor Engeland.'

'Onze overeenkomst is aan geen tijd en geen plaats gebonden en geldt uitsluitend de zaak.'

'Onze overeenkomst zegt niet, dat wij ons leven onnoodig op het spel moeten zetten.'

'Ieder van ons zet elke minuut en op elke plaats zijn leven op het spel.'

'Hier heb ik mijn schuilplaatsen, waar ik voor de beele gewapende macht van Engeland veilig ben. Jullie hebt in Holland menschen genoeg.'

'Daarover beslissen wij!'

'En wat voor garantie heb ik?'

'Jullie weten, dat er voor jullie geen terug bestaat. Een weigering of een poging, de zaak te verlaten, staat gelijk met een doodsoordeel. - De pas voor Holland ligt op de bekende plaats klaar. Het werk moet over drie dagen in den Helder beginnen.'

Het geronk van vliegtuigmotoren werd hoorbaar.

De mannen stonden op, deden de lamp uit voor zij de deur openden en gingen naar buiten. Het was gaan regenen.

Zij zagen vier met zoeklichten opereerende machines, die op geringe hoogte snel naderbij kwamen en dan in zuidelijke richting verdwenen. Het politie-eskader.

De drie mannen glimlachten.

De oude heer knikte hen toe. Dan stapte hij in zijn auto. De motor werd gestart en eenige seconden later was de auto in het nachtelijke duister verdwenen.

De regen had na de warmte der laatste dagen voor een opfrissing gezorgd. De geur van de bloemen was doordringender, het groen der boomen nog voller geworden.

De ramen van de kleine salon stonden wijd open en het schijnsel der wandlampen hulde de kamer in een aangenaam, gedempt licht.

Het was tien uur in den avond en de hemel stond vol sterren.

Harrow en Sewell zaten in diepe fauteuils tegenover elkaar.

‘De ineensstorting van Abessinië kan gevolgen na zich sleepen, die nog niet te overzien zijn. Wij weten nu, dat de vlucht van den negus een noodzakelijkheid was; ware hij langer in het land gebleven, dan zouden zijn eigen muitende troepen hem vermoord hebben. De ontwikkeling van de internationale situatie zal veel van Haile Selassie's besluiten afhangen en van de houding, die de mogendheden tegenover deze besluiten zullen aannemen. Van grooter belang lijken mij echter factoren, die uitsluitend van de houding van Italië zullen afhangen; factoren, waarbij naast Italië hoofdzakelijk Frankrijk, de Vereenigde Staten en wij zelf geïnteresseerd zijn.’

‘U denkt aan de Fransche belangen bij de Abessijnsche spoorwegen?’

‘Juist. De bezetting van het station door de Italianen heeft in bepaalde Fransche kringen een zekere onrust veroorzaakt, te meer, waar Italië van plan schijnt te zijn, de geheele spoorlijn officieel te bezetten.’

‘De overdracht van den spoorweglijn aan Italië zou toch alleen na de onderteekening van een vrijwillig tot stand komende overeenkomst tusschen Frankrijk en Italië kunnen plaats hebben.’

‘Ja. En het is nog niet na te gaan, of de Fransche regeering bereid zal zijn, haar rechten in Abessinië op te geven; rechten, die Italië gegarandeerd heeft steeds te zullen respecteeren. De grootste moeilijkheden zal echter de kwestie van de exploitatie opleveren. Italië beschikt niet over de middelen, om de exploitatie van het veroverde gebied ter hand te nemen; en terwijl Italiaansche financiers de opdracht krijgen, zich met Amerikaansche financiële kringen in verbinding te stellen, wijst de officiële Italiaansche pers in scherpe

bewoordingen een deelneming van vreemde naties aan de exploitatie van de hand. De gedachte aan de mogelijkheid van een dergelijke deelneming heeft reeds nu een storm van verontwaardiging in Italië opgewekt. En reeds in de komende dagen zullen wij zien, in hoeverre onze oliebelangen door de besluiten van de groote fascistische raad en de daarop volgende buitengewone ministerraad beïnvloed zullen worden.’

Harrow stond op en trad aan het raam.

De toppen der boomen bewogen in den zwoelen avondwind en zacht ruischten de bladeren. Ergens vandaan klonk dansmuziek.

De beide mannen zwegen, even onder den indruk van de vrede, die hen omgaf.

Ten slotte nam Harrow het gesprek weer op.

‘Ik houd het bij deze gespannen en verwarde internationale situatie voor een ding van het grootste belang, dat Morrees, die van verstrekkende volmachten is voorzien, met onze zienswijze, speciaal met het oog op de toestand in Indië, overeenstemt en net als wij de spoedige officiële invoering van het nieuwe wapen in Engeland zoowel als in Holland als een levenskwestie beschouwt.’

‘Heeft u met hem over de muiterijen en daden van sabotage op onze schepen en werven gesproken?’

‘Hij heeft de gebeurtenissen met groote belangstelling gevolgd en ziet daarin minder een gevaar voor onze Europeesche belangen, dan wel de eerste voortekens van een steeds ernstiger wordend gevaar voor de koloniën, dat uit den aard der zaak Holland nog sterker zou bedreigen dan ons. In dit verband zijn wij overeengekomen, de verdere proeven voorloopig uitsluitend in Holland te nemen. Hiervoor zijn de “Hertog Hendrik” en de “Gelderland” bestemd.’

Er werd geklopt en de gérant trad binnen.

‘Neemt u mij niet kwalijk, dat ik u stoor. Er is een telegram voor u gekomen. Hij overhandigde het Har-

row en ging voort: ‘Wij hebben zoeven een politiek nieuwsbericht ontvangen, dat u waarschijnlijk zal interesseeren: Italië is een keizerrijk geworden.’

Harrow keek op.

‘Is dit bericht officieus of officiëel?’

‘Officiëel, heeren.’

‘Mochten verdere berichten bij u binnenkomen, dan zou ik u willen verzoeken mij op de hoogte te houden.’

‘Natuurlijk.’

De gérant verwijderde zich en Harrow keek Sewell aan.

‘Europa staat nu voor een nieuw fait accompli.’

Hij maakte het telegram open en doorliep het vlug. Zijn gelaat werd ernstig.

‘Leest u.’

Sewell nam het blad aan en las:

‘F-M-fabrieken door sabotage stil gelegd. Machineschade nog niet gevonden.’

Hij liet het telegram zinken en zei:

‘Als er niet spoedig iets gedaan wordt, vrees ik voor Europa het ergste.’

Harrow stond met zijn handen in zijn zakken midden in de kamer en staarde voor zich uit. Toen vroeg hij met klanklooze stem:

‘Wie zit daar achter? En waarom wordt er niets ontdekt?’

Hij liet zich vermoeid in zijn stoel vallen.

De resultaten van de afdeeling identificeering waren binnen gekomen en het vermoeden van Smit werd inderdaad bevestigd. De worgsporen bij de in September 1934 en Maart 1935 in London begane moorden stemden met die van de moorden op Bill Cowper en van Soest zoo volkomen overeen, dat er niet meer aan te twijfelen viel, dat men met een en denzelfden dader te doen had.

‘Zoo er nog eenige twijfel mogelijk ware geweest, dan zou hij met 't oog op deze overeenstemming wel moe-

ten verdwijnen. Zooals ik reeds voor eenige dagen tegen mister Harrow zei: ik ben er vast van overtuigd, dat al deze misdaden voor rekening van een agent eener vreemde mogendheid komen. Van een agent, wiens gewetenloosheid alles overtreft, wat wij ooit van de praktijken van dergelijke verwerpelijke individuen hebben meegemaakt.

‘Houdt u het voor uitgesloten,’ vroeg van Dam, ‘dat het zich in de onderhavige gevallen om de excessen van een fanaticus handelt, die door een idee fixe beziel is en ten gevolge van dezen ziekelijken aanleg zijn daden als 't ware onder dwang begaat?’

‘Waarop baseert u deze veronderstelling?’

‘Op de eeuwige gelijkheid van het milieu, dat de dader voor zijn misdaden uitzoekt. In alle gevallen handelt het zich om personen, die voor de uitbreiding der Engelsche en - zooals wij van Vice-Admiraal Morrees hebben vernomen - ook Hollandsche marine van de grootste beteekenis waren.’

‘U vergeet de daden van sabotage, het geheele onzichtbaar smeulende vuur, dat muiterij en ontreddeering ten gevolge heeft; omstandigheden, die ik absoluut met de moorden in verband breng. En juist, dat het zich aldoor meer om personen en dingen handelt, die nauw met de marine verbonden zijn, is voor mij het bewijs, dat wij met den geheimen dienst te doen hebben. Zonder die moorden zouden deze misdaden door de Krijgsraad behandeld worden, maar nu is het ook een zaak voor de justitie geworden. Ik ben geen vriend van de doodstraf en ik ben blij, dat zij in ons land werd afgeschaft. Maar met 't oog op de beestachtigheid, waarmee de dader te werk is gegaan, zal ik den dag met vreugde begroeten, dat ik hem aan de Engelsche autoriteiten kan uitleveren.’

‘Wat denkt u van Gülstorff?’ vroeg van Dam.

‘Het staat vast dat zoowel Gülstorff zelf als ook juffrouw Scholz met den Duitschen geheimen dienst in ver-

binding staan en ik ben er van overtuigd, dat speciaal deze charmante jonge dame een minder onschuldige rol speelt, dan haar lieflijke verschijning doet vermoeden. Maar het zou absurd zijn, deze beiden met de moorden in verband te brengen.'

'Ik houd Duitschland niet voor ongeïnteresseerd.'

'Natuurlijk niet. In geen geval. Ik heb na het bal van de Industriele Club met Morrees hierover gesproken. Morrees is geen vriend van Duitschland en de enorme bewapening van dit land, niet alleen wat zijn leger, maar in het bijzonder wat zijn zee- en luchtmacht betreft, is voor hem aanleiding, de mogelijkheid niet uit te schakelen, dat Duitschland bij moeilijkheden in de Britsche en Hollandsche marine geïnteresseerd is. Een opinie, waarmee ik het geheel eens ben.'

'Waarom arresteert u Gülstorff niet?'

'Hij heeft zich - zoover ons bekend is - in ons land aan niets schuldig gemaakt. Hij is voor officiële onderhandelingen met mister Harrow naar Holland gekomen. En dan - wij zouden er niets mee winnen. Gülstorff als dader schakel ik absoluut uit. En de agenten van den geheimen dienst kennen elkaar niet, niemand kent den naam van den ander, en meestal weten zij niet eens, wie hun opdrachtgever is. Een arrestatie van Gülstorff zou niet alleen onverantwoordelijk zijn, maar ook nutteloos.'

'En wat is nu in de eerste plaats uw bedoeling?'

'Ik zal een paar foto's laten maken.'

Hij nam de opname van den man op de 'Pragne' uit een la van zijn schrijftafel en gaf haar aan van Dam.

'Brengt u dit naar de afdeling identificering. Ik heb een scherpe, goed uitgewerkte vergroting van de oogen nodig.'

'Van de oogen?' vroeg van Dam verbaasd.

'Alleen van de oogen,' antwoordde Smit en stak een sigaret op.

Van Dam verliet het bureau, terwijl de hoofdinspec-

teur aan zijn schrijftafel plaats nam en met toenemend vertrouwen zijn aanteekeningen nog eens overlas.

In de koninklijke schouwburg vond een gastvoorstelling van de Fransche opera plaats, en wel van Moussorgsky's 'Boris Godounoff.'

De belangstelling was buitengewoon groot en afgezien van de kringen, die het bijwonen van een dergelijke voorstelling als een maatschappelijke verplichting beschouwen en die men daarom op zulke avonden in de nieuwste mode-creatie's kan bewonderen, waren allen aanwezig, die tot de werkelijke muziekliefhebbers behoorden.

Toen Harrow om even over achten de loge betrad, was Jeanne reeds aanwezig.

Hij boog over haar hand, die hij met zijn lippen aanraakte. Een oogenblik sloot Jeanne haar oogen.

'Ik ben blij, dat u gekomen bent,' zei ze.

Harrow glimlachte.

'U ziet er weer betooverend uit. En ik ben blij, dat wij deze avond voor ons alleen hebben.'

'Ik moet u tot mijn spijt teleurstellen,' zei Jeanne. 'Toen ik u op het bal van de Industrieele Club verzocht, hedenavond mijn loge met mij te deelen, had ik juffrouw Scholz en mijnheer Gülstorff reeds geïnviteerd. Vindt u het erg?'

'Het is uw loge,' antwoordde Harrow berustend.

Een oogenblik ontmoetten hun oogen elkaar. Dan wendde Jeanne haar blikken weer naar de volle zaal. Harrow trad aan den rand van de loge. Als in een droom hoorde hij het stemmen der instrumenten en het stemmengegons van de wachtende menigte. Hij was geheel van de nabijheid dezer vrouw vervuld, die, gelijk hij zich zelf moest bekennen, een diepen indruk op hem gemaakt had.

De deur van de loge werd geopend en Hertha trad binnen.

'Daar ben ik,' zei ze stralend.

‘Bent u alleen?’ vroeg Jeanne.

‘Ja. Tot op het laatste oogenblik had ik nog gehoopt, dat Gülstorff mee zou gaan. Maar het was onmogelijk.’

‘Waar heeft u hem gelaten?’ vroeg Harrow, terwijl hij haar bij het uitdoen van haar avondcape behulpzaam was.

Hertha glimlachte.

‘Bent u altijd zoo nieuwsgierig, mister Harrow? Gülstorff moest vanavond dringende zaken behandelen.’

‘Wát ter wereld kan er nu voor hem belangrijker zijn, dan een avond als vandaag aan uw zijde door te brengen?’

‘Hij heeft mij niets verraden. Maar het moet wel erg belangrijk geweest zijn, want hij had zich enorm op dezen avond verheugd.’

‘Jammer.’

Het stemmen der instrumenten had opgehouden, de zaal werd donker en de ouverture begon.

De toehoorders geraakten dadelijk onder den invloed van de suggestieve muziek, en terwijl de prachtige stemmen de avond tot een gebeurtenis maakten, droeg het geniale decor er toe bij, de zwoele atmosfeer van een der verschrikkelijkste perioden uit de Russische geschiedenis uit te beelden.

‘Hoe jammer,’ zei Jeanne, toen het scherm na de eerste akte gezakt was en de lichten in de zaal aangingen, ‘dat men zoo zelden in de gelegenheid is, een goede opera te hooren.’

‘Waarom is uw vader niet meegekomen?’ vroeg Harrow. ‘Zal het hem niet spijten, dezen avond te hebben gemist?’

Jeanne lachte.

‘Ik geloof niet, dat iets ter wereld hem ervan had kunnen afbrengen, vanavond thuis te blijven. Hij heeft namelijk op het bal van de Industriele Club een ouden kameraad ontmoet, die met hem in Indië was, en die hij in geen vijftien jaar had gezien. Hij heeft hem vandaag

geïnviteerd.’

‘O, dan is alles te begrijpen,’ antwoordde Harrow glimlachend. ‘Die twee zullen dus ook genieten.’

‘Zij het dan ook maar van herinneringen,’ voegde Hertha er aan toe.

Tegen middernacht was de voorstelling afgelopen en het publiek verliet nog geheel onder den indruk van de opvoering den koninklijken schouwburg.

In de hall van het Hotel des Indes bleven Jeanne, Hertha en Harrow onder het genot van een kop koffie nog een tijdje bij elkaar. Zij waren de eenigen, die op dit late uur nog aanwezig waren en in de stilte, die hen omgaf, konden zij de indruk van de muzikale gebeurtenis laten bezinken.

Om één uur gingen zij uiteen. Jeanne bracht Hertha met haar wagen naar het Hotel Centraal.

Juist toen zij van elkaar afscheid namen, reed een taxi voor en Gülstorff stapte uit.

‘Wat jammer, dat u er niet bij bent geweest,’ begroette Jeanne hem.

‘Het spijt mij ook,’ zei hij. ‘Maar ik had geen tijd.’

‘U ziet er vermoeid uit, mijnheer Gülstorff. Gaat u maar vlug naar bed, dan knapt u morgen in Scheveningen wel weer op.’

Gülstorff glimlachte.

‘Dat was mijn bedoeling. - Zien wij u daar?’

‘Graag.’

Gülstorff en Hertha gingen het hotel binnen en Jeanne reed naar Wassenaar.

De korte rit in den open wagen deed haar goed. Zacht knarste het grind onder de wielen, toen zij den wagen de oprijlaan instuurde. Haar gedachten waren nog geheel bij Harrow, toen zij naar de deur ging.

Morrees was den geheelen dag in een vroolijke stemming geweest.

De onverwachte ontmoeting met Ruissaard had veel herinneringen uit zijn jonge jaren bij hem wakker ge-

roepen. Toen lag het leven nog voor hem, en vol geestdrift, energie en toekomstdroom was hij naar Indië gegaan. Ofschoon niet alles in vervulling was gegaan en hij menig plan had zien mislukken, mocht hij toch niet klagen. Hij had carrière gemaakt. Hij was een der beste kenners van den archipel en het ministerie nam geen enkele beslissing van belang, zonder hem er in te kennen.

Dikwijls, wanneer hij in eenzame uren op het terras of in de bibliotheek zijn sigaar zat te rooken, was die tijd met al zijn aan afwisseling rijke gebeurtenissen kaleidoscoopachtig aan hem voorbij getrokken. Maar in het bijzonder vandaag, in afwachting van het bezoek, stond het tropische landschap hem levendig voor den geest. - Indië. - Hij dacht er aan, hoe hij de beelden van deze voor hem nieuwe wereld voor het eerst had aanschouwd: de lage eilanden met hun kokospalmen - de machtige silhouet van de Krakatau - achter de donkere schaduwen van de rimboe de eindeloze keten der bergen en vulkanen, waarvan de toppen in de vochtige damp van de gloeiende hitte verwaasden - het beleven van den eersten, scharlakenrooden zonsondergang, die een stroom van goud en brons over den vaal groenen hemel uitstortte - mangrove moerassen - de schitterend groene rijstvelden van Lombok - de kalksteenklippen van Komodo - en de mooie, slanke, koffiebruine vrouwen. - Indië! Hij had deze prachtige koloniën leeren liefhebben en van avond zou hij tezamen met Ruissaard nog eens beleven, wat hen toenmaals als jonge luitenants had vervuld.

Met bijzondere zorg had hij zelf de voorbereidingen getroffen, de wijn uitgekozen, likeuren en sigaren klaar gezet, en reeds van te voren genoot hij van den avond.

Ruissaard - hoe was het toch gekomen, dat zij elkaar zoo uit het oog hadden verloren? Vijftien, achttien jaren waren voorbij gegaan, sinds zij elkaar voor het laatst hadden ontmoet en ook toen was het maar een

kort samen zijn van enkele uren geweest. Een onaangename gebeurtenis, waarvoor Ruissaard niet eens verantwoordelijk was geweest, had een ontijdig einde aan zijn carrière gemaakt en hem gedwongen, den dienst te verlaten; hij was daarna bij verschillende industriele ondernemingen geïnteresseerd, maar had ook daarmee, gelijk Morrees uit eenige vage toespelingen tijdens het bal van de Industriele Club meende te moeten opmaken, niet veel geluk gehad.

Zij het nu, dat het om deze redenen voor Ruissaard pijnlijk was, over de dienstjaren in Indië, die voor hem met dezelfde kansen als voor Morrees waren begonnen, te praten - of dat ten gevolge der zware malaria zijn geheugen had geleden - het was Morrees toch onverklaarbaar, dat zoo veel pregnante dingen - kleinigheden, die voor hun vriendschappelijke houding karakteristiek waren - den man totaal ontschoten waren. In zekeren zin had hij medelijden met hem en hij besloot, nu hij hem zoo onverwachts had ontmoet, de oude vriendschap te doen herleven.

Om ruim zeven uur was Jeanne met haar wagen naar den Koninklijken Schouwburg in den Haag gereden.

Nadat Morrees zich voor de zooveelste maal ervan had overtuigd, dat aan de voorbereidingen niets ontbrak, begaf hij zich naar het park, om tot de aankomst van zijn gast nog wat lichaamsbeweging te nemen.

Bij een bed met viooltjes bleef hij even staan en keek naar een paar vlinders, die rusteloos van bloem tot bloem fladderden. Dan wandelde hij verder naar de tennisbaan en keerde langs een anderen weg naar het huis terug, waar hij op het terras plaats nam. Langzaam begon de schemering te vallen.

De torenklok sloeg acht uur, toen hij Ruissaard zag naderen. Hij ging hem tot het hek tegemoet.

‘Hallo - old sailor-boy!’ riep hij lachend.

‘Het feest in de Kampong kan beginnen,’ antwoordde Ruissaard, terwijl hij hem hartelijk de hand drukte.

Langzaam liepen zij naast elkaar op het huis toe.

‘Blijven wij op het terras?’ informeerde Morrees.

‘Als 't jou 't zelfde blijft, ga ik liever naar binnen. Sinds die vervloekte malaria heb ik er een afkeer van, 's avonds buiten te zitten.’

Morrees ging hem voor.

In de hal bleef Ruissaard staan. Glimlachend liet hij zijn blikken over het exotische interieur glijden.

‘Bali - Sumatra - Java - de pagoden van Tjakranegara - ik ruik de lucht van Indië.’

‘Voel jij ook het onweerstaanbare van deze atmosfeer? - Het was de mooiste tijd van ons leven.’ Het klonk haast weemoedig.

‘Jij hoeft er niet over te treuren,’ zei Ruissaard, toen zij in de bibliotheek plaats namen. ‘Zooals ik zie, ben je in een veilige haven voor anker gegaan - zonder koortsdampen - zonder moeras.’

‘Dat klinkt bijna tragisch,’ zei Morrees glimlachend en wees op de flesschen. ‘Jenever - whisky - cognac?’

‘Whisky.’

‘Met soda?’

‘Puur.’

Morrees zette het glas voor hem neer.

‘Als ik mij goed herinner, was dat toen al een hartstocht van je.’

‘En dat is het nog.’

Zij dronken.

‘Het is toch wel jammer, dat wij elkaar zoo geheel uit 't oog hebben verloren.’

‘Het was een noodzakelijkheid,’ vond Ruissaard.

‘Toen hadden wij dezelfde belangen.’

‘En toch is ons leven zoo verschillend geworden. Het heeft er den schijn van, dat jouw loopbaan vooruit was afgebakend. Jij bent je rechte weg gegaan en hebt bereikt, wat je bereiken wilde. Je naam heeft betekenis. Je leven ligt voor iedereen open.’

‘Je mag mijn verdiensten niet overschatten. Ik heb

geluk gehad. - Maar vertel nu eens, wat jij in al die jaren gedaan hebt. Was het absoluut noodzakelijk, dat je den dienst verliet?’

‘Misschien niet, wanneer een andere rechtbank mijn aangelegenheid behandeld had. De eenige getuige, die mijn verklaring in haar geheel had kunnen bevestigen, werd als bevooroordeeld en daarom waardeloos afgewezen. Het was een meisje uit Djocjakarta. Nooit zal ik den blik in haar oogen vergeten en het geluk, waarmee zij mijn leven vervulde. Saïma. - Zij was waardeloos!’ Met een bitteren glimlach had hij de laatste woorden gesproken. Hij zweeg even en ging dan voort: ‘De rechter was mijn vriend niet. Wij haatten elkaar zoo hevig, als men elkaar haten kan. Ik zag het licht in zijn oogen. Eindelijk was de dag gekomen, waarop hij met smart had gewacht. Een “schuldig” uit zijn mond vernietigde den vijand. Het was zoo eenvoudig. - Ik trok mijn uniform uit. Saïma wilde met mij meegaan. Maar ik mocht deze teere bloem, die alleen in de zon kan leven, niet naar een ruw klimaat, in een onzeker leven overplanten.’ Zijn oogen fonkelden. ‘Een weergalooze haat vervulde mij tegen het land, dat ik met al mijn toewijding had gediend en nu mijn toekomst vernietigde, en ik zwoer een dure eed, mij te wreken.’

Hierop volgde een kort stilzwijgen, tot Morrees zei:

‘Die affaire gebeurde in een tijd, dat ik reeds uit Indië weg was. En waar je mij nooit over je moeilijkheden hebt geschreven, is het voor mij niet gemakkelijk partij te kiezen. Natuurlijk zal je een reden voor je houding hebben. En per saldo heeft het geval je carrière vernietigd. Maar waarom richt jouw haat zich tegen een land, dat jou alle mogelijkheden had geboden, alleen omdat een enkele man uit kleingeestige motieven zijn plicht verzaakte?’

‘Het land heeft niets gedaan om mij te rehabiliteeren.’

Weer zwegen zij beiden.

Morrees voelde de groote verbittering van Ruissaard en begreep, dat het hem niet zou lukken, hem van zijn onrechtvaardige houding tegenover het land te overtuigen.

‘Ben je toen naar Europa terug gegaan?’

‘Ja,’ antwoordde Ruissaard, terwijl hij zijn glas neerzette. ‘Ik vond de gedachte aan Europa vreeselijk en het heeft lang geduurd, tot ik er mee verzoend was. Ik probeerde mijn geluk in Japan - in China - in Britsch Indië - maar keerde ten slotte terug. Ik heb lang in Engeland gewoond, maar opeens voelde ik een vurig verlangen, mijn vaderland terug te zien en ik ben zwak genoeg geweest, hieraan toe te geven.’

‘En heb je er berouw van?’

‘Men zegt, dat stervenden naar hun vaderland verlangen.’ Glimlachend nam hij zijn glas op. ‘Maar genoeg daarvan. - Ik heb eerst geprobeerd, mij in industrieele ondernemingen te interesseeren - maar het bleek spoedig, dat het bij een poging zou blijven. Ik heb er geen aanleg en geen uithoudingsvermogen voor. Ten slotte nam ik aan, wat ik kon krijgen. Mijn heele leven is eenigszins avontuurlijk verlopen en de terugkeer naar Holland lijkt mij af en toe de vlucht voor mijzelf.’

Er werd geklopt en de bediende trad binnen.

‘Wat is er, Willem?’

‘Ik wilde vragen, Excellentie, of u nog iets nodig heeft.’

‘Nee, je kunt wel gaan. - Is alles in de garage in orde, als juffrouw Jeanne terugkomt?’

‘Zeker, Excellentie. Maar ik zal voor alle zekerheid nog even kijken.’

‘In orde.’

‘Goeden avond, Excellentie. - Goeden avond, mijnheer.’

Hij verliet de kamer, en even later zagen zij hem door het park naar de woning voor het personeel gaan.

‘Is je dochter uit?’ vroeg Ruissaard.

‘Zij is naar de opera in den Haag. Je zult haar nog

wel zien, ofschoon ik niet geloof, dat zij voor middernacht terug is. - Mag ik je nog een whisky inschenken?’

‘Graag.’

Morrees liet niets van zijn verbazing merken, toen hij zag, dat Ruissaard zijn glas in een teug leegdronk. Hij nam weer plaats en stak een sigaar op.

‘En hoe staat het nu met de duikboot-aangelegenheid?’ vroeg Ruissaard.

Verbluft keek Morrees op. Wat kon Ruissaard van de onderhandelingen weten? De bescheiden der plannen hadden alleen de minister, hijzelf en natuurlijk mister Harrow gezien. De werven werden bewaakt. Hoe was het mogelijk, dat Ruissaard van het bestaan der plannen ook maar iets afwist? Een oogenblik kreeg hij een verdenking, die hij echter spoedig weer liet varen. Hij poogde, zoo onverschillig mogelijk te zeggen:

‘Ik weet niet, wat je bedoelt.’

‘Ik wilde graag weten, welke volmachten de minister jou voor de onderhandelingen met mister Clive Harrow heeft gegeven.’

‘Hoe kom je daarbij?’

Morrees trachtte te glimlachen. Maar de glimlach verdween, toen hij de uitdrukking in Ruissaards oogen zag. Het scheen plotseling een ander mensch te zijn, die daar voor hem zat. Alle slapheid was van Ruissaard afgevallen; een gevaarlijk vuur straalde uit zijn oogen en alle spieren schenen gespannen. Zijn stem klonk heesch, toen hij de vraag van Morrees beantwoordde:

‘Ik heb je gezegd, dat ik een onverzadiglijken haat jegens het land koester, dat mijn toekomst heeft vernield.’ Hij stond op en liep langzaam op Morrees toe. ‘Ik heb alles gedaan om dezen haat aan te wakkeren, hem niet te laten verlammen. Zóó goed kan geen geheim in dit land verborgen zijn, of ik weet er alles van. De grootsche opzet van je plan zou de kroon op je levenswerk hebben gezet. Maar zoo ver zal het niet

komen.’

Hij had zoo dicht boven Morrees gestaan, dat deze, door de plotselinge verandering in Ruissaards wezen van zijn stuk gebracht, niet uit zijn zetel kon opstaan.

Als een ijzeren klem sloten Ruissaards handen zich om zijn keel en langzaam, onverbiddelijk elke poging tot verweer nutteloos makend, sloot de klem vaster en vaster.

Morrees had naar de armen van den ander gegrepen en getracht, zich uit de omknelling te bevrijden; maar zijn armen waren zoo krachteloos, dat het hem toescheen, als wilde hij ijzer breken.

Heel luid en toch als uit de verte hoorde hij nog de woorden:

‘Zoo lang ik leef, zal ik er voor zorgen, dat jullie de vruchten van je plan niet zult kunnen plukken!’

Meer en meer zwol het bruisen aan, dat hij hoorde als de overweldigende symphonie van een orgel. De muren van de kamer weken achteruit en hel gekleurde serpentines trokken voorbij, waarboven teeder glimlachend in een los gewaad Jeanne voortschreed. Stortzeeën vlakten het beeld uit - felle lichtkogels vlamden op - en het gedonder van kanonnen verdoofde hem. De muziek ging over in een hooge triller, die plotseling eindigde.

De handen van Ruissaard lieten los en levenloos zonk Morrees op den grond.

Een oogenblik bleef Ruissaard nog staan en keek neer op den dooden man, die voor hem lag. Werktuigelijk spreidde hij zijn vingers in de lucht uiteen, als wilde hij ze nog eens om den hals van den ander leggen. Dan ging hij heen. Rustig, zonder eenige haast, liep hij de hal door, nam hoed en jas en trad op het terras. De geur der bloemen waaide uit het park naar hem toe en hij hoorde het zachte ruischen der boomen. Diep ademde hij de reine lucht in. Dan ging hij de treden van het bordes af. Toen hij door het park liep, zag hij in de

woning van het personeel nog licht. De deur van het hek was niet gesloten. Hij ging de straat op en verdween in de duisternis.

Om bij half twee reed Jeanne haar wagen langs de oprijlaan naar de garage.

Het personeel scheen zich al ter ruste te hebben begeven, want het bijgebouw lag in het donker.

Alleen in de hal en in de bibliotheek brandde nog licht en Jeanne glimlachte stil in zich zelf. Wat moesten die twee oude heeren elkaar allemaal te vertellen hebben, dat zij om dezen tijd nog bij elkaar zaten. Terwijl zij de treden van het bordes naar het terras opliep, overlegde zij, of het niet beter zou zijn, dadelijk haar kamers op te zoeken, zonder het tweetal te begroeten; zonder twijfel zou haar tegenwoordigheid hinderlijk zijn en zij was niet van plan, het einde van dezen intiemen heerenavond te bederven.

In de hal bleef zij een oogenblik staan en luisterde, maar zij vernam niets van een gesprek. Misschien was Ruissaard al heengegaan en was haar vader opgebleven om haar komst af te wachten. Zij ging naar de deur en trad binnen. Zij zag niemand. Het rook er benauwd naar rook en zij ging door de kamer, om een venster te openen.

Maar plotseling stond zij als vastgenageld stil en staarde naar den grond. Het duurde eenigen tijd, eer zij begrepen had, wat zij zag. De volgende seconde boog zij zich over haar vader - en sloot haar oogen. Een duizeling dreigde haar te overvallen, maar het lukte haar, dit gevoel te overwinnen. Zij sprong op, liep naar buiten, door het park en klopte aan het bijgebouw. Het duurde lang, eer een raam werd geopend en het slaperige gezicht van Willem verscheen.

‘Vlug - Willem! Er is een afgrijselijk ongeluk gebeurd - vlug!’

Zij rende terug en even later voegde Willem zich bij

haar in de bibliotheek.

Ontzet staarde hij naar het schouwspel, dat zich hem vertoonde.

Behoedzaam naderde hij Jeanne, die naast haar vader geknield lag en met niets ziende oogen voor zich uit staarde.

‘Ik zal een dokter halen,’ zei hij zacht.

Jeanne stond op. Zij schudde het hoofd.

‘Een dokter kan hier niet meer helpen, Willem. Hoe laat is mijnheer Ruissaard weg gegaan? Denk goed na, het is heel belangrijk, wat je zegt.’

‘Dat kan ik u tot mijn spijt niet zeggen, juffrouw Jeanne. Ik herinner mij, dat het juist acht uur sloeg, toen mijnheer Ruissaard kwam; ik hoorde de heeren in de hal spreken en naar de bibliotheek gaan. Tegen half tien was ik hier in de kamer en vroeg Zijne Excellentie of ik nog moest blijven. Zijne Excellentie gaf mij verlof mij terug te trekken. Direct daarna ging ik naar het bijgebouw, na mij ervan overtuigd te hebben, dat de garage in orde was. Om half elf keek ik nog een keer van uit mijn raam naar het huis; in de bibliotheek en in de hal brandde nog licht. - Toen ben ik naar bed gegaan.’

Hij zweeg.

Jeanne liep opgewonden op en neer. Haar gedachten warrelden door elkaar. Zou Ruissaard - maar dat was toch onmogelijk. Er moest nog iemand gekomen zijn, nadat Ruissaard was heengegaan. Maar wanneer was hij gegaan? En wie was hier na hem geweest? Hoe had dit allemaal kunnen gebeuren? Plotseling schoten haar de woorden te binnen, die inspecteur Smit tegen haar vader had gezegd: ‘Laat uw huis bewaken, Excellentie’ - zij zag den man voor het hek - Murphy Trast - maar hij had het gezicht van Ruissaard - en dan hoorde zij de afscheidswaarden van Smit: ‘Ik sta altijd te uwer beschikking.’ - Mary was haar vriendin - zij zou het begrijpen. En Smit? Zij moest het probeeren.

‘Verwittig de politie, Willem. Laat de heeren wachten, tot ik terugkom.’

Zij snelde naar buiten en liep naar de garage.

Zij stapte in haar auto, startte de motor en in razende vaart schoot de wagen de duisternis in - naar Amsterdam.

VIII

Met de uiterste snelheid, die de auto kon halen, was Jeanne naar Amsterdam gereden, en toch had zij het gevoel gehad, dat de auto met een slakkengang over de breede, eenzame straatweg was gekropen. Ondragelijk langzaam was de tijd voorbij gegaan, tot zij eindelijk - eindelijk de woning van den inspecteur bereikte.

Zij had aangebeld, steeds weer en eindelijk had men de deur geopend.

Tsien Yang had dadelijk begrepen, dat er iets vreeselijks gebeurd moest zijn. Hij had haar binnen gelaten en eenige minuten later waren Mary en Smit bij haar gekomen.

In korte, onsamenhangende woorden had zij verteld, wat er was gebeurd, toen zij in den Haag was geweest. Diep bewogen had Mary zich haar lot aangetrokken en Smit had zich dadelijk bereid verklaard, Jeanne naar Wassenaar te vergezellen. Hoogstens vijf minuten later hadden zij in de wagen gezeten.

Zwijgend hadden zij de rit afgelegd.

De auto reed de oprijlaan in en stopte met een ruk.

Jeanne en Smit snelden het bordes op en liepen over het terras naar de hal, waar zij reeds door de politie werden verwacht.

Het onderzoek was intusschen reeds geeindigd en uit piëteit tegenover Jeanne had men den doode naar boven gebracht en op zijn bed gelegd.

Allen begaven zich naar de bibliotheek.

Jeanne zag de plaats, waar haar vader had gelegen, toen zij uit den Haag was teruggekomen en de zelfbeheersching, die zij had bewaard om eerst alles te doen, wat noodzakelijk was, stortte ineen. Met een luide gil zakte zij in elkaar. Smit kon haar nog net opvangen en

geleidde haar naar een gemakkelijken stoel, waarin zij volledig uitgeput neerzank en in hevig snikken uitbarstte.

Willem was de deur uitgesneld en, ondanks de zware tapijten op zijn teenen loopend, kwam hij weer binnen met een karaf water, een glas en een witte doek, om haar slapen te bevochtigen.

Smit wisselde eenige gefluisterde woorden met Willem en begaf zich met de andere heeren naar de slaapkamer, waarheen men het slachtoffer had gebracht. Met een oogopslag zag hij, dat hij ook hier weer met denzelfden dader had te doen.

Hij keerde naar de bibliotheek terug en trad aan het venster. Lang bleef hij zoo staan en staarde in de duisternis van het park.

Hij kreeg een gevoel, dat hij tot nu toe ondanks alle verschrikkingen nog nooit had gehad. Voor de eerste maal stond hij aan het doodsbed van een mensch uit zijn eigen kring van kennissen, wiens leven op zoo beestachtige wijze was uitgewischt. Morrees, de vader van Jeanne, van de jeugdvriendin van zijn vrouw. Ofschoon hij hem slechts een keer had ontmoet, had hij toch het gevoel hem reeds jarenlang te kennen en zijn dood ging hem na aan het hart. Hij dacht aan den middag op de achter het huis liggende tennisbaan en wist nog, hoe hij de jeugdige veerkracht van Morrees bewonderd had. Hij hoorde nog het geluid van zijn stem en het hartelijke lachen, dat zijn oogen had doen stralen. Maar een diepe schaduw daalde over deze herinneringen. Hij kon zich haast niet voorstellen, dat deze man, die nu pas weer in verband met de nationale veiligheidsmaatregelen op den voorgrond was getreden, dood was.

Toen Jeanne een beetje gekalmeerd was, ging hij tegenover haar zitten en begon met zachte stem tegen haar te spreken.

‘Geloof u mij, dat ik begrijp, wat dit alles voor u

moet beteekenen en dat ik met u mee voel. Het zal u misschien zwaar vallen om te doen, wat ik van u verlang, maar weest u er van overtuigd, dat ik op dit oogenblik niets van u zou vergen, wat niet absoluut noodzakelijk zou zijn. U heeft zich bij deze vreeselijke gebeurtenis bewonderenswaardig dapper en verstandig gedragen en ik verzoek u, nog eenmaal uw best te willen doen en mijn vragen met het zelfde overleg te beantwoorden.'

'Vraagt u,' zei Jeanne haast toonloos.

'Hoe heeft u de misdaad ontdekt?'

'Ik kwam thuis -'

'Hoe laat?'

'Het moet om bij half twee geweest zijn, want kort na één uur was ik uit den Haag weggereden.'

'U was in den Haag?'

'Ja. Ik was naar de opera in den Koninklijken Schouwburg.'

'En toen u thuis kwam?'

'Mijn vader had bezoek gehad.'

'Weet u, wie hier is geweest?'

'Een vroegere kameraad van hem, mijnheer Ruissaard.'

'Kent u hem?'

'Neen. Mijn vader heeft hem wel op het bal van de Industriele Club aan mij voorgesteld en mij toen later van hem verteld. Hij was samen met hem in Indië geweest, maar had hem nadien uit 't oog verloren. De onverwachte ontmoeting had mijn vader veel plezier gedaan en hij had Ruissaard geïnviteerd om de herinneringen aan hun Indische dienstjaren nog eens op te halen.'

'Was u nog thuis, toen Ruissaard kwam?'

'Neen.'

'Volgens getuigenis van den bediende is Ruissaard om acht uur gekomen,' bracht een der beambten in het midden.

‘Om acht uur? - Hoe weet u dat zoo precies?’ wendde Smit zich tot Willem, en de hoofdinspecteur vernam alles, wat de bediende wist en reeds aan Jeanne en later aan de beambten had medegedeeld.

‘Is het u bekend, waar Ruissaard woont, juffrouw Morrees?’

‘Mijn vader had het over Bloemendaal. Meer weet ik niet.’

‘Nu, Bloemendaal is niet zoo groot, dus zal ik hem wel vinden.’

Jeanne keek Smit aan.

‘Inspecteur, ik kan het niet gelooven, dat Ruissaard deze onmenselijke daad zou hebben begaan. Als u de vreugde van mijn vader met 't oog op dezen avond had meegemaakt -’

‘U zei zelf, dat u Ruissaard niet kende.’

‘Ik heb hem op het bal van de Industrieele Club gezien - en ik bemerkte bij hem de zelfde vreugde over deze onverwachte ontmoeting als bij mijn vader.

‘Maar wat denkt u dan?’

‘Er moet hier iemand zijn binnengedrongen, nadat Ruissaard reeds was weggegaan.’

‘Dan kan het bezoek van Ruissaard niet lang geduurd hebben,’ zei een der aanwezige beambten, ‘want volgens de verklaring van den dokter moet de dood reeds even na tien uur zijn ingetreden.’

De volgende vragen van den hoofdinspecteur werden tot den bediende gericht, maar Smit bemerkte al heel gauw, dat er van schuld of medeplichtigheid van dezen man geen sprake kon zijn.

Hij stak een sigaret op en dacht na.

Ergens sloeg een klok vier uur. Buiten begon het al licht te worden, en in de diepe stilte, die in de kamer heerschte, hoorde men de eerste vogelstemmen.

Plotseling kreeg Smit een idee en ging er dadelijk op door.

‘Juffrouw Morrees - met wien was u gisteren in de

opera?’

‘Met mister Harrow en juffrouw Scholz.’

‘Was juffrouw Scholz alleen?’

‘Ja.’

‘Waar was Gülstorff?’

‘Ik had hem met de anderen geïnviteerd, om de opvoering in mijn loge bij te wonen.’

‘En waarom is hij niet gekomen?’

‘Hij was plotseeling verhinderd.’

‘Waardoor?’

‘Dat heeft hij mij niet gezegd en ook juffrouw Scholz heeft er niet over gesproken. Hij had iets te doen, en naar ik vermoed, buiten de stad.’

‘Waarom denkt u dat?’

‘Toen ik van juffrouw Scholz voor het Hotel Centraal afscheid nam, reed hij in een taxi voor. Hij had een klein koffertje bij zich.’

‘Heeft u nog met hem gesproken?’

‘Eigenlijk niet. Een paar onbelangrijke woorden. Hij zag er vermoeid uit. Dat heb ik nog tegen hem gezegd.’

Even later stond Smit op.

‘Ik dank u, juffrouw Morrees. Meer hoeft u vandaag niet van u te weten. - Wenscht u, dat iemand in dit huis blijft? Ik ben ervan overtuigd, dat de Wassenaarsche politie u graag een beampte zal afstaan. Of mag ik u uitnodigen, de eerste dagen bij mijn vrouw te logeeren?’

‘Inspecteur, u heeft reeds meer voor mij gedaan, dan ik van u kon verlangen. Maar ik heb op het oogenblik niemand nodig en als u het goed vindt, zou ik mij willen terugtrekken. Ik heb behoefte, om alleen te zijn.’

Zij nam afscheid en verliet de kamer.

Ook de heeren maakten aanstalten om te vertrekken.

In de hal hadden zij nog een korte bespreking met Smit, die tot zijn tevredenheid vaststelde, dat zich geen moeilijkheden omtrent zijn bevoegdheid voordeden. Hij had namelijk na zijn ervaringen in Hoek van Holland

van den Hoofdcommissaris een volmacht gekregen, die behelsde, dat alle gevallen, die volgens den hoofdinspecteur in verband stonden met de zaak, die hij op het oogenblik onder handen had, aan hem moesten worden overgedragen, waarbij natuurlijk van de medewerking der plaatselijke beambten graag gebruik gemaakt zou worden.

Smit was niet naar Amsterdam terug gekeerd, maar naar den Haag gereden, had een paar uur geslapen en zich dan telefonisch met zijn bureau in verbinding gesteld, om van Dam op te dragen, onmiddellijk het adres in Bloemendaal van Ruissaard op te sporen en hem dit telefonisch naar den Haag door te geven.

Reeds om acht uur liet hij zich in Hotel Centraal bij Gülstorff aandienen.

Het onderhoud had in de conferentiekamer plaats.

‘Het spijt mij,’ zei Smit, toen Gülstorff binnenkwam, ‘dat ik u reeds zoo vroeg moet lastig vallen, te meer waar het mij bekend is, dat u zich gisteren pas laat ter ruste heeft begeven.’

‘Ik had inderdaad zoo een vroegtijdig bezoek niet verwacht, inspecteur, want ik had uitdrukkelijk opdracht gegeven, dat ik in geen geval voor tien uur gestoord wilde worden. Ik veronderstel dan ook, dat uw bezoek met dringende zaken in verband staat.’

‘Zoo is het.’

‘Mag ik u dan verzoeken, zoo kort mogelijk te zijn?’

‘Ik zal u niet langer ophouden dan noodig is. Maar ik moet u er attent op maken, dat ik van uw tijd gebruik zal moeten maken, zoo lang ik dat voor noodzakelijk houd. Als dit duidelijk is, zullen wij probeeren het onderhoud op vriendschappelijke wijze tot een einde te brengen.’ Hij wachtte even en vroeg dan: ‘Waar was u gisteren avond?’

Gülstorff glimlachte.

‘Ik had iets te doen, inspecteur.’

‘Waar en wat?’

‘Ik geloof niet, dat ik zonder meer verplicht ben, daarop te antwoorden. Ik geloof veel eerder het recht te hebben, u een tegenvraag te stellen. Waarom en met welk recht interesseert u zich voor mij?’

‘Mijnheer Gülstorff, wij hebben allen grond, om iets naders van u te willen weten, Het is ons ter oore gekomen, dat u voor den Duitschen geheimen dienst werkzaam is.’

‘Dat zou u dan eerst moeten bewijzen en ik kan mij niet voorstellen, inspecteur, dat u dat gemakkelijk zou vallen.’

‘Het is mogelijk, dat u gelijk heeft. Maar het is niet mijn zaak, dat te bewijzen. Wilt u mij zeggen, wat u in ons land doet?’

‘Waarom niet? Ik breng hier mijn vacantie door.’

‘Is u ook niet met een andere bedoeling naar Holland gekomen?’

‘Inspecteur, ik begrijp niet waarom u mij vragen stelt, waar u blijkbaar van mijn doen en laten uitstekend op de hoogte bent.’

‘Ik dacht, dat u het aangenamer zoudt vinden, een en ander zelf te vertellen. - Uw besprekingen met mister Harrow werden reeds den eersten dag afgebroken. Een feit, waarmee u volgens den stand van zaken moest rekenen. In dit verband zal het u interesseeren, dat de man, die in alles, wat op deze zaak betrekking had, de belangrijkste rol heeft gespeeld - zij het ook onzichtbaar - en aan wiens beslissing alles werd overgelaten, gisteren avond in zijn woning vermoord werd.’

Gülstorff staarde Smit met ontzetting aan.

‘Morrees -?!’

Smit knikte.

‘Ja. - Maar hoe weet u, dat het Morrees was?’

‘Inspecteur,’ antwoordde Gülstorff, ‘u meende te mogen beweren, dat ik voor den geheimen dienst werkzaam ben. Laten wij eens - onder voorbehoud van de

bewijzen, die u hiervoor nog zou moeten leveren - aannemen, dat u gelijk heeft; dan zou uw vraag daarmee beantwoord zijn.'

Smit begreep, dat hij langs dezen weg niets te weten zou komen.

'Mijnheer Gülstorff, u heeft verklaard, dat u naar Holland bent gekomen, om uw vacantie hier door te brengen.'

'Dat klopt. En dat recht heb ik toch zeker wel, te meer, waar ik hier mijn goede geld verteer.'

'Mag ik er u op attent maken, dat er gevallen zijn, dat het ons niet interesseert, wanneer iemand bij ons zijn goede geld verteert? Zooals de zaken er voorstaan, zou ik u dadelijk over de grens kunnen laten zetten. Maar ik zie hier niet alleen van af, maar ik moet u zelfs verzoeken, zoo lang van de gastvrijheid van ons land gebruik te maken, tot de moord op Morrees opgehelderd is. Tenzij u bereid is, mij kort en bondig te verklaren, waar u gisteren avond geweest is, en van zelf sprekend zou u hiervoor geloofwaardige getuigen moeten hebben.'

Gülstorff moest lachen.

'Het lijkt er bijna op, dat u mij van den moord op Morrees wilt verdenken. Ik vind dat zeldzaam grappig! - Kort en goed, inspecteur, zoo lang u niets tastbaars tegen mij heeft, ben ik noch verplicht, noch van plan, uw vraag naar den avond van gisteren te beantwoorden. Ik ben er van overtuigd, dat een heele zomer aan de heerlijke kust van uw land mij goed zal doen en mijn pas staat daarom geheel te uwer beschikking. Bovendien zal het mij levendig interesseeren, heelemaal nu u mij in die zaak wenscht te betrekken, het verdere verloop van deze affaire gade te slaan. - Ik zou alleen graag willen weten, wie u op het idee heeft gebracht, juist mij te verdenken.'

'Ik verdenk iedereen, mijnheer Gülstorff, die met de dingen, die mister Harrow naar Holland hebben gevoerd, op de een of andere manier in verband staat.'

Met een korten groet verliet Smit het hotel.

Tegen den middag werd Smit uit Amsterdam opgebeld en vlak daarop begaf hij zich naar Bloemendaal naar de woning van Ruissaard.

Het was een mooie, dubbele villa.

De hoofdinspecteur belde meerdere malen, maar blijkbaar was niemand thuis. Hij keek naar de ramen: zij waren gesloten en de jalouziën waren neergelaten.

Hij belde aan de tweede deur, die naar de andere woning voerde. Een dame deed open.

Smit legitimeerde zich en zij liet hem in de salon.

‘Neemt u plaats, inspecteur. - Waarmee kan ik u van dienst zijn?’

‘Ik wilde graag een inlichting van u hebben. Ik moet mijnheer Ruissaard noodzakelijk spreken. Hij schijnt niet thuis te zijn. Kunt u mij misschien zeggen, of hij spoedig wordt terug verwacht? Ik kom uit Amsterdam en u zult begrijpen, dat ik niet graag nog een keer tevergeefs hier naartoe zou willen rijden.’

‘Mijnheer Ruissaard is al sedert twee maanden naar buiten.’

‘Naar buiten?’

‘Ja. Hij is in een sanatorium in het buitenland. Het lag in zijn bedoeling, een half jaar weg te blijven en daarom heeft hij zijn woning gesloten.’

Verbaasd keek Smit op.

‘Weet u dat zeker?’

De dame glimlachte.

‘Zeer zeker, inspecteur. Hij verzocht mij, hem eventueele post na te zenden. Ik heb hier zijn adres.’ Zij stond op, haalde een notitieboekje en zei: ‘Sanatorium doct. Fournier, Malo-les-bains. - Toevallig heb ik nog vandaag een kaart van hem ontvangen.’

‘Zou ik die kaart van hem even mogen zien?’

‘Heel graag.’

Smit nam de kaart in de hand. Zij was den vorigen

avond in Malo-les-bains afgestempeld. De inhoud luidde:

‘Hartelijk dank voor de opgezonden post. Het is prachtig weer en ik knap al aardig op. Vele groeten
Ruissaard.’

De inspecteur gaf de kaart met een woord van dank terug.

‘Ik zal nog even het adres noteeren.’

Terwijl hij schreef, overlegde hij, of hij verdere vragen betreffende Ruissaard zou stellen, maar hij vond het beter, net te doen of zijn bezoek van weinig belang was.

Hij stond op.

‘Het spijt mij, dat ik u heb moeten lastig vallen. Per slot van rekening is de heele zaak niet zoo belangrijk.’

‘Inspecteur, permitteert u mij een vraag: heeft mijnheer Ruissaard iets misdreven? U begrijpt, hij is onze buurman, en men wil toch graag weten met wien men te doen heeft.’

Smit glimlachte.

‘Absoluut niet. Het gaat over een getuigenverklaring, die net zoo goed in Malo-les-bains afgelegd kan worden.’

Hij nam afscheid en reed naar Amsterdam, waar hij dadelijk zijn bureau opzocht.

Het bericht van den plotseligen dood van Vice-Admiraal Morrees was met enorme snelheid in het geheele land bekend geworden. Extra bladen werden uitgegeven en in politieke kringen heerschte groote opwinding. Het ministerie kwam in buitengewone zitting bijeen en talloze telegrammen werden verzonden.

Toen Harrow en Sewell nog aan het ontbijt zaten, was de gérant aan hun tafel gekomen en had hun het nieuws van den moord op Morrees medegedeeld.

Harrow was diep onder den indruk.

Hij probeerde eerst, met een dringend telefoongesprek Smit te bereiken, maar vernam dat de hoofdinspecteur niet aanwezig was en men hem voorloopig niet

terug verwachtte. Dan gaf hij Sewell opdracht, eenige radio-telegrammen naar London te zenden.

Hij was diep verontwaardigd.

‘Waar moet het heen, als wij op dezen weg van verwildering in het politieke en openbare leven voortgaan. Het lijkt wel, of de laatste rest der cultuur van de menschen is afgevallen.’

‘Denkt u niet, dat de economische toestanden van onzen tijd hiervoor verantwoordelijk zijn?’

‘Ik zal de noodtoestand, waarin bijna de geheele menschheid verkeert, niet ontkennen. Altijd zijn er excessen geweest in tijden van internationale of economische spanningen, maar de geschiedenis heeft geleerd, dat nog geen land, dat in een periode van achteruitgang ruw geweld voor recht liet gaan, gelukkig is geworden. Er zal een tijd komen, waarin de menschen met verachting op het land zullen neerzien, dat meende, dat het doel èlk middel kon heiligen!’

‘Heeft u eenig idee, wie de arbeid van Morrees zal voortzetten?’

‘Ik zal nu dadelijk naar het ministerie gaan; misschien kan ik al iets te weten komen. In elk geval is de dood van dezen man een verlies, dat voor het land nog onafzienbare gevolgen kan hebben.’

's Middags reed Harrow naar Wassenaar.

De vreeselijke gebeurtenis had in de kleine plaats een ongehoorde opschudding te weeg gebracht. De menschen waren met afschuw en ontzetting vervuld en een verlamdende atmosfeer scheen zich over de geheele plaats te hebben verspreid.

Langzaam reed de wagen voor.

Op het terras, voor de ingang naar de hal, stond een eerewacht van matrozen.

Harrow liep de treden op en ging de hal binnen.

Diepe stilte heerschte in het huis.

Met een bleek en ernstig gelaat kwam de bediende hem tegemoet.

Een paar gefluisterde woorden en, geluidloos op de zware tapijten, bracht Willem hem naar de salon.

De jalouziën waren neergelaten en er heerschte een zachte schemering.

Harrow nam plaats en wachtte.

De stilte, die hem omgaf, was zoo intensief, dat het leek of het heele huis uitgestorven was.

Eindelijk ging de deur open en Jeanne trad binnen.

Harrow was dadelijk opgestaan en nu stonden zij tegenover elkaar. Lang. Zonder een woord te spreken. Beiden onder den indruk van hun gevoelens: Harrow met diep medelijden voor Jeanne vervuld, en zij vol smart en oneindige droefheid.

Zij droeg een eenvoudige, zwarte japon en de strenge lijnen hiervan deden haar slanke gestalte nog smaller en haar bleeke gezicht nog waskleuriger schijnen. Haar gelaatstrekken weerspiegelden duidelijk de ontzettende gebeurtenis van den vorigen nacht en de volledige uitputting, die de reactie van haar bovenmenschenlijke krachtsinspanning was, waarmee zij had getracht zich te beheerschen. Maar zelfs op dit oogenblik van diepe smart straalde een lieflijke schoonheid van haar uit.

Langzaam, haast automatisch trad zij op Harrow toe en reikte hem de hand.

Zij kon geen woord uiten. Maar toen zij haar gezicht naar hem ophief en haar oogen de zijnen ontmoetten, barstte zij in snikken uit.

Harrow zweeg. Elk woord zou profaan geweest zijn. Hij legde zacht zijn arm om haar schouder, zij liet haar hoofd aan zijn borst zinken en snikte.

Eindelijk kwam zij een beetje tot bedaren. Zij droogde haar tranen af en fluisterde toonloos:

‘Neemt u mij niet kwalijk, dat ik mij zoo liet gaan.’

Zwijgend geleidde Harrow haar naar een fauteuil en nam tegenover haar plaats. Voorzichtig koos hij zijn

woorden, toen hij met gedempte stem zei:

‘Jeanne, ik houd niet van leege woorden. Het is het lot van elk mensch, dat hij in uren van diepe smart alleen moet staan. Maar u moet weten, dat ik alles voor u wil doen, dat u altijd over mij kunt beschikken.’

Met een warmen blik zag zij hem aan en stond op.

‘Ik dank u, dat u gekomen bent. Ik weet...’ Zij maakte den zin niet af en sloeg haar oogen neer. ‘Weest u niet boos op mij, dat ik mij nu zou willen terugtrekken. Ik voel mij nog ellendig en heb behoefte om alleen te zijn.’

‘Mag ik mij veroorloven nog eens te komen hooren, hoe u het maakt?’

Zij reikte hem de hand, die hij even aan zijn lippen bracht.

Langzaam verliet Jeanne de kamer.

In gedachten verzonken bleef Harrow staan..

Hij was reeds door de aan Morrees begane misdaad diep ontroerd, want in den loop der verschillende besprekingen had hij hem als een hoogstaand man leeren kennen, maar door de gevoelens, die hij voor Jeanne koesterde, was hij in dubbele mate onder den indruk der gebeurtenissen gekomen. Hij kon begrijpen en het was alleen maar natuurlijk, dat Jeanne alleen wilde zijn, ofschoon hij juist nu graag in haar nabijheid zou zijn geweest.

Hij ging de hal door, langs nieuwe bezoekers, daalde het bordes af en nam in zijn wagen plaats.

Minuten gingen voorbij, tot de chauffeur zich omdraaide:

‘Waarheen, mijnheer?’

Harrow schrok uit zijn gedachten op.

‘Terug - naar den Haag.’

De wagen zette zich in beweging en reed langzaam over de oprijlaan naar den straatweg.

Smit had zich dadelijk na zijn aankomst op de O.Z.

Achterburgwal voor een bespreking naar den hoofdcommissaris begeven.

Ruissaard's persoon had een levendig interesse bij hem opgewekt en hij besloot, nog denzelfden middag naar Malo-les-bains te vertrekken.

‘U vergt te veel van uw krachten, beste Smit,’ vond de hoofdcommissaris. ‘U was den vorigen nacht onderweg en moest eerst eens uitrusten. - Waarom kunt u van Dam niet naar Malo-les-bains sturen?’

‘Dat was ik oorspronkelijk van plan. Maar ik ben tot de overtuiging gekomen, dat ik absoluut zelf moet gaan.’

‘Wacht u dan ten minste tot morgen.’

‘Onmogelijk. Ik heb het gevoel, dat om Ruissaards persoon een geheim zweeft en ik wil zoo spoedig mogelijk vertrekken.’

‘Ik zal u niets in den weg leggen. Ik weet, dat u niets zonder een ernstige reden doet. Maar u moest uw krachten een beetje sparen; ook daarmee zoudt u de goede zaak dienen.’

Smit glimlachte.

‘Geen zorg, hoofdcommissaris, zoodra ik mijn man achter slot en grendel heb, hoop ik een beetje met vacantie te gaan.’

Ook de hoofdcommissaris glimlachte.

‘En waarheen zal dan de reis gaan?’

‘Misschien naar London - misschien naar de noordkust van Frankrijk - misschien blijf ik ook wel in Amsterdam. Ik weet het nog niet.’

Met een handdruk liet de hoofdcommissaris hem gaan.

Tegen acht uur arriveerde Smit in Malo-les-bains, en nadat hij zich met de van uit Amsterdam verwittigde plaatselijke autoriteiten in verbinding had gesteld, begaf hij zich naar de inrichting van dokter Fournier.

Het sanatorium, waar zich ook de woning van den arts bevond, lag op een heuvel in de duinen.

Smit liep over den schitterenden witten hoofdweg

van het park, waar kunstig geknipte taxusheggen door heerlijk geurende, in alle kleuren prijkkende bloembedden werden afgewisseld.

Onder de op twee witte marmeren zuilen rustende luifel bleef hij staan en draaide zich om. Achter het park zag hij tusschen de duinen door de zee. Het viel hem zwaar, zich van het uitzicht af te wenden en zich op het doel van zijn bezoek te concentreren.

Hij belde aan.

De portier deed open en liet hem binnen.

‘Hoofd-inspecteur Smit, centrale recherche, Amsterdam.’

‘Ah - inspecteur. Uw bezoek werd ons bereids gemeld. Dokter Fournier verwacht u. Mag ik u verzoeken mij te volgen?’

Hij ging hem langs een breede marmeren trap voor naar de eerste verdieping. Bij een deur aan het einde der gang klopte hij aan en liet den hoofdinspecteur binnengaan.

Dokter Fournier stond op, ging zijn bezoeker tegemoet en reikte hem de hand.

‘Het doet mij genoegen kennis met u te maken, inspecteur. - Gaat u zitten. - Waarmee kan ik u van dienst zijn? De autoriteiten hebben mij verzocht, u in elk opzicht behulpzaam te zijn en ik zal natuurlijk graag doen, wat u noodig acht, om uw bezoek succesvol te maken - ten minste, zoover het in mijn macht ligt. - Ik hoop alleen maar,’ voegde hij er glimlachend aan toe, ‘dat voor mijn sanatorium geen al te groote onaangenaamheden hieraan verbonden zijn.’

Vanaf het eerste oogenblik had Smit voor den arts een groote sympathie opgevat.

Fournier was een man van circa vijftig jaar, niet erg groot, en uit zijn door een licht grijzenden baard omlijste gelaat blikten twee heldere oogen, die op een oprecht karakter wezen. Hij sprak zeer rustig, met een zachte en aangename stem.

Smit was er van overtuigd, dat de arts al het mogelijke zou doen, om zijn taak te vergemakkelijken en hij was hierover uitermate verheugd.

‘Ik dank u voor uw bereidwilligheid en ik beloof u, dat ik alles zal vermijden, wat uw patiënten zou kunnen verontrusten of uw sanatorium zou kunnen schaden.’

‘Wat is er van uw verlangen?’

‘Volgens mijn informatie's bevindt zich in uw sanatorium een Hollander genaamd Boudewijn Ruissaard.’

‘Zeer juist.’

‘Wanneer is mijnheer Ruissaard hier gekomen?’

‘O, dat is al een heelen tijd geleden. Ik heb den dag natuurlijk niet precies in mijn hoofd en mijn administrateur is om dezen tijd niet meer aanwezig. - Wacht u even, ik zal het de hoofdzuster vragen.’

Hij nam den hoorn van de huistelefoon en belde de kamer van de hoofdzuster.

‘Zuster Hélène, wilt u even bij mij komen? - Ja, nu dadelijk.’

Smit keek door het breede venster naar buiten. Als een gloeiende bal verzonk de zon aan den horizon in zee.

Dr. Fournier reikte Smit een kistje sigaren.

‘Wilt u rooken?’

‘Dank u zeer, dokter, ik rook alleen maar sigaretten.’

‘Die heb ik ook voor u. - Als 't u blijft.’

Smit stak een sigaret op en keek de kamer rond, die door haar vierkante architectuur een weldadige rust uitstraalde.

‘Hoe lang zal de kuur van mijnheer Ruissaard vermoedelijk nog duren?’

‘Mijnheer Ruissaard is geen patiënt in de juiste beteekenis van het woord. Hij maakt geen kuur door. Hij bevindt zich hier voor het klimaat; zijn oponthoud is meer een rustkuur. Ruissaard kwam bij mij met de bedoeling, minstens een half jaar, dus tot den herfst te blijven.’

Er werd geklopt en de zuster kwam binnen.

Fournier stelde haar voor en zei:

‘Zuster, neemt u plaats. - Ik heb u bij mij laten komen, omdat de inspecteur eenige inlichtingen omtrent mijnheer Ruissaard nodig heeft, die u hem waarschijnlijk beter kunt geven dan ik. Ik zou u willen verzoeken zijn vragen zoo precies mogelijk te beantwoorden, want er is mij veel aan gelegen mijnheer Smit te helpen. - Wanneer is mijnheer Ruissaard hier gekomen?’

‘Ik weet niet precies, op welken dag hij kwam, maar het was in de eerste week van April.’

‘Weet u dat zeker, zuster?’

‘Heel zeker, inspecteur.’

‘Goed. - Heeft mijnheer Ruissaard het sanatorium wel eens verlaten?’

‘Neen. Dat is geheel onmogelijk,’ antwoordde Fournier. ‘De regels van ons huis zijn zeer streng en wij zouden niemand zoo iets toestaan.’

‘U zei zoeven, dat mijnheer Ruissaard geen patiënt in de juiste beteekenis van het woord is.’

‘Die bepaling geldt natuurlijk voor iedereen, die in mijn instituut komt. Wij zouden niemand een dag langer in ons huis behouden, wanneer hij juist op dit punt in strijd met de regels van het huis zou handelen.’

‘Ontvangt Ruissaard dikwijls bezoek?’

‘Hij krijgt natuurlijk bezoek.’

‘Zijn de bezoekers aan vaste tijden gebonden?’

‘Waar hij geen kuur doormaakt, heeft hij het recht, dagelijks bezoek te ontvangen, behalve 's middags in het rustuur en na acht uur 's avonds. Het staat hem echter vrij, tot 's avonds elf uur wandelingen langs het strand, in de duinen of door het bosch te maken.’

‘Is elf uur de uiterste tijd?’

‘In uitzonderingsgevallen geven wij tot twaalf uur toestemming.’

‘Heeft Ruissaard daar wel gebruik van gemaakt?’

‘Dat wel. Hoofdzakelijk in den laatsten tijd. Wij hebben hem altijd toestemming verleend, omdat wij over

zijn gezondheidstoestand niet zoo precies hoeven te waken.’

Smit overlegde even. Dan wendde hij zich weer tot de zuster.

‘Kunt u mij ongeveer een beschrijving van de bezoekers geven, die bij Ruissaard kwamen?’

Zuster Hélène glimlachte.

‘Neen, inspecteur, dat kan ik niet. Maar ik zal het den portier vragen.’

‘Laat u hem even boven komen, zuster,’ zei Fournier.

Zij stond op.

‘Inspecteur, wilt u Ruissaard ook persoonlijk spreken?’ vroeg de arts.

‘Absoluut.’

‘Ik veronderstel, dat hij nog thuis is. - Zuster, zegt u hem, dat hij nog even op mij wacht, eer hij uitgaat.’

Even later kwam de portier binnen. Maar ook hij kon geen beschrijving van Ruissaards bezoekers geven.

‘Met geen mogelijkheid, dokter,’ zei hij. ‘Ik kon niet vermoeden, dat het wel eens noodig kon zijn. Ik heb ze nooit zoo precies bekeken.’

‘Het is goed. Dank u.’

De portier verliet het vertrek en Fournier wendde zich tot den hoofdinspecteur.

‘Mag ik u nu naar mijnheer Ruissaard brengen?’

Smit volgde den arts door de gang en over een korte trap naar een andere vleugel van het gebouw, die nog grooter dan het eerste gedeelte van het sanatorium scheen te zijn.

Voor een der witte deuren bleef Fournier staan en klopte. Dan opende hij de deur en zei met zijn beminnelijksten glimlach:

‘Mijnheer Ruissaard, ik kom u nog bezoek brengen. Bij wijze van uitzondering heb ik toegestaan, dat mijnheer hier u nog vandaag kan spreken.’

Ruissaard, die blijkbaar op het punt had gestaan uit te gaan, stond ongeduldig op en keek den hoofdinspec-

teur aan.

Het duurde eenigen tijd, voordat een van hen sprak.

Smit had in Ruissaard dadelijk den man herkend, die op het bal van de Industrieele Club aan het tafeltje van Morrees had gezeten, en Ruissaard was zichtbaar verrast een vreemde voor zich te zien, voor wiens aanwezigheid hij geen verklaring kon vinden.

Dokter Fournier maakt een einde aan de situatie:

‘Ik denk, dat de heeren liever onder vier oogen met elkaar praten.’ Hij verliet de kamer en trok de deur achter zich dicht.

Als Ruissaard er op gerekend had, dat zijn bezoeker het gesprek zou beginnen, dan had hij zich vergist. Smit stond onbeweeglijk de kamer rond te kijken.

‘Ik geloof,’ begon Ruissaard ten slotte, ‘dat wij gauw klaar zullen zijn. Ik veronderstel, dat het over een verzekering gaat. In dit geval had u zich de moeite van uw bezoek kunnen besparen, want ik heb eenige goede verzekeringen loopen en ben niet van plan een nieuwe af te sluiten.’

‘U vergist zich, mijnheer Ruissaard. Mijn naam is Smit. Ik ben hoofdinspecteur bij de Centrale Recherche in Amsterdam.’

‘Zoo?’ vroeg Ruissaard verrast en terwijl hij Smit met een minachtenden blik opnam, voegde hij er glimlachend aan toe: ‘Dus toch een agent.’

‘Hoofdinspecteur, mijnheer Ruissaard. Hoofdinspecteur.’

‘Oh - neemt u mij niet kwalijk. Ik heb niet veel verstand van rangen en titels bij de politie. - Wat wenscht u van mij?’

‘Wij kunnen er beter bij gaan zitten,’ stelde Smit voor.

‘Ik moet mij alweer verontschuldigen,’ zei Ruissaard. ‘Maar aangezien ik een afspraak heb en op het punt stond uit te gaan, toen u werd aangediend, zou ik u willen voorstellen, dat u mij een eindje vergezelt. Mis-

schien kunt u mij onderweg vertellen, waar het over gaat.’

‘Het spijt mij, maar ik kan dit voorstel niet aannemen, mijnheer Ruissaard. Wat ik met u moet bespreken is niet voor de ooren van derden bestemd, die er misschien onverwachts bij zouden komen.’

Ruissaard keek op zijn armbandhorloge.

‘Vooruit dan maar,’ zei hij zuchtend. ‘Gaat u zitten.’

Zij namen in twee stoelen tegenover elkaar plaats.

‘Mijnheer Ruissaard,’ begon Smit, ‘ik heb reden om aan te nemen, dat uw persoon door een dubbelganger misbruikt word.’

Ruissaard keek den hoofdinspecteur met een blik aan, waaruit verbazing en ongeloofigheid spraken.

‘U maakt mij nieuwsgierig, inspecteur.’

‘Dokter Fournier en de zuster verklaarden mij, dat niemand 's nachts uit het sanatorium kan wegblijven. En toch wil ik er een eed op doen, dat ik u voor kort 's nachts in den Haag heb gezien.’

Ruissaard lachte.

‘Dat is grappig, inspecteur!’

‘Ik maak geen grappen, mijnheer Ruissaard. Waar u aan de regels van het huis is gebonden, moet hier wel een dubbelganger in het spel zijn. Tijdens het bal van de Industriële Club in Hotel des Indes zat een zekere mijnheer Ruissaard, die sprekend op u leek, aan de tafel van een man, die een van de meest vooraanstaande staatslieden van Holland is, namelijk van Vice-Admiraal Morrees.’

‘Ja, waarschijnlijk een dubbelganger,’ zei Ruissaard schouderophalend.

‘Het belangrijkste van de zaak is, dat Vice-Admiraal Morrees twee dagen later in zijn woning werd vermoord. En het is een bewezen feit, dat deze geheimzinnige Ruissaard de laatste was, die Morrees eenige minuten voor het begaan der misdaad had gesproken.’

Ruissaard keek verbouwereerd op.

‘Morrees vermoord? - Maar dat is vreschrikkelijk! - In mijn jonge jaren was ik samen met hem in Indië. - Morrees vermoord! - Zoover ik weet, had hij ook een dochter. Vreeselijk voor het meisje!’ Hij zweeg even en ging dan voort: ‘Maar ik begrijp niet, waarom u hieromtrent naar mij toe komt.’

‘U komt zelf voor de misdaad niet in aanmerking, mijnheer Ruissaard. Wij hebben dus met iemand te doen, die u, uw karakter en uw eigenaardigheden - maar ook uw verleden zoo precies kent, dat het hem mogelijk was, als uw schaduw op te treden. En dit is hem zoo meesterlijk gelukt, dat hij het kon wagen, zich niet alleen in het openbaar voor Ruissaard uit te geven, maar zelfs Morrees, die zijn vroegere kameraad toch goed moest kennen, omtrent zijn ware persoon volkomen te misleiden.’

‘Zonder twijfel. Maar het is mij nog steeds niet duidelijk -’

‘U zult mij dadelijk begrijpen. Wij moeten dezen man vinden. En het ligt toch voor de hand, dat het iemand is, die ook u goed is bekend. Daarom ben ik hier naar toe gekomen. Ik zou graag iets omtrent uw kennissenkring vernemen.’

‘Dat is begrijpelijk, inspecteur. Maar hoe graag ik u ook zou willen helpen, zoo kan ik u op dit punt toch niet van dienst zijn. Ik leef zeer terug getrokken en de paar vrienden, die ik heb, zijn boven elken twijfel verheven.’

‘Dat is uw opinie, mijnheer Ruissaard, en het is uw goed recht, dat te gelooven. Maar bij mij is het iets anders. Ik behoef niet in de absolute betrouwbaarheid van uw vrienden te gelooven.’

‘Ik zou haast aannemen, dat u een bepaalde verdenking koestert, inspecteur.’

‘Dat is ook zoo.’ Hij nam de foto van den man op de ‘Pragne’ uit zijn zak en legde haar voor Ruissaard op

tafel. ‘Kent u dezen man?’

Ruissaard staaarde naar de afbeelding en Smit sloeg hem oplettend gade.

Ruissaard's handen beefden, toen hij de fotografie opnam en hij trok zijn wenkbrauwen samen.

‘Hoe komt u hier aan?’

‘De man bevond zich aan boord van een Harwich boot, waarop een moord werd begaan. En wel onder dezelfde omstandigheden als bij Morrees. De opname werd door de Hollandsche havenpolitie aan boord van het schip gemaakt. - Kent u hem?’

Ruissaards stem klonk heesch.

‘Hoe zou ik die samengeknepen oogen achter die bril ooit kunnen vergeten! De man, die mijn leven geruïneerd heeft!’

En hij vertelde Smit uitvoerig van zijn veroordeeling in Indië. Hij wond zich steeds meer op, en zijn oogen fonkelden gevaarlijk, toen hij met bijna klanklooze stem zei:

‘Deze man is Vermeulen - de militaire rechter, die het “schuldig” over mij uitsprak.’

Hij wong zijn vingers krampachtig ineem, en het leek wel, alsof hij de fotografie in zijn handen wilde fijndrukken.

Smit legde de foto weer in zijn portefeuille. Hij wilde den ander tijd gunnen.

Onbeschrijfelijke haat glinsterde uit Ruissaards oogen, toen hij bijna fluisterde:

‘Ik wist niet dat die man nog leefde. En nu is hij naar Europa teruggekeerd.’ Hij maakte een beweging, als schudde hij iets van zich af. ‘Neemt u mij niet kwalijk, inspecteur, dat ik mij zoo liet gaan. Misschien kunt u begrijpen, wat deze man in mijn leven heeft beteekend. - En weest u niet boos, dat ik u zoo onvriendelijk heb ontvangen. Maar ik kon niet weten -’

‘Ja, het is al goed,’ zei Smit en stond op.

Alvorens het sanatorium te verlaten, begaf hij zich

naar Dokter Fournier om afscheid te nemen en hem voor zijn bereidwilligheid te bedanken.

‘Mocht u mij in deze aangelegenheid nog noodig hebben, dan sta ik ten allen tijde te uwer beschikking,’ zei Fournier, toen hij Smit de hand drukte.

‘Ik geloof, dokter, dat dit spoedig noodig zal zijn,’ antwoordde Smit.

Dokter Fournier had Smit aangeboden, een nacht in zijn sanatorium door te brengen, maar deze vond het stadium, waarin zijn onderzoek was gekomen, te ingewikkeld, om zich de luxe van een zoo behagelijke nachtrust te gunnen.

Hij stapte in zijn wagen en reed terug.

Tegen vier uur had hij zijn woning in Amsterdam bereikt en ging dadelijk naar bed. Maar toen van Dam om acht uur bij hem kwam, zat Smit reeds aan zijn schrijftafel.

‘Goeden morgen, hoofdinspecteur.’

‘Goeden morgen, van Dam. Gaat u zitten. Ik heb belangrijk nieuws.’ En hij vertelde van Dam uitvoerig, wat hij van dokter Fournier en de zuster had vernomen en ook van zijn ontmoeting met Ruissaard.

Van Dam accepteerde de sigaret die Smit hem aanbood.

‘De zaak wordt steeds ingewikkelder,’ zij hij nadenkend.

Maar Smit schudde glimlachend het hoofd.

‘Dat lijkt maar zoo, waarde vriend. In werkelijkheid is zij veel eenvoudiger geworden. Als wij geluk hebben, zullen wij binnen enkele dagen onzen man kennen en onschadelijk kunnen maken. En als ik mij niet vergis, zal het publiek daarbij een groote verrassing beleven.’

‘Ik moet toegeven, inspecteur, dat ik het aanknoopingspunt van uw combinatie's niet kan ontdekken,’ antwoordde van Dam, en uit den toon van zijn stem bleek duidelijk, dat dit feit hem irriteerde.

‘Waarde vriend, wordt niet ongeduldig. Het heele geval ligt een beetje buiten elken normalen arbeid, en zoodra wij den man hebben, zal ik u mijn geheele manier van werken uitleggen. U zult dan nog meer te weten komen dan het publiek. - Eerst echter moeten wij verder strijden, tot ons doel bereikt is. En daarvoor is het noodig, dat wij eerst langs den snelsten weg informatie's omtrent den militairen rechter Vermeulen inwinnen. Na de vermoeyenissen van de laatste dagen ben ik van plan, vandaag eens flink uit te rusten, te meer waar ik geloof, dat wij de eerstvolgende dagen niet veel rust zullen vinden. Wilt u dus zoodra u op het hoofdbureau komt, de telegrammen naar Batavia opgeven? U weet, waarover het gaat.’

‘Zeker.’ Hij stond op.

Op dit oogenblik kwam Mary binnen.

‘U wilt toch niet weggaan? Ik heb voor u ook gedekt.’

‘U is buitengewoon vriendelijk, mevrouw. Maar ten eerste heb ik reeds ontbeten en ten tweede heb ik dringende werkzaamheden.’

‘Voor een kop thee heeft hij nog wel den tijd,’ zei Smit glimlachend.

‘Ziet u wel?’ vond Mary. ‘Jullie misdadigers zijn veel vriendelijker, als jullie denken; zij weten, dat ook een criminalist af en toe moet eten en drinken; zij laten jullie daarvoor den tijd, zonder weg te loopen.’

Men ging lachend aan tafel en Tsien Yang bediende.

Een breede glimlach gleed over het gelaat van den chinees, toen hij van Dam zag. Zij ontmoetten elkaar zelden en praatten weinig met elkaar. Maar de oude mocht hem graag en Smit keek er met genoegen na hoe oplettend Tsien Yang den gast bediende.

Toen van Dam weg was, zei Smit:

‘Een prachtkerel. Een beteren medewerker had ik niet kunnen krijgen.’

‘Wat moet hij dan wel zeggen?’

‘Hoe zoo?’

Glimlachend legde zij haar arm om zijn schouder.

‘C.H.F. Smit, als superieur - het ideaal van elken rechercheur!’

Hij wilde iets zeggen, maar zij sloot zijn mond met haar lippen.

IX

's Middags gingen Mary en Smit naar Scheveningen.

Het strand was druk bevolkt, de jeugd had kasteelen in het zand gebouwd, waarop bonte vlaggen wapperden en die van origineele uit schelpen gevormde benamingen waren voorzien: Buitenzorg, de vaste Halte, Sing-Sing enz.

Mary en Smit daalden naar het strand af.

Smit zag te laat, dat te gelijker tijd een heer en een dame langs dezelfde trap naar boven kwamen. Mary was bijna beneden en een ontmoeting was niet meer te voorkomen.

‘Juffrouw Scholz! - Hoe maakt u het? Ik dacht dat u al weer was afgereist.’

Zij reikte haar de hand, die Hertha hartelijk drukte.

‘Afreizen? Ik word weemoedig, als ik aan den dag denk, dat ik deze heerlijke streek vaarwel moet zeggen.’

De oogen van Smit en Gülstorff ontmoetten elkaar.

Mary begroette Gülstorff en wendde zich weer tot Hertha.

‘Neemt u mij niet kwalijk - ik vergat, dat u mijn man nog niet kent. Mag ik u voorstellen?’

Smit nam Hertha's hand en zei glimlachend:

‘Het is mij aangenaam kennis met u te maken, juffrouw Scholz. En het doet mij bijzonder veel genoegen, dat het u in ons land zoo goed bevalt.’

‘Wij blijven toch bij elkaar?’ vroeg Hertha.

‘Natuurlijk,’ antwoordde Mary. ‘Ik vind het leuk, dat wij elkaar ontmoet hebben.’

‘Ik ook,’ zei Hertha. ‘De heeren moeten zelf maar zien, wat zij doen.’

Zij gaf Mary een arm en trok haar lachend mee.

Een oogenblik stonden Smit en Gülstorff tegenover elkaar, dan volgden zij langzaam.

Niemand sprak een woord. Zij hadden beiden een ontmoeting graag vermeden. Maar zij begrepen, dat zij om opzien te vermijden, uiterlijk aan de vormen moesten voldoen.

Ten slotte zei Gülstorff:

‘Dat hadden wij niet gedacht, inspecteur, dat wij nog eens samen aan het strand zouden wandelen.’

‘Waarom niet?’ antwoordde Smit. ‘U ziet er best uit en het doet mij plezier, bij deze gelegenheid te kunnen constateeren, dat uw vakantie u uitstekend bekommt.’

Gülstorff was de ironische ondertoon van Smits woorden niet ontgaan.

‘U is zeer vriendelijk, inspecteur,’ zei hij. ‘Tot mijn spijt ben ik geen criminalist, want het zou mij geweldig interesseeren, het gevoel te leeren kennen, wat u moet hebben, nu u met iemand, dien u verdenkt, een wandeling maakt.’

‘Wanneer u criminalist was, mijnheer Gülstorff, zou u weten, dat men zich door dergelijke gevoelens niet mag laten beheerschen. En als u soms denkt, dat ik u ooit van de misdaad op Morrees heb verdacht, dan heeft u het mis.’

‘Deze verklaring vind ik in elk geval interessant. Maar waarom interesseert u zich dan eigenlijk voor mijn persoon?’

‘Moet ik u soms een voordracht over mijn manier van werken houden?’ antwoordde Smit met een wedervraag.

‘In het geheel niet.’

‘Ik heb nu eenmaal de voor mijn medemenschen lastige gewoonte, als een klit aan het spoor te blijven hangen, dat mij het juiste lijkt. Ik houd duizend draden in mijn hand. Negenhonderd en negentig moet ik laten vallen, omdat zij bij het ontwarren waardeloos blijken.’

Maar de tien, die over blijven, laat ik niet los, omdat zij onvermijdelijk tot het doel voeren.'

'Instinct, inspecteur, of een zesde zintuig?' vroeg Gülstorff met een cynische glimlach.

'Dat zijn eigenschappen van een film-detective. Ik profiteer van de fouten van mijn tegenstander.'

Zij liepen eenigen tijd zwijgend naast elkaar.

Gülstorff zette het gesprek weer voort.

'Inspecteur - bent u er van overtuigd, dat ik voor den geheimen dienst werkzaam ben?'

'Ja.'

'Waarom arresteert u mij dan niet? Waarom levert u mij niet aan het militaire gerechtshof uit?'

'Ik ben een groot egoïst, mijnheer Gülstorff. - Ik weet nog niet, wat ik met u zal doen. Een overhaaste daad tegenover een enkeling kan mijn uiteindelijk succes bederven. En het ligt in mijn bedoeling, den dader aan het militaire gerechtshof te ontfutselen.'

'En waarom, als ik vragen mag?'

'Weet u, dat wij in ons land de doodstraf hebben afgeschaft? Ik brand van verlangen, den man, dien ik zoek, ter terechtstelling naar Engeland uit te leveren.'

'Daar zijn de dames,' riep Gülstorff.

Mary en Hertha kwamen lachend op hen toe.

'Amuseeren jullie je nogal?' vroeg Hertha.

'Uitstekend,' antwoorde Smit.

'Ik had nooit gedacht, dat een criminalist zooveel zin voor humor zou hebben,' zei Gülstorff.

'Dat wist ik ook niet, eer ik mijn man heb leeren kennen,' antwoordde Mary.

'En wat gaan wij nu doen?' wendde Smit zich tot de dames.

'Maar - inspecteur!' riep Hertha. 'Een criminalist moet naast humor ook fantasie bezitten.'

'En wat zou ik dan voorstellen, wanneer ik die fantasie zou bezitten?' vroeg Smit lachend.

'In het paviljoen een ijsje te verorberen.'

‘O.K.’

Zij bleven tot laat in den namiddag bij elkaar, en noch Hertha noch Mary konden ook maar iets van de vijandschap vermoeden, die tusschen Smit en Gülstorff bestond.

Tegen den avond aanvaardden Smit en Mary den terugtocht. Mary vol plezier over de vroolijke uren aan het strand en de uitgelatenheid van Hertha, - Smit met zijn gedachten bij het gesprek, dat hij met Gülstorff had gevoerd.

Toen Smit den volgenden morgen op zijn bureau arriveerde, was het antwoord-telegram uit Batavia reeds aangekomen.

Hij las het en stak het in zijn zak.

Dan liet hij zijn wagen voorkomen en reed naar Duivendrecht. Hij had tijd genoeg en gaf zijn chauffeur opdracht, langzaam te rijden.

Het water van den Amstel glinsterde in de zon; een paar skiffeurs waren aan het trainen, en geruischloos gleden motorbooten met van het mooie weer genietende menschen voorbij.

Bij de Berlagebrug verliet hij den Amstel en langs de Weesper trekvaart, waar aan den overkant de filmateliers lagen, naderde de wagen zijn plaats van bestemming.

Het was een prachtige dag en het speet Smit een oogenblik, dat hij bij dit weer niet uitsluitend voor zijn genoegen kon leven. Maar dan glimlachte hij stil in zichzelf. Zijn onoverwinnelijk optimisme kreeg de overhand: nog een paar dagen en hij zou ongetwijfeld met vakantie kunnen gaan - en de zomer begon pas!

In den namiddag had Smit een onderhoud met den hoofd-commissaris.

‘Maar waarom slaat u dan niet toe, waarde Smit?’

Met groeiende belangstelling had hij naar de mededeelingen van den hoofdinspecteur geluisterd.

Tot geen prijs had hij Smit, dezen eminenten criminalist, willen missen. Hij was trotsch op dezen beampte, wiens schranderheid op weg was, de faam van de O.Z. Achterburgwal met die van Scotland Yard op een lijn te stellen, en de practijk had hem geleerd, dat het goed was, ook tegen zijn eigen overtuiging Smit ongehinderd zijn gang te laten gaan. Hij was er aan gewend geraakt, hem toestemmingen te geven, ja zelfs tegenover de autoriteiten een verantwoordelijkheid op zich te nemen in gevallen, die hem zelf onbegrijpelijk en onzinnig voorkwamen.

Dit echter ging ondanks allen goeden wil te ver. Verbaasd en geheel in de war keek hij den hoofdinspecteur aan, toen deze antwoordde:

‘Omdat ik in de lucht zou grijpen, hoofdcommissaris.’

‘Maar u zegt toch, dat u den dader kent?!’

‘Ik ken den dader. Dat is een feit. Maar de dader heeft een schaduw, die niet minder belangrijk voor ons is. En schaduwen ziet men niet altijd en niet overal. Het opduiken van de schaduw is elken keer van bijzondere omstandigheden afhankelijk. Of is de schaduw juist de alomtegenwoordige en ziet men den dader slechts af en toe oppervlakkig? Wij hebben hier met één dader, maar met twee figuren te maken. En zoo lang ik de vraag: “Wie is wie?” nog niet kan beantwoorden, zou een overhaast ingrijpen waarschijnlijk ten gevolge hebben, den werkelijken dader te helpen ontsnappen.’

De commissaris schudde het hoofd.

‘Mijn waarde Smit, u kunt niet loochenen, dat ik bij u meer door de vingers zie dan bij wie ook. Ik verwijt mijzelf dikwijls, dat ik u veel te dikwijls uw zin geef.’

‘Mijn methoden zijn succesvol, hoofdcommissaris, en daar komt het toch op aan.’

‘Zonder twijfel. Maar u is niet onfeilbaar, inspecteur, ook u niet. Kunt u niet één keer toegeven en naar mijn intentie's handelen?’

‘Alleen wanneer u mij dit officiëel opdraagt. En in dit geval zou ik den dienst moeten verlaten.’

Hij had dit heel kalm gezegd en stak een sigaret op.

De hoofdcommissaris keek hem oplettend aan. Hij zou graag hebben geweten, wat er in Smit omging. Maar de hoofdinspecteur scheen niet van plan te zijn, zijn gedachten te verraden. Zijn gelaatsuitdrukking en zijn geheele houding wekten den schijn van onverschilligheid, en de hoofdcommissaris kon niet nagaan, welke plannen Smit achter dit masker verborg. Steeds weer overwoog hij, dat de arbeid van Smit niet met de alledaagsche maatstaf gemeten mocht worden en dat de hoofdinspecteur zijn groote successen - zelfs in gevallen, waar niemand aan een opheldering had durven te denken - uitsluitend aan zijn eigen ondoorgrondelijke methode en zijn sterke persoonlijkheid te danken had. Maar ondanks al deze overwegingen kon hij maar niet begrijpen, dat men een dader kende - en niet toesloeg.

Uitvoerig, nadrukkelijk zette hij hem zijn beweegredenen uiteen. Een nerveuze onrust had zich van hem meester gemaakt en hij begreep de gemoedsrust van den hoofdinspecteur niet, die met zijn beenen over elkaar tegenover hem zat en de blauwe rookwolkjes van zijn sigaret nakeek.

Toen Smit een uur later het bureau van den hoofdcommissaris verliet, had hij - zooals altijd - zijn wil doorgezet en daarenboven de toezegging van elke gewenschte hulp verkregen.

Harrow en Sewell zaten in de conferentie-zaal van het Hotel des Indes.

‘Ik begrijp uw ongeduld volkomen, mister Harrow; maar ik geloof, dat u er goed aan geadan heeft, zich voorloopig, ondanks uw reisvergunning, ter beschikking van den heer Smit te houden.’

‘Het was absoluut een fout van mij. Voor mij persoonlijk was de zaak afgedaan. Mijn aanwezigheid in

London is reeds sinds dagen dringend noodzakelijk en ik verzuim hier mijn kostbare tijd.'

'Ik ben het niet met u eens, mister Harrow. Ik geloof, dat uw aanwezigheid op het oogenblik nergens gewenschter is dan juist hier.'

'Met het oog op het geval in den Helder?'

'Juist.'

'Hoe staat het daarmee?'

'Naijver tusschen militaire justitie en crimineele recherche. Ik denk, dat de minister ten gunste van de laatste zal beslissen en den man voor een verhoor naar Amsterdam zal laten overbrengen. Ik betwijfel echter, of het iets zal geven, want tot nu toe heeft men den man niet tot spreken kunnen bewegen.'

'Heeft u nog naar zijn nationaliteit geïnformeerd?'

'Zeker. Ik werd zeer minzaam ontvangen, maar daarmee had ik dan ook alles bereikt, wat er te bereiken was. De man had geen papieren bij zich en weigert elke inlichting omtrent zijn persoon.'

'Heeft de wacht, die hem op de marinewerf heeft aangehouden, nog iets van belang kunnen mededeelen?'

'Neen. Maar alle omstandigheden wijzen er op, dat men iets tegen de "Gelderland" van plan was. De wachten zijn versterkt en de twee proefschepen worden speciaal bewaakt.'

Harrow tikte de asch van zijn sigaar.

'Ondanks alle schrandigheid, die inspecteur Smit aan den dag legt, vrees ik, dat hij zich een taak heeft gesteld, waar tegen hij niet is opgewassen. - U kunt naar London berichten, dat ik over acht dagen aanwezig zal zijn. - Mocht de situatie mijn aanwezigheid hier weer noodzakelijk maken, dan zal ik natuurlijk weer naar Holland terugkeeren. Smit heeft bewezen, dat de moorden in Engeland en in Holland het werk van een en denzelfden dader zijn en het is logisch, dat ook de motieven dezelfde zijn. Maar vergeet u niet, dat Scotland Yard met zijn onovertroffen hulpbronnen nog niet het

geringste aanknooppingspunt in deze zaak heeft kunnen vinden.’

Dit was een argument, waar niets tegen in te brengen viel, en Sewell was tevreden, dat Harrow zijn vertrek voorloopig weer acht dagen had uitgesteld. Een week was lang. In een week zou veel gebeuren. Hij wist niet, dat in mister Harrow's hart een factor aanwezig was, die hem met dit besluit verzoende; een factor, waarmee hij in verband met den industriëel nooit had kunnen rekenen: Jeanne.

Harrow, die in het gezelschapsleven van London een beduidende, ja zelfs toonaangevende rol speelde, had ook gedanst en geflirt, maar verder hadden vrouwen nooit veel voor hem beteekend. Misschien had zijn instinct hem gezegd, dat de vrouwen, die hij in Felixtowe, in Scarborough of in de Schotsche hooglanden had ontmoet, zich minder voor zijn persoon dan wel voor zijn maatschappelijke positie interesseerden.

Maar hier had een vrouw zijn pad gekruist, die hem haar genegenheid op moedige wijze had betoond, zonder hem te kennen, zonder naar zijn maatschappelijke positie te vragen. Een mondaine, geestige en mooie vrouw, en het bewustzijn van haar onbaatzuchtigheid had een warm gevoel van geluk bij hem opgewekt.

Jeanne!-

Hij verliet de kamer, begaf zich naar de telefooncentrale en liet zich met Wassenaar verbinden.

De hoofdinspecteur moest voor eenige met den moord op Morrees in verband staande inlichtingen naar Wassenaar gaan en besloot, bij die gelegenheid juffrouw Morrees te bezoeken. Mary, die met het lot van haar vriendin erg begaan was, zou hem vergezellen.

Smits dienstauto was voor het inbouwen van een radio-ontvangst-installatie gedurende een paar dagen buiten dienst gesteld. De hoofdinspecteur had daarom zijn chauffeur opgedragen een privé auto te huren en hij

moest in zichzelf glimlachen toen hij zag, dat zijn chauffeur er blijkbaar op uit was geweest, een eleganten, zwaren wagen op den kop te tikken.

Ondanks het bij dit stralende weer drukke autoverkeer hadden zij Wassenaar spoedig bereikt, en nadat Smit eerst zijn zaken in het bureau in de v. Z. v. Nijveltstraat had afgehandeld, reed hij met Mary naar de villa Morrees.

Zij lieten den wagen voor den ingang op den straatweg staan en gingen het bordes op naar het terras.

In de hal zaten twee heeren, die er blijkbaar op wachtten, om te worden ontvangen.

Smit lette niet op hen, maar Mary had in een van de twee dadelijk Murphy Trast herkend en terwijl de bediende hen naar de salon geleidde, fluisterde Mary haar man een paar woorden toe. Smit keek vluchtig naar het tweetal om.

Toen zij in de salon kwamen, was Jeanne nog niet aanwezig en zoodra de deur zich achter den bediende had gesloten, vroeg Smit:

‘Waarom maakte je mij op die twee in de hal attent?’

‘Een van hen is de man, die toen hier bij de tennisbaan opdook en waarvan Jeanne zoo geschrokken is,’ antwoordde Mary vlug.

‘Wacht even,’ zei Smit en ging naar de hal terug.

De twee mannen waren verdwenen.

Smit snelde naar buiten, het bordes af en vroeg zijn chauffeur:

‘Waar zijn die twee heeren gebleven, die hier net zijn weg gegaan?’

‘Die zijn in een auto weggereden.’

‘Ga ze meteen achterna. Je moet er achter komen, waar zij naar toe gereden zijn.’

De auto startte en was spoedig uit het oog verwenen.

De hoofdinspecteur keerde naar de salon terug, waar Jeanne reeds bij Mary zat.

Zij zag er nog bleek en vermoeid uit, ofschoon zij sedert den nacht, waarop Smit haar voor het laatst had gezien, kalmer scheen te zijn geworden.

‘Heeft u met de heeren gesproken, inspecteur?’ vroeg Jeanne, nadat zij Smit had begroet.

‘Zij hebben het zoover niet laten komen,’ antwoordde de hoofdinspecteur glimlachend. ‘Zij hebben waarschijnlijk gezien, dat Mary mij op hen attent maakte, toen wij door de hal gingen. Blijkbaar hebben zij een slecht geweten, want zij waren er al van door gegaan.’

‘Ik ben blij, mijnheer Smit, dat uw komst die twee op de vlucht heeft gejaagd, want ik zou ze slechts met tegenzin hebben ontvangen,’ verklaarde Jeanne.

‘Hoe bent u eigenlijk met die menschen in aanraking gekomen?’

‘Dat kan ik u niet zeggen. Op een goeden dag dook Riemsdijk in den kennissenkring van mijn vader op. U weet dat mijn vader een hartstochtelijk politicus was en de politieke opvattingen van Riemsdijk, die met de zijnen overeenkwamen, zullen wel de oorzaak van de sympathie zijn geweest, die mijn vader voor dezen man voelde.’

‘En de ander?’

‘Trast? Die is nooit bij ons over huis gekomen en ik heb ook mijn vader nooit over hem hooren spreken, ofschoon hij wel het een en ander van hem moet hebben geweten.’

‘Waar maakt u dat uit op?’

‘Uit een paar opmerkingen, die mijn vader op het bal van de Industriële Club maakte. Als ik het goed heb, zei hij, dat Trast kunstvlieger was.’

‘Juffrouw Morrees, ik heb - hoewel voor u onzichtbaar - dit bal bijgewoond. Na den vluchtigen blik, waarmee ik zoo even in de hal de twee mannen kon opnemen, herinner ik mij, dat u dien avond met Trast heeft gedanst.’

‘Dat is zoo,’ zei Jeanne verbluft. ‘En hij scheen merk-

waardig goed omtrent mijn persoon ingelicht te zijn.’

Smit zweeg. Hij zag duidelijk, dat zij steeds onrustiger begon te worden.

‘Inspecteur,’ vroeg zij zenuwachtig, ‘denkt u, dat die twee bij den moord op mijn ongelukkigen vader betrokken zijn?’

Hiervan had Smit niet het minste idee. Hij zou op dit oogenblik met geen mogelijkheid hebben kunnen zeggen, of hij ze van medeplichtigheid aan den moord verdacht, ofschoon hun eigenaardige handelswijze hem duidelijk zei, dat hij hier met twee menschen te doen had, die een reden moesten hebben, hem uit den weg te blijven. Maar hij kon het in geen geval voor zich zelf verantwoorden, Jeanne na de ontzettende dagen, die zij achter den rug had, opnieuw te verontrusten.

‘Ik houd dit voor uitgesloten,’ zei hij glimlachend. ‘Misschien begon het ze wel te vervelen, dat zij zoo lang moesten wachten. Zoo zagen zij er trouwens ook uit.’

Mary was over het antwoord van haar man verbaasd, maar toen hij haar aanzag, begreep zij, wat hij wilde.

Zij legde haar hand op den arm van haar vriendin en zei:

‘Je bent te zenuwachtig, Jeanne. Wat gebeurd is, is vreeselijk en het kan geen troost voor je beteekenen als ik je zeg, dat ik ervan overtuigd ben, dat mijn man den dader zal vinden. Maar je bent nog jong, en ofschoon je nooit zult kunnen vergeten, wat je hebt meegemaakt, moest je toch probeeren, je er een beetje overheen te zetten. Je mag er niet aan te gronde gaan - Jeanne - hoor je wat ik zeg?’

Jeanne knikte.

Een druppel viel op Mary's hand.

‘Ik weet, dat je gelijk hebt, Mary,’ antwoordde zij, ‘en ik doe al mijn best, om sterk te zijn en mijzelf te blijven. Maar het is niet gemakkelijk en je moet begrij-

pen dat alles mij in de war maakt, wat er maar even op lijkt, iets met de vreeselijke misdaad uitstaande te hebben.'

Er werd geklopt en de bediende kwam binnen.

'Wat is er?' vroeg Jeanne.

'Er werd zoeven getelefoneerd. De heeren Riemsdijk en Trast laten zich verontschuldigen; zij konden tot hun spijt niet langer wachten.'

'Dank je. - Willem, ik ben vandaag voor niemand meer te spreken.'

'Ja, juffrouw.'

'En laat de thee boven serveeren.'

De bediende verdween.

'Jullie blijven toch thee drinken?' vroeg Jeanne.

Terwijl Jeanne en Mary de trap naar de eerste verdieping opgingen, bleef Smit in de hal een oogenblik achter.

Hij riep den bediende, die juist de hal wilde verlaten.

'Willem - ik wou even telefoneeren.'

'Als 't u blijft.' Hij wees den inspecteur het toestel.

Smit nam de hoorn van den haak en vroeg intercommunaal aan.

'Recherche, juffrouw. Ik spreek vanuit de villa Morrees. Een paar minuten geleden werd hier van buiten de stad opgebeld. - Waar kwam deze oproep vandaan? - Ik heb u al gezegd, dat u met de recherche spreekt. - Ja. - Uit Amsterdam? - Welk nummer? - Als 't u blijft? - Van een openbare telefooncel? - Dank u.'

In gedachten verzonken ging hij de trap op naar de eerste verdieping, waar de dames in een achterkamer plaats hadden genomen.

De zwoele geur van Jasmijn kwam door de geopende ramen naar binnen en zij hoorden het snorren van de grassnijmachine, waarmee de tuinman aan het werk was.

Jeanne voorzag den inspecteur van thee en sigaretten.

Voorzichtig en met veel takt probeerde Mary het gesprek op de gewone dingen van het dagelijksche leven

te brengen en langzamerhand begon Jeanne aan het gesprek deel te nemen.

‘Je moest eens een paar dagen bij ons komen logeeren,’ stelde Mary ten slotte voor. ‘Een andere omgeving zou je waarschijnlijk opknappen.’

‘Het is erg lief van je,’ zei Jeanne hoofdschuddend. ‘Maar ik kan het niet doen. Ik kan hier niet weg.’

‘Juffrouw Morrees heeft gelijk,’ bracht Smit in het midden. ‘Je bedoeling is goed, Mary, maar ook ik zou het voor het oogenblik ernstig afraden. Het zou niet te vermijden zijn, dat juffrouw Morrees bij ons thuis dagelijks met de dingen in aanraking zou komen, waaraan je haar hier wilt onttrekken. - Zoodra de zaak zoover is gevorderd, dat ik er een eindstreep onder heb kunnen zetten, zou het mij van harte plezier doen, wanneer u de invitatie van mijn vrouw zoudt willen accepteren, juffrouw Morrees, en ik geloof, dat het door ons beoogde doel dan bereikt zou worden.’

‘Ik ben werkelijk ontroerd door uw hartelijkheid. Maar ik ben van plan, zoodra ik hier weg kan komen, op reis te gaan. Ik zou het heerlijk vinden, als jij meeding, Mary - ten minste, als u het goed vindt, inspecteur.’

Tegen vijf uur ondernamen Smit en Mary den terugtocht. Nadat Smit zijn vrouw naar huis had gebracht, reed hij met den chauffeur nog naar de O.Z. Achterburgwal, om het resultaat van de achtervolging van Riemsdijk en Trast te vernemen.

Ondanks den voorsprong van drie of vier minuten had Smit's chauffeur den wagen, waarin Riemsdijk en Trast na de komst van den hoofdinspecteur Wassenaar zoo gauw hadden verlaten, spoedig ingehaald en hem daarna niet meer uit 't oog verloren.

Trast had een paar maal naar den achtervolger omgekeken, maar zich over den open eleganten wagen, waarin zich buiten den bestuurder niemand bevond, niet ver-

der ongerust gemaakt, zoodat hij ten slotte niet meer op hem had gelet.

In de straten van Amsterdam, waar Riemsdijk en Trast eveneens met groote snelheid reden, was het moeilijker geweest, ze in 't oog te houden, maar toch was het hem, zonder dat zij iets bemerkten, gelukt uit te vinden, dat zij den wagen in een garage aan de Stadionkade stalden.

Smit dacht na. Belangrijker dan de vraag: wat moest hij tegen hen ondernemen? was de vraag: wat kòn hij tegen hen ondernemen? Waarom interesseerden zij hem? Was er iets tegen hen aan te voeren? Was er iets, dat hem de geringste aanleiding kon geven, iets tegen die twee mannen te ondernemen? Juffrouw Morrees vond Trast een onsympathiek mensch en van Riemsdijk hield zij ook niet. Maar deze laatste was bij Morrees, die een voorzichtig man was geweest, over huis gekomen. Het waren ten slotte allemaal persoonlijke gevoelens, die hem, waar zij niet eens van hem maar van derden uitgingen, niets konden en niets mòchten zeggen. Maar het vreemde gedrag van Trast had zijn nieuwsgierigheid opgewekt en hij besloot tot een stap, dien hij - dat wist hij zeker - moeilijk zou hebben kunnen verantwoorden.

Hij keek den chauffeur aan, die tegenover hem zat. Hij herinnerde zich de handigheid, waarmee deze door het nagaan der twee chineezen de geheime toegang tot het bureau der bank in de Spuistraat had ontdekt.

‘Ik heb een mooie opdracht voor je, mijn zoon,’ zei hij. ‘De wagen, die nu in de garage aan de Stationkade staat, interesseert mij.’ En met een veelzeggenden blik voegde hij er aan toe: ‘Neem je browning mee.’

Hij schreef het bevel voor het doorzoeken van den wagen uit.

‘Zoo. De rest laat ik aan jou over. Maar - wees voorzichtig!’

‘Komt in orde, inspecteur,’ antwoordde de chauffeur, terwijl hij het papier in zijn zak stak.

Toen het donker begon te worden, was hij aan de garage.

De eigenaar, een groote man met breede schouders, kwam hem tegemoet en vroeg, wat hij wenschte.

‘Recherche,’ was het antwoord van den chauffeur. Hij legitimeerde zich en toonde het bevel van Smit.

‘Daar staat de wagen.’

‘Weet u, of hij vandaag nog gebruikt wordt?’

‘Ja. De heeren komen hem om twaalf uur afhalen.’

‘Is hun adres u soms bekend?’

‘Neen. Het zijn geen klanten. De wagen heeft nog nooit bij mij gestaan.’

‘Goed. - U weet, dat u in moeilijkheden kunt komen, wanneer u omtrent onze maatregelen iets uitlaat.’

‘Ik zal wel wijzer wezen. - U kunt zeker wel alleen uw gang gaan? Ik heb nog het een en ander te doen.’

‘Zeker. Laat u zich niet storen.’

De eigenaar van de garage ging aan zijn werk en de chauffeur begon den wagen nauwkeurig te onderzoeken. De stoffeering, de vloerbedekking, de tassen, de twee persoons dicky-seat en zelfs de motorkap werden minutieus onderzocht. Niets kon hem ontgaan, maar alles wat hij vond was een autokaart van Nederland.

Teleurgesteld wilde de chauffeur zich reeds verwijderen, toen hij opeens een roekeloos idee kreeg.

Hij verzekerde zich ervan, dat niemand hem zag, klom in de dicky-seat en sloot de kap boven zijn hoofd. Met de browning in zijn hand ging hij op den grond liggen en probeerde zich zoo ver mogelijk onder de zitting te verschuilen. Het was bij half elf; meer dan anderhalf uur moest hij het hier uithouden tot Trast en Riemsdijk zouden komen - in de kleine, warme ruimte en de naar olie en benzine ruikende lucht een lichamelijke inspanning, die hij onderschat had. Maar zijn eerezucht dwong hem, datgene vol te houden, wat hij begonnen was. Het bloed hamerde in zijn slapen en het zweet liep hem langs het lichaam.

Hij hoorde den eigenaar heen en weer gaan en werken. Een auto reed de garage binnen. Voetstappen. Ongelooflijk, zoo lang als anderhalf uur duren kon. Hij voelde zich slaperig worden en sloot zijn oogen.

Hij moest ingeslapen zijn, want plotseling schrok hij op. Hij had een knal gehoord. Blijkbaar had men de deur van den wagen dichtgeslagen. De motor liep, hij voelde, dat de wagen zich in beweging zette, en aan de geluiden, die gedempt tot hem doordrongen, kon hij opmaken, dat zij zich in de straten van Amsterdam bevonden.

Zij moesten naar schatting ongeveer een kwartier gereden zijn, toen het straatlawaaï verminderde en ten slotte ophield. Hij maakte daaruit op, dat zij buiten de stad moesten zijn, en zoo voorzichtig mogelijk richtte hij zich een weinig overeind en tilde langzaam de kap zoo ver in de hoogte, dat hij door een smalle spleet de omgeving kon zien.

De nacht was tamelijk donker, maar toch kon hij aan zijn rechterhand duidelijk een paar verspreid liggende huizen, uitgestrekte landerijen en aan den rand van den weg een rij boomen herkennen. Waar gingen zij naar toe? Hij draaide zijn hoofd naar links en zag - de Amstel.

De frissche lucht, die zijn nauwe schuilplaats binnendrong, deed hem goed en gaf hem nieuwe krachten.

Eerst nu begon het langzaam tot hem door te dringen, wat er gebeurd was. Onwillekeurig moest hij glimlachen, toen hij er aan dacht, wat er met hem gebeurd zou zijn, als men hem slapend had gevonden met de browning in zijn hand!

De browning! Die moest uit zijn hand gegleden zijn. Voorzichtig tastte hij langs de vloer en spoedig had hij het wapen gevonden. Zoo lang zij onderweg waren, verkeerde hij niet in gevaar en hij stak de browning in zijn zak.

Plotseling verminderde de wagen zijn vaart belang-

rijk en na eenige minuten stopte hij. Hij had de kap van de dicky-seat weer gesloten. Voorzichtig greep hij in zijn zak en luisterde gespannen. Hij hoorde, hoe de deur van den wagen werd geopend, de inzittenden uitstapten en de deur weer zacht werd gesloten. Dan hoorde hij voetstappen, die zich verwijderden.

Hij wachtte nog een oogenblik en sprong dan geruischloos en vlug uit zijn schuilplaats.

Hij zag huizen, een wegsplitsing - als hij zich niet vergiste, waren zij in Ouderkerk.

Voor een ondeelbaar oogenblik liet hij het licht van zijn zaklantaarn langs den straatnaam op de muur glijden en las: Ouderkerklaan.

Op eenigen afstand voor zich uit zag hij twee gestalten als schaduwen in de duisternis verdwijnen.

Heel voorzichtig en van elke dekking gebruik makend sloop hij het tweetal achterna. Spoedig was de afstand, die hen scheidde, verminderd, want hij kon hun gestalten nu duidelijk zien. De lichten van den lokaal spoorweg kwamen dichterbij en zij moesten dus dicht bij Amstelveen zijn.

Bliksemsnel liet hij zich op den grond vallen, want de twee mannen waren plotseling blijven staan en keken om. Zij schenen niets verdachts te ontdekken, want zij begaven zich naar een hoog hek, dat op zij van den weg stond. De chauffeur hoorde het klikken van een slot.

Hij haalde de browning uit zijn zak en liep in gebukte houding naar de poort. Hij luisterde. Het was doodstil.

Achter boomen en struikgewas zag hij de zware silhouet van een machtig gebouw.

Hij hield zijn adem in. Was dat niet het kraken van een deur?

Hij hoorde niets meer.

Hij wachtte. Nergens in het huis werd licht aangestoken. Zou hij over het hek klimmen en probeeren er achter te komen, waarheen het tweetal was gegaan? Maar hij vond, dat hij zich beter niet aan gevaren moest bloot-

stellen, die alles, wat hij tot nu toe had bereikt, te niet konden doen.

Hij stak den weg over, sprong over de sloot en ging achter een paar struiken liggen om af te wachten, wat er verder ging gebeuren.

Een half uur was ongeveer verstreken, toen hij de twee schaduwen weer tusschen de boomen zag opduiken. De mannen stapten snel door de poort, die zij achter zich sloten en na zich er nogmaals van te hebben overtuigd, dat zij niet bespied werden, ondernamen zij den terugtocht naar hun wagen.

De chauffeur wachtte, tot hij er zeker van kon zijn, niet meer door hen te worden gezien. Dan stond hij op en snelde, het lage struikgewas langs de sloot als dekking gebruikend, de zelfde richting uit. Juist toen hij de huizen van Ouderkerk bereikt had, hoorde hij den motor aanslaan. Hij sprong de straat op en zag den wagen met groote snelheid naar Amsterdam terugrijden.

Hij was tevreden over zichzelf en zachtjes fluitend ging hij opgewekt en nog vervuld van de spanning der laatste uren op weg.

Bij het Kalfje lukte het hem, een taxi op te pikken, die juist iemand uit Amsterdam hierheen had gereden, en hij liet zich naar de Euterpestraat brengen, naar de woning van den hoofdinspecteur.

's Morgens vroeg om acht uur betrad Smit zijn bureau aan de O.Z. Achterburgwal.

Van Dam en de chauffeur waren bereids aanwezig.

In korte bewoordingen liet de hoofdinspecteur den chauffeur zijn lotgevallen van den vorigen nacht herhalen.

'Het is niet de eerste maal,' zei Smit, toen de chauffeur had uitgesproken, 'dat ik heb kunnen constateeren, dat je afgezien van durf en handigheid ook hersens hebt. Maar deze prestatie geeft van zoo veel criminalistisch talent blijk, dat ik den hoofdcommissaris hier mel-

ding van zal maken.’ Dan wendde hij zich tot van Dam. ‘Ik ga naar Ouderkerk. Het is nu half negen. Ik weet niet, wat mij daar te wachten staat. Mocht ik om twaalf uur nog niet opgebeld hebben of terug zijn, moet u dadelijk het noodige ondernemen.’

Hij laadde zijn browning, stak een reserve magazijn in zijn zak en gaf den chauffeur opdracht, niet langs den Amstel, maar over Amstelveen te rijden.

Even voorbij den spoorwegovergang lieten zij den wagen achter en gingen te voet verder.

Spoedig nadat zij de laatste huizen achter zich hadden gelaten, zagen zij aan hun linker hand te midden van een tuin het uit grijzen steen opgetrokken gebouw liggen.

Het door een hoog hek afgesloten terrein was niet buitengewoon uitgestrekt en daardoor gemakkelijk te overzien. De houten luiken aan den binnenkant der vensters waren gesloten. De tuin was verwaarloosd en waar eens paden waren geweest, woekerde nu het onkruid.

De poort was gesloten, en de hoofdinspecteur was ook niet van plan haar te openen.

Hij verliet met den chauffeur den straatweg, zij gingen om het gebouw heen en klommen aan de achterzijde over het hek.

Zij stonden voor een kleine deur en aan het platgetrapte gras konden zij duidelijk zien, dat de nachtelijke bezoekers hier waren binnengedrongen.

Met een looper hadden zij de deur dadelijk open.

Smit en de chauffeur gingen naar binnen en sloten de deur zorgvuldig achter zich af.

Het was volkomen donker in het huis en hun zaklantaarns flitsten aan.

Een trap van acht treden voerde naar de vertrekken van het benedenhuis.

Buiten de hal bevatte deze verdieping drie kamers, waarvan de middelste de grootste was.

Door de kieren der luiken vielen fijne, schunie lichtstralen naar binnen, waarin ontelbare stofdeeltjes dansten.

Het licht der zaklantaarns gleed langs de muren, den zolder en den vloer. Afgezien van een paar stoelen, een tafel en een zware kroon van kristal schenen de vertrekken niets te bevatten.

De bovenste verdieping maakte denzelfden, troosteloozen indruk. Ook hier vond Smit slechts de treurige overblijfselen van een inrichting, die zonder twijfel kostbaar was geweest.

Vanuit een kleine kamer voerde een smalle trap naar den zolder.

Vergezeld door den chauffeur ging de hoofdinspecteur naar boven.

Een ruwe houten deur met een primitief slot werd zonder moeite geopend.

Het licht van de lantaarns scheen naar binnen en Smit float door zijn tanden.

Zij bevonden zich in een kantoor, dat ongetwijfeld nog in gebruik was. Boven de schrijftafel hing een elektrische lamp. Smit zocht den schakelaar op en draaide het licht aan.

Tegen de muren stonden ruw getimmerde stellingen, waarin zich papieren, brochures, electro-chemische tabellen, reageer-buisjes, flesschen en destilleerkolven bevonden. Op de tafel lagen passers, meetinstrumenten, een paar notitieboeken en papieren met pas begonnen technische teekeningen. Aan den kant van de tafel stond een telefoontoestel. Smit nam de hoorn van den haak, en op hetzelfde oogenblik ging aan den tegenoverliggenden muur een lichtje aan.

‘Aha,’ zei hij en legde de hoorn weer neer. Het licht ging uit.

Hij onderzocht den aanleg van dit signaal en kwam tot de ontdekking, dat de leiding achter de stellingen verdween.

Nog een keer nam hij den hoorn op - het licht ging aan - hij legde hem neer - het licht ging uit.

‘Zeer interessant,’ zei hij en legde zijn browning naast zich op tafel. ‘Ik geloof, mijn zoon, dat je er goed aan doet, bij de deur te blijven, want ik weet niet, welken menschenvriend wij gewaarschuwd hebben of op ons opmerkzaam hebben gemaakt. Maar ga een beetje op zij staan, want ik heb het land aan sleutelgaten.’

Dan nam hij aan de tafel plaats, opende de breede schuiflade en doorzocht den inhoud ervan, die hem steeds meer begon te interesseeren.

Naast eenige plattegronden, die blijkbaar dekken van oorlogsschepen voorstelden, naast navigatie-tabellen en met geheimschrift bedekte papieren vond hij een teekening, die hem meer dan al het andere bezig hield. Wat konden deze lijnen, deze getallen en letters beduiden?

Hij greep een blanco vel papier en begon de teekening te copiëeren. Toen hij ermee klaar was, legde hij alles in de la terug, schoof haar dicht en stond op. Over de teekening gebogen bleef hij voor de tafel staan.

Onwillekeurig grepen zijn vingers naar de telefoon. Weer tilde hij den hoorn op - weer ging het kleine licht aan, om weer uit te dooven, zoodra hij den hoorn neerlegde. Waar ging deze telefoon naar toe? Dat er ondanks de signalen niets gebeurd was, verontrustte hem eigenlijk nog meer, dan dat er een aanval had plaats gevonden, waarop hij voorbereid was.

Zijn oogen bleven weer op de teekening rusten en opeens kreeg hij een ingeving.

‘Ga mee, mijn zoon,’ zei hij, ‘wij zullen naar beneden gaan, en ik geloof, dat wij iets belangwekkends zullen ontdekken.’

Zij deden de kamer weer op slot en gingen naar beneden. Zij wilden niet onnoodig als mikpunt voor een aanval dienen en maakten geen gebruik van hun lampen; zij daalden op den tast de trappen af, de browning gereed om te schieten in de hand.

Zonder incidenten bereikten zij de kleine deur, door welke zij het gebouw waren binnen gekomen en spoedig hadden zij de smalle trap gevonden, die naar den kelder voerde.

‘Opgepast!’ fluisterde Smit, ‘ik moet licht maken.’

Gespannen luisterde de chauffeur in de stilte, die hen omsloot, klaar om bij het geringste verdachte geluid tot den aanval over te gaan, terwijl Smit bij den schijn van zijn lantaarn oplettend de teekening bestudeerde.

‘Het klopt,’ constateerde de hoofdinspecteur, ‘deze deur wordt bedoeld.’

Na weinig moeite hadden zij haar geopend en bevonden zich tot Smits verbazing in een wijnkelder.

Stellingen, kisten en leege flesschen. Op de teekening stonden twee kruisjes. Het eene duidde blijkbaar de tegenover de deur liggende wand aan, terwijl het andere alleen maar op het kleine getraliede venster vlak onder den zolder betrekking kon hebben.

Smit voelde langs de stellingen - centimeter na centimeter - maar niets gebeurde. Drie, vier keer, steeds geconcentreerder spande hij zich in, om het geheim van deze stellingen te doorgronden, maar zijn pogingen waren tevergeefs.

Hij veegde het zweet van zijn voorhoofd en verdiepte zich weer in de teekening. Het venster. Hij klom op een kist en rukte aan de ijzeren staven. De tweede verticale staaf gaf mee en liet zich tot in horizontale positie naar beneden trekken - een zacht gezoem werd hoorbaar en de stelling week terug.

Met groote opgewondenheid sloegen Smit en zijn chauffeur de verandering van het vertrek gade. Zonder zich te bedenken richtte de hoofdinspecteur den straal van zijn lantaarn op de ontstane opening.

‘Klopt,’ fluisterde hij, ‘de gang. - Verder!’

Zij betraden de gang en voorzichtig, steeds weer luisterend, gingen zij verder. Dan kwamen zij aan de plek, waar de gang een rechten hoek maakte en plotseling

hoorden zij het gonzen van de elektrische machines. Snel werden de lampen uitgedaan en ondoordringbare duisternis omgaf de twee beambten, die zich dicht tegen den muur aandrukten en onbeweeglijk bleven staan. Zij grepen hun wapens vaster. Wanneer zij in een val waren gelopen, zouden zij hun leven zoo duur mogelijk verkoopen! Minuten gingen voorbij en zij hoorden niets dan het eeuwige, gelijkmatige gezoem. Voorzichtig, voetje voor voetje, gingen zij op den tast verder. Luider en luider klonk het gezoem.

Eindelijk hadden zij het einde van de gang bereikt. De afsluitmuur was koud en glad als ijzer of staal.

‘Opgepast - licht!’ fluisterde Smit.

En terwijl de lamp van den chauffeur de gang verlichtte, zoodat niemand hen onbemerkt kon besluipen, zag Smit bij den schijn van zijn lantaarn de smalle stalen deur met de gecompliceerde sloten voor zich.

‘Hier houdt onze wijsheid op,’ zei hij.

‘Geeft de teekening geen aanwijzing?’ vroeg de chauffeur, zonder zijn blikken van de verlichte gang af te wenden.

‘Cijfers en letters, die zonder twijfel op de deur betrekking hebben. Maar ik vrees, dat zij ons niet veel zullen helpen, daar wij geen sleutels bezitten.’

Een ontzettende woede maakte zich van hem meester, nu hij machteloos tegenover deze stalen deur stond, die zijn verdere voordringen belemmerde.

‘De deur moet open!’ zei hij. ‘Ik hoop, dat het ons met behulp van de teekeningen lukt. Anders laat ik haar opblazen.’

Hij verdiepte zich in het plan en bestudeerde oplettend de verschillende teekens:

3 15 171 29 3 96 17 84 7
 VL VS H LS M M Co
 D! 1551 VLVD

Systematisch bekeek hij de teekens. Met een onuitputtelijk geduld stelde hij de eene combinatie na de

andere tesamen, maar zijn pogingen faalden. De sleutels! - Hij keek op zijn horloge. Tien minuten over elven. Binnen vijftig minuten moest hij zijn bureau opgebeld hebben. Hij werkte verder. Het eentonige gezoem begon op zijn zenuwen te werken en hij vloekte binnensmonds. Hij veegde het zweet van zijn gezicht en probeerde nieuwe combinatie's. Het zelfde negatieve resultaat. Weer bekeek hij de tekening. Wat beteekende het uitroepsteeken achter de D? Met nieuwen moed schakelde hij alle andere teekens uit en probeerde uitsluitend met 1551 V L V D te experimenteren. Minuut na minuut verstreek. Steeds ondraaglijker werd hem de gedachte aan een mislukking.

Plotseling meende hij, in het binnenste der deur een geklik te hooren - het staal vibreerde onder zijn handen - en de machtige deur ging open. Nauwelijks waren zij er door gegaan, of de deur sloot zich weer achter hen. Zij hoorden het geraas van machines. Voor hen bevond zich een tweede ijzeren deur.

Een blik op de tekening deed Smit dadelijk den hefboom ontdekken, een druk en de deur gleed op zij.

Een groote verlichte ruimte werd zichtbaar.

Tusschen geweldige schakelborden, onder een felle lamp zat een man aan een lange tafel.

De beambten richtten hun revolvers op hem en Smit beval:

‘Handen omhoog!’

Met groote onverschilligheid gehoorzaamde de man en zei glimlachend:

‘Het doet mij genoegen, heeren, u eindelijk eens in uw ware gedaante te zien, maar is het niet een beetje ondoordacht, mij zonder de bescherming van uw prachtige maskers te bezoeken?’

‘Wat beteekent dat?’ vroeg Smit scherp.

‘Waarom speelt u eigenlijk deze komedie?’ was de prompte wedervraag van den man.

‘Recherche,’ zei Smit. ‘Wie bent u?’

‘Recherche - Geen slechte mop! Zegt u mij liever, of ik zonder levensgevaar mijn armen kan laten zakken.’

‘Wie is u?’ herhaalde Smit en liet zijn penning zien.

De gelaatsuitdrukking van den man veranderde oogenblikkelijk. Hij was nog bleeker geworden en de blikken uit zijn diepliggende, schitterende oogen dwaalden van den een naar den ander.

‘Recherche -?’ fluisterde hij. ‘U bent -?’ Maar dan barstte hij in een schel lachen uit. ‘Handig bedacht! Maar mij zullen jullie niet te pakken nemen.’

Nu had Smit de situatie begrepen. Hij liet zijn browning zakken en zei, terwijl zijn stem vriendelijker klonk:

‘Doet u uw handen maar naar beneden.’

Hij trad op hem toe en vroeg:

‘Wie was bij u, waarmee u ons wilde identificeeren? - Antwoord u rustig. U hoeft niets te vreezen. Wie bent u?’

Langzaam ging de man zitten, zonder Smit met zijn oogen los te laten.

‘Als ik maar wist, of ik u vertrouwen kan.’

‘U ziet hier mijn penning. Maar ik zal u ook nog mijn pas laten zien.’

De man staarde een oogenblik op het papier - dan zei hij, haastig en bijna fluisterend:

‘Inspecteur - excuseert u mijn wantrouwen - mijn naam is van Lier. - Ik ben de medewerker van van Soest, dien deze minderwaardige schurken geworgd hebben. - Hoe bent u hier gekomen? - Gaat u weg u bevindt zich in groot gevaar - zij zijn in huis en zij zijn tot alles in staat.’

‘Wie is in huis?’

‘Zij moeten in het kantoor zijn - boven - op den zolder - het lichtsignaal van de telefoon - driemaal - gaat u, eer het te laat is -’

Smit zag de koortsachtige opwinding in van Liers oogen. Hij had medelijden met den man en hij brandde

van verlangen, iets naders te vernemen, want de tijd drong.

‘Wind u zich niet onnoodig op, mijnheer van Lier. De lichtsignalen hebben wij gegeven.’

‘U -?’

‘Ja. Wij waren boven. Daar vonden wij ook het plan van de onderaardsche gang en de combinatie voor de stalen deur.’

Van Liers gelaatstreken ontspanden zich.

‘Wacht - ik zal ons even voor verrassingen vrijwaren.’ Hij ging naar de buitenste stalen deur en schakelde het contact in. ‘Zoo. Nu kan niemand de deur zonder levensgevaar openen. Wij hebben dus den tijd. En zegt u mij nu één ding: hoe bent u in het bezit van den sleutel gekomen, en hoe heeft u de combinatie gevonden?’

‘Onze sleutel was de tabel, die wij boven vonden.’

‘D -?’

‘Ja. Wat beteekent D?’

‘Danger. Het was een vinding van van Soest, die hij in de deur had laten aanbrengen, voor het geval, dat er gevaar mocht dreigen. Een zekere combinatie der onder D genoemde teekens ontsluit alle contacten en opent de deur zonder sleutel.’

De hoofdinspecteur keek op zijn horloge.

‘Mijnheer van Lier, wanneer ik niet binnen een kwartier mijn bureau heb opgebeld, wordt de motorbrigade gealarmeerd en ik wilde graag elk opzien vermijden, om onze tegenstanders niet ontijdig te waarschuwen. Vertelt u mij dus zoo kort mogelijk, wat zich hier heeft afgespeeld.’

Van Lier vertelde, hoe men hem op zekeren dag in zijn eigen arbeidsruimte had opgesloten. Hij vertelde, hoe de menschen, die hem in hun macht hadden, van hem hadden geëischt, de formules en de plannen van den voor het land zoo gewichtigen arbeid aan hen uit te leveren; hij sprak van het bezoek van den ouderen heer,

die hem had voorgeslagen, in zijn dienst te treden en ook van de bedreigingen; maar ook vertelde hij, hoe het hem door schijnbaar op hun wenschen in te gaan was gelukt, het lot van van Soest te ontgaan en de menschen steeds weer op sleptouw te houden.

‘Het was niet eenvoudig,’ zei hij. ‘En het was alleen maar mogelijk, omdat men in mij niet den werkelijken medewerker van van Soest zag, maar slechts zijn assistent, die van de uiteindelijke berekeningen en détails niet op de hoogte was.’ Een zegevierende glimlach gleed over zijn gezicht. ‘Maar ik heb doorgewerkt, dag en nacht. En het is mij gelukt, de laatste fout in onze berekeningen te vinden. De machines kunnen ingebouwd worden en men kan met de practische proefnemingen op de oorlogsschepen beginnen.’

Hij trok een lade uit de stalen tafel, die leeg was.

‘Steeds weer hebben zij dit vertrek doorzocht - steeds weer hebben zij de berekeningen en plannen in hun handen gehouden - en zij hebben ze niet gevonden! - U kunt zich voorstellen, wat het mij gekost heeft, mijzelf niet te verraden, wanneer ik deze papieren van onschatbare waarde in hun handen zag. Maar als ik ook maar iets had laten blijken, zou alles verloren zijn geweest. Want terwijl de eene aan het zoeken was, hield de ander zijn revolver op mij gericht en sloeg onophoudelijk mijn gezicht gade.’

Hij zette de schuifla op de tafel, - een druk op een nietige, onzichtbare veer en de dubbele zijwand, waar papieren, schetsen en plannen tusschen lagen, schoof uit elkaar.

‘Inspecteur, mag ik u verzoeken, dit alles mee te nemen en aan het ministerie van defensie te overhandigen? Het zou een groote geruststelling voor mij beteekenen. Maar weest u voorzichtig. Als men vermoedt dat u de papieren heeft, is uw leven in gevaar.’

Smit stak de papieren in zijn zak.

‘Mijnheer van Lier, ik zou graag willen, dat u voor-

loopig nog hier bleef. Men mag niet vermoeden, dat ik u gevonden heb. Anders zou ik misschien een paar medeplichtigen, maar niet den hoofdschuldige te pakken krijgen. Uiterlijk over twee dagen kom ik u hier afhalen.'

Van Lier vond het goed. Hij schakelde het contact uit, de beambten verlieten de plaats en de deuren gingen dicht.

Om één minuut voor twaalf telefoneerde Smit met zijn bureau.

Met groote snelheid reed hij naar de O.Z. Achterburgwal, waar hij een dringend telegram aan Dr. Fournier opgaf.

X

Op het ministerie en in den Helder heerschte groote bedrijvigheid. De wachten waren belangrijk versterkt en uit bijzonder betrouwbare manschappen gekozen. Men mocht geen minuut verzuimen en ingenieurs en technici werkten koortsachig.

Ondertusschen liep Smit in zijn bureau heen en weer. Het wachten op het antwoord van zijn telegram naar Malo-les-bains maakte hem zenuwachtig, en ofschoon hij wist, dat datgene wat hij verwachtte, nog niet in zijn bezit kòn zijn, kon hij de toenemende ongerustheid niet van zich afschudden.

Hij had de papieren, die van Lier hem overhandigd had, dadelijk verder geëxpedieerd. Ofschoon hij bij zijn onderzoek in Ouderkerk alle mogelijke voorzichtigheid in acht had genomen en niets had opgemerkt, dat hem had kunnen doen vermoeden, dat men hem had gade geslagen, waarschuwde hem zijn instinct, dat dit wèl het geval was geweest. Hij trachtte deze gedachte aan zijn nervositeit toe te schrijven en haar als ongerijmd over boord te gooien, maar hij kwam er steeds weer op terug en bleef zijn beproefde overtuiging trouw, dat de tegenstander listiger en koelbloediger was dan hijzelf. In elk geval mocht hij noch de papieren noch zijn eigen persoon aan ernstige gevaren blootstellen, eer hij den man, dien hij zocht, veilig achter slot en grendel had. Daarom was hij op de gedachte gekomen, Tsien Yang - wien geen zijner tegenstanders kende - met de papieren en een speciale opdracht naar den Haag te sturen. De oude chinees, wiens tegenwoordigheid van geest zijn vrouw, toen zij nog Mary Keizer was, voor een vreeselijk lot had behoed, had deze opdracht met groo-

te handigheid uitgevoerd. De papieren waren met de speciale opdracht zonder incidenten in het bezit van het ministerie gekomen.

Smit stak de eene sigaret met de andere aan. Zijn gedachten werkten koortsachtig.

Hij had alles voor den grooten slag voorbereid, dien hij wilde slaan, zoodra hij van dokter Fournier bericht had.

Wie was de schaduw en wie was de dader? Deze vraag pijnigde hem voortdurend. Beide figuren waren hem nu bekend, en het antwoord van Fournier moest deze vraag beantwoorden.

Den volgenden morgen werd hem eindelijk het lang verwachte pakje van dokter Fournier gebracht.

Hij opende het haastig. Tusschen vloeipapier lag de fotografie van Ruissaard.

Hij bekeek het portret oplettend en bracht het naar de fotografische afdeeling van den identificeeringsdienst.

Een uur later was hij onderweg naar den Haag.

‘Waarom rijden wij niet harder?’ vroeg hij den chauffeur.

‘Wij rijden honderd kilometer per uur,’ was het antwoord.

Zonder iets te zien gleden Smits blikken over het landschap. Hij was zenuwachtig en niet in staat zich te concentreeren.

‘Dat zijn toch geen honderd kilometer!’ riep hij ongeduldig.

De chauffeur glimlachte.

‘Neen, hoofdinspecteur, honderdentwintig.’

Den Haag.

Hij reed naar het Hotel des Indes en hoorde van Sewell, dat mister Harrow niet aanwezig was.

‘Waar kan ik hem bereiken, mister Sewell?’

‘Hij is naar Wassenaar gegaan.’

‘Wassenaar? Dank u.’

Hij stapte weer in en spoedig stond de auto voor de villa Morrees stil.

Harrow had zich vrijwillig tot een verdere week van werkeloosheid veroordeeld, toen hij er in toestemde, zijn oponthoud in den Haag opnieuw te verlengen en dit zou op zichzelf ondragelijk voor hem zijn geweest. Hij was een onvermoeid werker en door zijn geweldige energie was hij erin geslaagd, een der grootste concerns van Europa op te bouwen. Hij had verplichtingen op zich genomen, die een ander zouden hebben afgeschrikt en in hooge politieke kringen was zijn naam evenzeer geëerd als gehaat en zijn persoon evenzeer begeerd als gevreesd. En daar hij met open oogen door de wereld ging, had hij spoedig ontdekt, dat de centrale en oostelijke mogendheden hem even gloeiend haatten als de westersche landen zijn persoonlijkheid wisten te waardeeren.

Maar de nervositeit, die hem in het begin dreigde te overheersen, werd steeds meer door zijn gedachten aan Jeanne overstemd.

De tragische dood van Vice-Admiraal Morrees had Jeanne natuurlijk volkomen uit haar evenwicht gebracht en Harrow gedwongen, zijn gevoelens voor haar niet te laten blijken. Desondanks had hij geen dag voorbij laten gaan, zonder telefonisch naar haar welzijn te informeeren en twee of drie keer was hij voor een korte visite naar Wassenaar gereden.

Ook dezen morgen had hij Jeanne opgezocht. Tot zijn groote vreugde stelde hij vast, dat in de paar dagen die hij haar niet gezien had, iets van haar vroegere frischheid was teruggekeerd en dat haar oogen iets levendiger stonden. Hij wist niet, dat juist de gedachte aan hem haar in die vreeselijke dagen tot steun was geweest en haar langzamerhand weer had opgebeurd.

Voor het eerst na den dood van haar vader verzocht zij hem, haar in het park te vergezellen.

Zij liepen in de schaduw der boomen langs geurende

bloemen naast elkaar en zwegen langen tijd. Dan zei Harrow:

‘Er is veel gebeurd, sinds wij elkaar hebben leeren kennen.’

‘Veel,’ antwoordde Jeanne.

‘Ook onze eerste ontmoeting was niet van alledaagschen aard.’

‘Misschien.’

Weer zwegen zij eenigen tijd. Zij voelden beide den rustigen vrede van dezen zomermorgen.

Ten slotte zei Harrow:

‘Ik ben u veel dank verschuldigd, Jeanne.’

‘U mij?’ vroeg zij en zij voelde haar hart sneller kloppen.

‘Ja. Ik denk niet aan uw moedige daad op de “Prague”, waarmede u mij een onschatbaren dienst heeft bewezen, waarmee u echter voor u zelf meer op het spel hebt gezet, als u toen dacht. Ik denk aan de gevoelens, die boven de kleine dingen van het leven staan. Ik denk aan hetgeen ons verbindt, Jeanne.’

Jeanne zweeg. Alles, wat de man naast haar uitsprak, waren haar eigen gedachten. Ook zij voelde een diepe dankbaarheid voor hem. Maar nog meer. Zij wist, dat zij hem lief had. Maar zij had het alleen maar gedacht en hij had deze gedachte in woorden gevat. Voor de eerste maal. Zij voelde, dat zij kleurde.

‘Over een paar dagen moet ik naar Engeland terugkeeren, Jeanne. Een ontzettende massa werk wacht mij en ik weet niet, over hoeveel tijd het mij mogelijk zal zijn, weer een bezoek aan Holland te brengen.’

Jeanne keek hem aan. Het liefst zou zij haar armen om zijn schouders geslagen en hem toegeroepen hebben: ‘blijf hier!’ -, maar zij klemde haar handen ineen en zei niets.

‘Eer ik wegga, Jeanne, wilde ik graag weten, of het een afscheid zal zijn - voor altijd, of dat wij elkaar de hand zullen reiken - als kameraden - voor het leven.’

Jeanne sloot haar oogen. Zij was diep ontroerd en een oogenblik duizelde het haar. Wanneer hij eens wist, hoe oneindig veel hij voor haar beteekende, hoe dikwijls zij aan hem had gedacht! Wanneer hij eens wist, met hoeveel smart de gedachte aan zijn spoedig vertrek haar vervulde! En dan moest zij plotseling aan haar vader denken, en het scheen haar een schrijnend onrecht toe, dat zij hem een oogenblik had kunnen vergeten.

‘Mister Harrow -’ zij sprak aarzelend en haar stem klonk onzeker - ‘ik heb den laatsten tijd zoo veel moeten doormaken - ik ben mijzelf nog niet geheel meester - u zult dat begrijpen - Maar ik zal uw vraag beantwoorden, eer u vertrekt.’

‘Ik dank u.’

Langzaam, zwijgend liepen zij naar het huis terug.

Toen zij het terras hadden bereikt, reed Smits wagen voor.

Zij bleven staan en wenkten den hoofdinspecteur, die vlug naar hen toe kwam.

‘Komt u voor mij?’ vroeg Jeanne, die instinctief begreep, dat het zich niet om een particulier bezoek handelde.

‘Tot mijn spijt niet,’ antwoordde Smit glimlachend, terwijl hij haar de hand drukte. ‘Mijn bezoek geldt mister Harrow.’

‘Nu, komt u binnen, in de bibliotheek kunt u ongestoord met elkaar praten,’ zei Jeanne, en ging de heeren voor door de hal.

De hoofdinspecteur had Harrow na zijn inval in het gebouw bij Ouderkerk wel opgebeld, maar de onverwachte opsporing van den medewerker van van Soest was niet alleen voor hem van de grootste beteekenis geweest, omdat zij hem het bewijs van de juistheid zijner theorie had geleverd, maar ook voor mister Harrow. Daarom voelde hij zich verplicht - ook al met het oog op diens bereidwilligheid, zich te zijner beschikking te

houden - hem te bezoeken om hem nadere bijzonderheden mede te deelen, die hij niet per telefoon durfde door te geven.

Zoodra de heeren in de bibliotheek hadden plaats genomen, begaf Jeanne zich naar haar kamers op de bovenste verdieping.

Zij moest over veel dingen nadenken, en ofschoon de woorden van den man die alles voor haar beteekende, niet onverwachts waren gekomen, hadden zij haar toch dermate verward, dat zij eenigen tijd noodig had, om tot zich zelf te komen.

En toen de heeren na een half uur vertrokken, verscheen zij niet persoonlijk, maar liet zich door Willem verontschuldigen.

Smit en Harrow daalden het bordes af.

‘U gaat dus nog heden naar Malo-les-bains?’ vroeg Harrow.

‘Ja. Ik vertrek tegen middernacht. Overmorgen tegen elf uur 's morgens verwacht ik u dus in mijn bureau.’

‘Goed.’

Zij namen afscheid van elkaar en de auto's reden naar den Haag en Amsterdam terug.

Smits beambten hadden dezen nacht volop te doen. Terwijl de chauffeur, die met het terrein het meest vertrouwd was, met eenige goed bewapende manschappen het gebouw bij Ouderkerk moest omsingelen, kreeg van Dam opdracht, met een andere groep rechercheurs het blok huizen in de Wouwermanstraat in te sluiten, zoo dat niemand deze huizen kon in- of uitgaan, zonder gezien te worden en zonder zich te hebben gelegitimeerd.

Hierdoor had Smit zich genoodzaakt gezien, voor den rit naar Schiphol, waar een speciaal vliegtuig op hem wachtte, een taxi te nemen.

Hij had den wagen per telefoon om half twaalf besteld en stond nu met zijn handen in zijn zakken voor het raam naar de donkere straat te kijken.

Alle voorbereidingen waren met nauwgezetheid getroffen en tot in alle finesses geregeld en de mazen van het net waren zoo nauw, dat er geen ontkomen mogelijk was, tenzij een onverwachte maneuver van den tegenstander het schrandere plan van den hoofdinspecteur mocht verijdelen.

Hij was er van overtuigd, dat het hem niet gemakkelijk gemaakt zou worden, maar hij had zich wel gewacht, Mary omtrent den twijfelachtigen uitgang van zijn avontuur in te lichten. Waarom zou hij haar verontrusten? Bijna liefkoozend streek zijn hand over zijn browning.

Klokslag half twaalf reed de wagen voor.

Smit nam zijn hoed en jas en vertrok.

Net toen hij de deur uit kwam, zag hij iemand in de taxi stappen en wegrijden.

Hij ergerde zich over de onoplettendheid van den chauffeur, die besteld was en in het minst niet oplette, of de rechte passagier instapte.

Hij vloekte en begaf zich naar de Beethovenstraat, waar hij een anderen wagen hoopte te vinden.

Op dit oogenblik reed een taxi heel langzaam voorbij en de chauffeur vroeg:

‘Taxi, mijnheer?’

Smit keek den man aan. Hij was wantrouwend geworden en zijn instinct waarschuwde hem.

‘Dank u.’

Even verder stond een wagen midden op straat. De chauffeur had de motorkap opgetild en werkte aan den motor. Smit zag, dat het een blokband taxi was en ging naar den wagen.

‘Bent u vrij?’

‘Ja.’

‘Kunt u mij naar Schiphol brengen?’

‘Als ik die kar op gang kan krijgen, graag,’ antwoordde de chauffeur glimlachend. Hij deed de motorkap dicht, ging achter het stuur zitten, en na eenige van

vloeken vergezelde pogingen sloeg de motor aan.

Smit stapte in.

Spoedig waren zij buiten de stad en voor hen in de verte gleden de zoeklichten van het vliegterrein langs den donkeren hemel.

Plotseling stopte de auto.

‘Wat is er aan de hand?’ vroeg Smit.

‘Ik moet terugrijden. De straat is afgesloten.’

Smit zag de roode lichten.

‘Heeft u dat niet geweten?’

‘Neen. Ik dacht, dat de nieuwe weg naar Schiphol klaar was. Maar ik zie, dat wij nog niet over de brug kunnen.’

‘Goed, terugrijden dan maar. Maar een beetje vlug, want ik heb haast.’

‘Zeker.’

Op dit oogenblik werden beide deuren van de auto opengerukt en nog eer Smit de kans kreeg, naar zijn revolver te grijpen, was hij overweldigd en geboeid. Men stopte een knevel in zijn mond, doorzocht zijn zakken en nam hem zijn browning en het reserve magazijn af. Dan werd hij uit de taxi gesleept en in een anderen op eenigen afstand wachtenden wagen gelegd, die dadelijk met groote snelheid wegreed.

Smit lag op den vloer en kon met geen mogelijkheid nagaan, waarheen men hem bracht.

Zijn gedachten werkten koortsachtig. Hij had moeite gedaan, zijn aanranders te identificeeren, maar in de duisternis was het hem niet mogelijk geweest, hun gezichten te onderscheiden.

Men was hem te slim af geweest; hij was in de val geloopt en elke hoop op ontsnapping was in zijn situatie ijdel. Hij had wekenlang moeizaam schakel na schakel van de keten bijeen gezocht, om nu even voor het einddoel in de handen van zijn tegenstanders te vallen en weerloos aan hun willekeur te zijn prijs gegeven.

Met onverminderde snelheid reed de wagen door den

nacht. Bij elke bocht werden zijn schouders en zijn hoofd tegen de randen van de zittingen geslingerd. Hij probeerde zijn houding te veranderen, maar hij was zoo stijf gebonden, dat elke beweging hem hevige pijn deed.

Men zou niet zachtzinnig met hem omspringen. Daaromtrent bestond geen twijfel. Maar wat zou men met hem doen? Hem dooden? Deze gedachte joeg hem geen vrees aan, hij had in zijn loopbaan den dood al te dikwijls onder 't oog gezien. Hem als gijzelaar vasthouden? Of wilden zijn tegenstanders hem dwingen, weerloos de voorbereidingen voor hun vlucht mee aan te zien, om hem dan, wanneer zij buiten 't bereik van zijn macht waren gekomen, aan zijn lot over te laten? Deze laatste gedachte maakte hem razend, maar hij was schaakmat en hij kon er alleen maar over nadenken, hoe hij ondanks zijn hopeloozen toestand nog iets kon ondernemen, dat voor hem en de geheele zaak van nut kon zijn.

De wagen had blijkbaar den straatweg verlaten. De snelheid werd minder groot. Maar de weg was vol oneffenheden, en bij elken schok sneden de touwen pijnlijker in zijn vleesch.

Eindelijk stopte de wagen.

Het portier werd geopend. Smit hoorde haastige fluisterende stemmen. Dan werd hij uit den wagen getild. Ook nu lukte het hem niet, de mannen, die hem in hun macht hadden, te herkennen. De duisternis was zoo intens, dat hij niet kon zien waar zij zich bevonden; als schaduwen zag hij de vleugels van een vliegtuig waarheen hij werd gedragen.

Hij werd opgetild en iemand, die reeds in de cabine zat, trok hem naar binnen.

Hij hoorde het aanslaan van de schroef, de mannen stapten in, de deur werd gesloten en de machine steeg op.

Het licht in de cabine werd opgedraaid en Smit keek in het grijnzende gezicht van - Chris Wolters.

‘Goeden avond, inspecteur,’ zei Wolters, ‘het doet

mij plezier u weer te zien. Het spijt mij alleen maar, nu wij u op uw vacantiereisje willen vergezellen, dat wij u tot nu toe zoo onvriendelijk hebben behandeld. Maar ik zal mijn best doen, deze fout te herstellen.'

Hij nam hem de prop uit den mond en terwijl hij zijn revolver op hem richtte, zei hij tegen een der mannen, die Smit in de auto ontvoerd hadden:

'Bind hem los.'

De toegesprokene boog zich over den hoofdinspecteur en sneed de touwen door, waarmee men hem gebonden had.

Smit sloeg met belangstelling de handigheid gade, waarmee de man zich van zijn taak kwijtte en keek hem aan. Hij herkende Riemsdijk. Een eigenaardige glimlach kwam op zijn gelaat.

'Ik zie,' zei Chris Wouters, 'dat u het aangenaam vindt, uw vakantie te midden van goede bekenden te kunnen doorbrengen, waarde inspecteur.'

'U heeft gelijk,' antwoordde Smit, wien het spreken nog moeilijk viel, 'en het doet mij bijzonder veel plezier te zien, dat ik mij in u niet vergist heb. Ik zou het onaangenaam gevonden hebben, als mijn menschenkennis mij juist bij u in den steek had gelaten. En wie is de beminnelijke piloot, als ik vragen mag? Of vergis ik mij, wanneer ik aanneem, dat het ons aller vriend Murphy Trast is?'

'Wie zou het anders kunnen zijn? U ziet, wij zijn geheel "entre nous".'

'Juist,' antwoordde Smit. 'Vreemden zouden onze idylle alleen maar storen.'

'Wij begrijpen elkaar, inspecteur.' Hij haalde een flesch cognac voor den dag, maakte haar open, nam drie papieren bekers en schonk in. 'U drinkt toch zeker met ons op den goeden afloop van dit uitstapje?' vroeg hij.

'Dat spreekt vanzelf!' riep Smit glimlachend. En ofschoon zijn hand, die den beker vasthield, ten gevolge van de insnijdingen der touwen nog een weinig beefde,

voelde hij zijn krachten en daarmee zijn hoop herleven. Hij dronk den beker in een teug leeg en zei: 'U moet niet denken, dat ik een dronkaard ben, maar het is nu eenmaal mijn gewoonte, twee glazen cognac te drinken. Ik hoop, dat onze voorraad daardoor niet al te veel slinkt.'

'In het geheel niet, inspecteur,' zei Wolters en schonk de bekers weer vol. 'En waar drinken wij nu op?'

'Op den dag, dat ik jullie aan de galg zie,' zei Smit rustig.

Wolters lachte.

'Ik ben blij, dat u uw humor niet verloren heeft. Maar aangezien u de situatie blijkbaar nog niet begrepen heeft, wordt het tijd, dat wij open met elkaar spreken. Wij bevinden ons boven de zee. Op een hoogte van ongeveer duizend meter. Wij zouden u nu over boord kunnen gooien. U zoudt als een steen in de diepte vallen. U zoudt onder het vallen het bewustzijn verliezen en bij den slag op het water verpletterd worden. Een naar idee en wij willen u dit niet aandoen. Wij zijn iets beters met u van plan.'

'U maakt mij werkelijk nieuwsgierig,' zei Smit glimlachend en dronk rustig den beker leeg.

Niet de minste onrust of bezorgdheid sprak uit zijn houding, en Wolters bewonderde in stilte de koelbloedigheid van dezen man, die nog in het gezicht van den dood - van een vreeselijken dood - zijn spottenden glimlach bewaarde.

Plotseling draaide Trast zich om en riep:

'Lichten uit!'

De lichten werden uitgedaan en in de duisternis voelde Smit, dat het vliegtuig schuin lag. Met groote snelheid daalden zij omlaag. Dan lag het toestel weer horizontaal en boven het geraas van den motor hoorde hij een ander geluid: het ruischen van de zee.

Nu wist hij, welk duivelsch plan deze menschen hadden uitgedacht, om zich van hem te ontdoen.

Nog een oogenblik kwam de gedachte aan verzet bij hem op: met goedgemikte vuistslagen de twee onschadelijk maken, een van hen de revolver ontrukken en Murphy Trast dwingen terug te keeren.

Maar op hetzelfde oogenblik voelde hij zich als met ijzeren tangen gepakt, de deur van de cabine vloog open en ongeveer vijf meter beneden zich zag hij de zwarte, onheilspellende golven. Hij voelde een stoot en juist toen hij viel, trof hem een felle lichtschijn.

Toen hij weer boven kwam, zag hij, dat het zoeklicht het vliegtuig volgde, terwijl een tweede het water afzocht.

Met groote krachtinspanning lukte het Smit zijn jas uit te trekken en iets van het gewicht, dat hem naar beneden trok, af te schudden.

Pas na eenigen tijd begon het tot hem door te dringen, dat het zoeklicht van een groot schip afkomstig moest zijn en hij deed zijn best er naar toe te zwemmen.

Wat er nu allemaal om hem heen gebeurde, was zoo veel, dat hij het bij zijn wanhopige pogingen, om zich boven water te houden, niet kon verwerken. Hij hoorde het geratel van machinegeweren, zag kleine zoeklichten op hem toe komen en hoorde het geronk van naderbij komende motoren. Een vliegtuig cirkelde laag boven de zee en zijn schijnwerper, feller dan die van het schip, zocht de oppervlakte van het water af.

Eindelijk had de lichtkegel hem gevonden. Het vliegtuig streek dicht bij hem neer en ook de zoeklichten, die de inspecteur het eerst had waargenomen, moesten hem spoedig bereikt hebben. Hij kon de matrozen reeds in den schijn der lichten herkennen.

Maar hij sloeg dit alles met een vreemdsoortige, haast apathische onverschilligheid gade. Het vliegtuig, de sloep, de zoeklichten, de matrozen: alles liet hem volkomen koud. Zijn krachten waren uitgeput, hij gaf den strijd op. Een groote golf rolde over hem heen. Hij sloot de oogen en had nog vaag een idee, dat hij naar boven

werd getrokken.

Toen hij weer bijkwam, bevond hij zich aan boord van den kruiser 'de Ruyter'.

De kruiser was met een flottille torpedojagers en onderzeeërs voor een nachtoefening uitgevaren, hetgeen tot de speciale opdracht behoorde, die Smit met den steun van het ministerie van justitie aan het ministerie van defensie had gezonden, en ten gevolge van deze opdracht voeren alle schepen met geblindeerde lichten.

Plotseling had de kruiser het snel nader komende geronk van vliegtuigmotoren gehoord. Maar nergens aan den hemel waren de voorgeschreven lichten van een machine te zien. Aan het geluid der motoren had men kunnen hooren, dat het vliegtuig niet ver van den kruiser daalde. De zoeklichten waren angeflitst en op het moment, dat men Smit in zee wierp, had de lichtkegel het geheimzinnige vliegtuig te pakken.

Dadelijk had men een snelvarende sloep en het katapultvliegtuig op zoek naar den in het water drijvenden man uitgestuurd en op het laatste, beslissende oogenblik was het gelukt, den hoofdinspecteur voor den verdrinkingsdood te redden.

Ook op de andere schepen had men het naderen van het vliegtuig vernomen, de zoeklichten hadden het niet meer losgelaten en van alle kanten had men het vuur op de machine geopend, die ten slotte in langzame glijvlucht op het water daalde.

Er werden booten uitgezet, die naar het neergeschoten vliegtuig voeren.

Op het oogenblik, dat een der booten het vliegtuig enterde, werden uit de cabine revolverschoten gelost en een matroos werd gewond.

Chris Wolters werd met de revolver in de hand uit het steeds dieper zinkende vliegtuig gehaald en in de boot gebracht. Dan volgde Riemsdijk, wiens rechter schouder was gewond en die zich niet verzette. Trast zat met voorover gezonken hoofd dood aan het stuur

en had zijn laatste kracht gebruikt om de machine in glijvlucht op het water te brengen.

Onder de handen van den dokter had Smit na betrekkelijk korten tijd het bewustzijn teruggekregen en bliksemsnel werd het hem duidelijk, wat zich in het laatste uur had afgespeeld.

Hij lag in de hut van den commandant en deze zelf zat naast hem.

Smit wist, dat hij geen seconde mocht verliezen, wilde hem ondanks zijn wonderbaarlijke redding het uiteindelijke succes niet nog ontgaan. Hij liet dadelijk vanaf den kruiser draadloos een dringend telegram aan de autoriteiten van Malo-les-bains opgeven.

In het oosten rees langzaam het eerste licht van den nieuwen dag boven het water en rustig zette de kruiser met den hoofdinspecteur aan boord koers naar den Helder.

XI

Tegen den ochtend liep de kruiser den Helder binnen, en reeds 's middags was Smit weer zoo ver opgeknapt, dat hij de reis naar Amsterdam kon aanvaarden.

Hij leunde in den wagen achterover en de wind streek verkoelend langs zijn voorhoofd.

Hij dacht aan Mary. Wat moest zij een angstige uren hebben doorgemaakt! Want zonder twijfel had men van Schiphol, waar het speciale vliegtuig op hem gewacht had, het hoofdbureau van politie opgebeld, dat dan waarschijnlijk naar zijn verblijf geïnformeerd had. Met een heerlijke rust keek hij op de gebeurtenissen van den vorigen nacht terug, waarvan één beeld hem het duidelijkste voor oogen stond: toen zijn krachten hem begaven en hij dreigde te zinken, was Mary op hem toe gekomen, had hem in haar armen genomen, en met een zalig gevoel zijn oogen sluitend, had hij zijn hoofd op haar schouder gelegd.

Nu wist Mary, dat hij terugkwam. En toen hij aan het weerzien dacht, glimlachte hij.

Van verre reeds zag hij de torens van Amsterdam tegen den stralend blauwen hemel. Eindelijk was de stad bereikt.

De wagen reed naar de O.Z. Achterburgwal en de hoofdinspecteur begaf zich naar zijn bureau.

Hij opende de deur - voor hem stond Mary.

Met een uitroep van geluk, die half huilen, half lachen was, sloeg zij haar armen om hem heen.

Zacht streefde hij ontroerd heur haar.

Zij snikte.

‘Nu ben je toch teruggekomen!’

Smit glimlachte. Hij nam haar bij de schouders en dwong haar hem aan te zien. Zijn stem klonk vast.

‘Je weet het toch - ik kom altijd terug.’

‘Altijd?’

Hij knikte.

‘Voor jou.’

Haar oogen lieten hem niet los, en toen zij de onoverwinnelijke zekerheid in zijn trekken zag, deze zekerheid, die haar altijd weer nieuw vertrouwen schonk, verscheen een heldere glimlach in haar vochtige oogen.

Hij kustte haar en geleidde haar naar een fauteuil.

‘Wacht hier op mij.’

Dan liet hij zich naar de cel brengen, waar men Wolters had opgesloten.

De man zat in een hoek, zijn handen om zijn knieën geslagen, en zag den hoofdinspecteur met onverstoorbare kalmte aan.

Smit bleef voor hem staan.

‘Pech - wat?’ vroeg hij.

De ander haalde zijn schouders op.

‘Geen prettig gevoel - hier te zitten, met de galg voor oogen,’ ging Smit verder.

‘Men wordt geboeid, de lus wordt om den hals gelegd - het vulluik wordt geopend, en men stort in de diepte. Een naar idee.’

‘Schei uit!’ schreeuwde Wolters.

Smit glimlachte.

‘Tijdens ons uitstapje kreeg ik niet den indruk, dat u zoo gevoelig was.’

‘Wanneer Trast niet de onvergeeflijke stommiteit had begaan, als 't ware midden tusschen de schepen te dalen -’

‘Dat is de kans van het hazardspel. En u moet het hem maar niet kwalijk nemen, want hij heeft zijn fout duur betaald. Het doet mij in elk geval genoeg, dat u het hier goed heeft. Alleen kan ik mij tot mijn spijt niet met cognac revancheeren.’

De hoofdinspecteur verliet de cel.

's Avonds had hij nog een langdurig onderhoud met den hoofdcommissaris, van Dam en den chauffeur, en

nadat hij zich er van had overtuigd, dat Ruissaard, die intusschen - geëscorteerd door vier beambten - uit Malo-les-bains aangekomen en zwaar geboeid binnen gebracht was, veilig achter slot en grendel zat, reed hij naar huis.

Op het laatste oogenblik moest hij zijn samenkomst met Harrow, die volgens afspraak om elf uur bij hem zou zijn, afzeggen, daar men hem op dat uur op het ministerie had ontboden.

Een half uur voor zijn vertrek naar den Haag bracht hij een bezoek aan de cel van Ruissaard.

‘U heeft het mij niet gemakkelijk gemaakt, mijnheer Ruissaard. Uw idee, mij steeds weer op een dwaalspoor te brengen, was origineel en nieuw. En haast had u op het laatste oogenblik mijn succes nog verijdeld.’

Ruissaard glimlachte.

‘Ik weet, inspecteur, dat u mij aan Engeland zult uitleveren. Ik weet ook, wat mij daar te wachten staat. Maar u ziet, ik kan nog glimlachen. De dood heeft voor mij geen verschrikkingen. U bent er met het leven afgekomen. Maar noch uw speurhonden, noch uw eigen scherpzinnigheid zijn erin geslaagd, mij den triomf van mijn leven te ontnemen. Mijn levenstaak is volbracht.’

‘Het moet een verheffend gevoel zijn, dit voor zijn dood zoo zeker te kunnen zeggen.’

‘Uw ironie is niet op haar plaats, inspecteur. - U bent een beetje te onvoorzichtig bij uw inbraak in het onderaardsche laboratorium bij Ouderkerk geweest. Het zou ons niet moeilijk zijn gevallen, u bij het verlaten van het gebouw uit den weg te ruimen. Maar het was ons belang, dit niet te doen. Wij wisten spoedig, dat het u gelukt was, de papieren op het ministerie af te leveren. Maar u behoeft zich daarover niet te verheugen, want de aantekeningen en plannen hebben daar niet lang gelegen. Zij zijn in ons bezit en momenteel in een onderzeeër op weg naar het verre Oosten.’

‘Mijnheer Ruissaard, het spijt mij, dat ik u zoo kort

voor uw dood, waarvan geen toeval u zal kunnen redden, een teleurstelling moet bereiden. Ik had geen bewijs - maar ik voelde met groote zekerheid, dat ik in Ouderkerk bespied werd. Ik had er op gerekend, dat u alles op 't spel zoudt zetten, om de voor ons en Engeland zoo gewichtige papieren te bemachtigen. Men heeft uw helpers den diefstal op het ministerie gemakkelijk gemaakt, men heeft het glimlachend mee aangezien, want datgene, wat zich nu in een onderzeeër op weg naar het verre Oosten bevindt, zijn berekeningen, die in het ministerie werden neergelegd, om gestolen te worden! Formules en plannen, die waardeloos zijn.'

Ruissaard verbleekte. Zijn geboeide handen, de handen, die zich zoo meedoogenloos en hard om menige keel gesloten hadden, grepen bevend naar zijn eigen hals. Hij was plotseling sterk verouderd.

'Inspecteur - zegt u mij - dat het niet waar is,' stamelde hij.

Smit schudde 't hoofd.

'Dat kan ik tot mijn spijt niet doen. En ik zie, dat de gedachte aan hetgeen u te wachten staat, u niet meer zoo onverschillig laat, als een paar minuten geleden.'

'U - schertst -?'

'Het eenige plezier, wat ik mij zal gunnen, zal zijn, dat ik op den dag van uw terechtstelling in London aanwezig zal zijn, om mij persoonlijk ervan te overtuigen, dat de wereld eindelijk - eindelijk van u verlost is!'

Met een schreeuw van woede sprong Ruissaard op den inspecteur toe.

'Hond -!!'

Smit was op tijd op zij gegaan en sloeg hem met een goedgemikten vuistslag neer.

Rustig verliet hij de cel.

'Ik geloof, dat ik hem een beetje hardhandig heb aangepakt,' zei hij tegen den agent, die de deur sloot. 'Stuur den dokter bij hem. Met stervenden moet men zachtmoedig zijn.'

Klokslag elf uur arriveerde Smit in gezelschap van den hoofdcomissaris op het ministerie.

Toen de minister even later de zittingszaal betrad, was de hoofdinspecteur verbaasd, in zijn gezelschap niet alleen twee marineofficieren, eenige hooge beambten en den perschef der regering te zien, maar ook mister Harrow.

De minister trad op Smit toe en reikte hem de hand.

‘Het is mij een genoegen, inspecteur, u zoowel persoonlijk als ook namens de regering met uw prachtige succes te mogen gelukwenschen en u voor uw schitterenden arbeid te bedanken. Ik heb u bij mij ontboden, om nadere bijzonderheden omtrent uw werk te vernemen, benevens over hetgeen u in den loop van uw onderzoek omtrent de werkwijze van dezen agent in geheimen dienst is te weten gekomen. Mag ik de heeren verzoeken plaats te nemen?’

Smit gaf een uitvoerig verslag en den volgenden dag hadden de bladen in het geheele land de opzienbarende uiteenzettingen van den hoofdinspecteur afgedrukt.

DE MOORD OP VICE-ADMIRAAL MORREES OPGEHELDERD. HOOFDINSPECTEUR SMIT VERTELT.

Een reeks moorden, die gedeeltelijk in Engeland, gedeeltelijk in ons land werden begaan, zijn door de energieke en doelbewuste arbeid van den bekenden criminalist hoofdinspecteur C.H.F. Smit van de centrale recherche te Amsterdam opgehelderd.

Zoowel de dader - Boudewijn Ruissaard - als zijn belangrijkste medeplichtigen zijn in het huis van bewaring opgesloten.

Onzichtbaar voor den oningewijde kwam aan den horizon van ons land een donkere wolk opzetten en de

onthullingen van den inspecteur werpen een schel licht op de van elke moraliteit ontblootte werkzaamheden van een agent van een mogendheid uit het verre Oosten, die bij zijn misdaden, zooals wij later zullen zien, hoofdzakelijk door persoonlijke wraaklust werd geleid.

Wij gelooven den hoofdinspecteur gaarne, dat de opheldering van deze misdaden, die van een niet te overtreffen beestachtigheid getuigen, niet tot de gemakkelijkste opgaven gerekend mag worden en de korte tijd, waarin deze prestatie werd verricht, dwingt ons de grootste bewondering af.

Het feit, dat de ongelukkige slachtoffers steeds mannen waren, die voor de uitbreiding der marine ter bescherming der koloniën van het grootste gewicht waren, wezen den inspecteur al spoedig de richting, waarin hij zijn onderzoek moest beginnen. Hij werd in deze theorie nog gesterkt door de volmaakte overeenstemming der nadere omstandigheden van de verschillende misdaden, die door hun uniformiteit een vast omlijnd systeem deden vermoeden.

Met de arrestatie van Ruissaard is inderdaad een staatsvijand onschadelijk gemaakt, die in dienst van een vreemde mogendheid met zijn staf van gewetenlooze helpers een ernstig gevaar voor ons land was.

Welke motieven waren voor de misdaden aanwezig? En hoe was het mogelijk, dat deze man verrader van zijn eigen volk werd?

Ruissaard, die zijn loopbaan als luitenant ter zee begonnen was en reeds jong naar Indië ging, behoorde tot die menschen, voor wie de tropen den ondergang beteekenen. De berichten over de jaren van Ruissaard in de tropen, die tijdens het onderzoek door den hoofdinspecteur werden opgevraagd, leveren hiervoor het treurige bewijs.

Ruissaard stond bij zijn meerderen als bijzonder betrouwbaar bekend, men was er van overtuigd, dat hij carrière zou maken en had hem daarom vroeg naar Indië

gezonden. Hier echter veranderde hij zeer spoedig. Naast een schijnbare verslapping maakten zich andere nadeelige symptomen merkbaar. Daarbij kwam nog, dat Ruissaard zich steeds meer aan het genot van alcohol te buiten ging, zoodat men hem met terugverplaatsing naar Holland en zelfs met ontslag uit den dienst dreigde. Dit scheen te helpen en hij werd weer de oude. Meer dan twee jaar gedroeg hij zich voorbeeldig en de pijnlijke incidenten raakten in het vergeetboek. Maar toen kwam plotseling op onverklaarbare wijze met hernieuwd geweld alles weer naar voren, wat hij gedurende die twee jaren had teruggedrongen; en dit maal zou het hem noodlottig worden. Tekortkomingen in den dienst waren niets vreemds meer en ondanks alle welgemeende waarschuwingen van zijn meerderen werd hij steeds vaker in een naburige kampong gezien. Het duurde niet lang, of men had de oorzaak van zijn veelvuldige bezoeken aan het inboorlingendorp ontdekt. Ruissaard had een meisje ontmoet, een inboorlinge, die hem geheel onder haar invloed bracht. Het is mogelijk, dat een echte, diepe genegenheid tusschen hen bestond, want het is zeker, dat het meisje hem op een goeden dag in de kampong van den vergiftigingsdood had gered. Maar Ruissaard had pech: juist in den tijd, dat het een hartstocht voor hem geworden was, zijn vrije uren uitsluitend in het gezelschap van het meisje door te brengen, werd een verraad van strategische geheimen ten gunste van een mogendheid in het verre Oosten ontdekt. De zaak werd onderzocht en alle draden voerden juist naar de kampong, waar Ruissaard een geregelde bezoeker was geworden. - Hij werd in staat van beschuldiging gesteld, en ofschoon naar ons weten geen onomstootelijke bewijzen geleverd konden worden, spraken alle omstandigheden zoo verpletterend tegen hem, dat het gerechtshof onder voorzitterschap van den toenmaligen rechter Vermeulen het 'schuldig' over hem uitsprak en het onmiddellijke ontslag van Ruissaard uit

den dienst eischte. - Ruissaard ging in hooger beroep maar zonder succes, en beging toen de fout, in een brief aan Vermeulen van zijn wraakzuchtige gedachten tegenover hem en het land blijk te geven. Alleen het bewustzijn van zijn vernietigde carrière en zijn onmetelijk verlangen naar wraak konden hem in de armen van den geheimen dienst van een mogendheid drijven, die tegen zijn eigen land ageerde.

Pas eenige maanden geleden is Ruissaard in ons land teruggekeerd, heeft een woning gehuurd, om dan voor een half jaar naar een sanatorium in Malo-les-bains te gaan, waar vandaan hij al zijn ondernemingen leidde.

Het was zijn taak - daar omtrent kan nu geen twijfel meer bestaan - de invoering van een nieuw wapen, dat voor de beveiliging van onze koloniën van enorm belang is, niet alleen tot elken prijs te verhinderen, maar ook de plannen en berekeningen te stelen en aan de mogendheid, waarvoor hij werkte, uit te leveren.

Voor een man, die zijn eigen land verraadt, kan men slechts diepe minachting voelen, maar hoe moet men iemand beschouwen, die zijn minderwaardigen arbeid nog met vijf moorden onderstreepte.

Zijn meest verfoeilijke misdaad is ontegenzeggelijk de moord op Vice-Admiraal Morrees, een man van groote verdienste, wiens heengaan voor het land een groot verlies beteekent. Op dit geval, dat als geen ander de ongeloofelijke beestachtigheid van Ruissaard kenschetst, moeten wij dieper ingaan.

Ruissaard bevond zich, zooals wij weten, in een sanatorium in Malo-les-bains. Zoowel de directeur, dokter Fournier, als de hoofdzuster verklaren pertinent, dat Ruissaard nooit gedurende een nacht uit het sanatorium heeft kunnen wegblijven, daar dit tegen de regels van het huis geweest zou zijn. Dokter Fournier, zuster Hélène en de portier verklaren buitendien met groote zekerheid, dat Ruissaard zich steeds aan deze voor-

schriften heeft gehouden. En toch is onomstootelijk bewezen, dat Ruissaard eenigen tijd geleden het bal van de Industriele Club in den Haag bezocht en bij die gelegenheid met Vice-Admiraal Morrees en diens dochter gesproken heeft.

Daar bij een nauwkeurige bezichtiging van de plaats is gebleken, dat het onmogelijk is, het sanatorium ongemerkt te verlaten, lag het voor de hand, dat Ruissaard zich van een tweede persoon bediende, die zijn plaats innam, waar het noodig was, dus ook in het sanatorium. Dezen man, dien hoofdinspecteur Smit den ‘schaduw’ van Ruissaard noemde, te vinden, was ontzettend moeilijk. Smit had al sedert eenigen tijd zijn verdenking in een bepaalde richting geconcentreerd, maar het is pas gisteren gelukt, de onomstootelijke bewijzen tegen deze interessante figuur in handen te krijgen. Het handelt zich om den vroegeren variété-artist Pedro Manresa, die in ons geval onder den Hollandschen naam Chris Wolters zal fungeeren.

In opdracht van den hoofdinspecteur deden rechercheurs gisteren een inval in de woning van Chris Wolters. Deze bevond zich reeds sedert den vorigen avond in verzekerde bewaring en de eigenlijke huurder van de woning, de ongeveer zeventigjarige Willem Klijn was evenmin aanwezig. Dit feit zou den beampten, die het uiterlijk van Klijn kenden, niet zijn opgevallen, wanneer zij niet bij de huiszoeking de baard, het witte haar en het étui met de ijzeren bril gevonden hadden! Maar dit waren niet de eenige eigenaardige voorwerpen, die hen in handen vielen. Zij vonden een buitengewoon scherpe foto van Ruissaard, verder een pruik, tincturen, potjes met zalf en alle verdere ingredienten, die voor het vervaardigen van een goed gelijkend masker noodig zijn. Een koffer, die in de woning stond, bevatte een aantal aanplakbiljetten en programma's van groote variététheaters in Rome, Milaan, Parijs, Barcelona, Berlijn, New York en Londen, waarin Wolters-Manresa de attractie

van den avond genoemd en als imitator aangekondigd werd.

Toen Corry, de dochter van Klijn - in werkelijkheid de vrouw van Wolters - zag, dat de beampten deze bezwarende voorwerpen hadden gevonden, legde zij een volledige bekentenis af, waaraan wij het volgende ontleenen: zij had Wolters in London leeren kennen, toen hij daar optrad. Na een jaar, waarin zij elkaar geregeld geschreven hadden, was hij weer naar London gekomen, waar zij toen getrouwd waren. Eenigen tijd daarna had Wolters haar met Ruissaard in kennis gebracht, die een voorstelling had bijgewoond en haar man na afloop daarvan had geïnviteerd. Een paar weken later kreeg Wolters weer een invitatie, had haar toen echter niet meegenomen en als reden opgegeven, dat hij met Ruissaard een belangrijk, zakelijk onderhoud zou hebben, waarvan veel voor hun toekomst kon afhangen.

‘Ik heb nooit begrepen,’ verklaarde Corry Wolters, ‘waarom hij zich met Ruissaard heeft ingelaten. Ik heb hem vanaf het eerste oogenblik gewantrouwd. Misschien omdat ik vond, dat mijn man een beroep had, dat een behoorlijk bestaan opleverde; misschien omdat ik mij niet kon voorstellen, dat een buitenstaander hem iets kon aanbieden, wat hem er toe bracht, beroep en inkomen op te geven en dit met een bestaan te ruilen, waarvan ik het wezen niet begreep. Pas toen het te laat was, heb ik de geheele waarheid vernomen.’

Het ‘zakelijke onderhoud’ tusschen Ruissaard en Wolters eindigde ermee, dat Wolters tegen een buitengewoon hoog ‘salaris’ in Ruissaards dienst trad. Inderdaad werden geen later gedateerde programma's met den naam Manresa gevonden en reeds vier weken na den door Corry Wolters genoemden datum werd de eerste moord begaan, en wel in September 1934 op de Engelsche marinewerf.

Chris Wolters is de zoon van den Spaanschen koopman Salvador Manresa, die met een Hollandsche, Chris-

tiane Wolters, was getrouwd. Hierdoor wordt de naam Chris Wolters duidelijk, dien hij na zijn kennismaking met Ruissaard aannam. Maar ondanks zijn eenigszins avontuurlijke jeugd, waaromtrent bij de autoriteiten van verschillende landen het een en ander bekend is, meenen wij te mogen aannemen, dat hij het eigenlijke doel, dat Ruissaard beoogde, pas op een later tijdstip te weten is gekomen; op een tijdstip, toen er voor hem geen ‘terug’ meer mogelijk was. Zoo kon Ruissaard hem ook dwingen, de positie van bediende bij den eveneens vermoorden ingenieur Rink van Soest aan te nemen, om den ingenieur voortdurend onder observatie te kunnen houden.

Hoe is het Ruissaard nu steeds weer gelukt, zijn slachtoffers ongemerkt te benaderen?

Langs onbekende, geheimzinnige wegen is Ruissaard er niet alleen achter gekomen, dat men de invoering van een nieuw wapen van plan was, hetgeen voor de toekomstplannen van de mogendheid, waar hij voor werkte, fnuikend moest zijn, maar is hij ook de namen der met deze werkzaamheden belastte Hollandsche en Engelsche ingenieurs en scheikundigen te weten gekomen. En juist in het geval van Soest werpt dit een duidelijk licht op de oneindig fijne vertakkingen van deze spionageorganisatie, die Ruissaard met behulp van de onbeperkte geldmiddelen, waarover hij beschikte, in het leven had geroepen, om zijn doel te bereiken. Van Soest was zoo enorm voorzichtig, dat zelfs in goed ingelichte kringen niemand wist, waar het laboratorium lag, evenmin als men iets van het bestaan van zijn medewerker vermoedde, een man, die zeer zeker genoemd moet worden.

De medewerker van van Soest, Dirk van Lier, werd na de ontdekking van het laboratorium door Ruissaard en zijn helpers, daarin opgesloten, waarna zij hem onder bedreiging van zijn leven poogden te dwingen, zijn arbeid, maar nu voor Ruissaard, voort te zetten, een eisch, waartegen van Lier zich moedig en met succes verzette.

Het feit echter, dat men van Lier meerdere malen aanbod, tegen een hooge vergoeding in den dienst van de achter Ruissaard staande mogendheid te treden, doet ons veronderstellen, dat men ook van Soest een dergelijk aanbod heeft gedaan, nadat de maandenlange pogingen van Wolters, om het laboratorium te vinden en de formules en berekeningen te copiëeren, gefaald hadden. De resolute weigering van van Soest heeft dan waarschijnlijk zijn dood ten gevolge gehad.

Ruissaard, die tegenover zijn eigen medewerkers even gewetenloos als tegenover zijn vijanden was, speelde den hoofdinspecteur op listige wijze materiaal in handen, dat in het geval van Soest de verdenking op Wolters moest laten vallen.

Dit systeem, om de verdenking op anderen te laten vallen, vinden wij bij alle misdaden van Ruissaard terug en dit moest op den duur gevaarlijk voor hem worden. En door dit systeem maakte hij, toen hij op Vermeulen wraak wilde nemen, zijn groote fout, die hem noodlottig zou worden.

Ruissaard moest gehoord hebben, dat Vermeulen, die hem in Indië veroordeeld had, naar Europa was teruggekeerd. Hij had er kans toe gezien, een foto van Vermeulen te bemachtigen en had zich met behulp van Wolters gegrimeerd, om als Vermeulen tijdens den overtocht van Harwich naar Hoek van Holland den moord aan den Engelschen staatsburger Bill Cowper te begaan.

Alvorens met het geval van Soest verder te gaan, zullen wij iets nader op den dood van Bill Cowper ingaan.

De moord op zichzelf was ontegenzeggelijk een vergissing van Ruissaard, want men kan moeilijk aannemen, dat hij het werkelijk op Bill Cowper, den secretaris van mister Clive Harrow, had gemunt. Welk doel kon het uit den weg ruimen van dezen secretaris hebben, zoolang de twee leidende personen van het nieuwe plan, Vice-Admiraal Morrees en mister Harrow, ongestoord hun werk konden voortzetten? Het staat nu wel vast -

nadat Zijne Excellentie Morrees het slachtoffer van een moordaanslag is geworden - dat de misdaad op de 'Prague' tegen den industriëel Clive Harrow gericht was. Dat mister Harrow er het leven heeft afgebracht, heeft hij ten eerste aan de omstandigheid te danken, dat hij den nacht niet in zijn hut, maar in een ligstoel op het dek heeft doorgebracht en ten tweede aan het feit, dat Bill Cowper een fout had begaan. Cowper had bij vergissing één hut op dek B besproken, die op twee personen zijn berekend, en Harrow kon op de volle boot de luxe hut, die hij wilde hebben, niet meer krijgen. Ruissaard drong de hut, die op den naam van Harrow stond, binnen en vermoordde den secretaris. Na de ontdekking van de misdaad werden dadelijk alle hutten doorzocht. Op dek C vond men een afgesloten hut, die door den kapitein werd geopend, en waar men een leegen koffer met een door den dader geschreven briefje vond. Dus moest Ruissaard onder twee verschillende namen twee hutten hebben besproken. Volgens de bepalingen van de scheepvaart-maatschappij heeft geen passagier het recht, na het aan boord gaan het schip nog een keer te verlaten. Hoe was het Ruissaard dus gelukt, deze bepalingen te ontduiken? Dat hij dit heeft gedaan, is komen vast te staan, aangezien voor beide hutten aan boord landingskaarten zijn uitgegeven. Hoofdinspecteur Smit ziet in deze kwestie twee mogelijkheden: Of de dader gaat aan boord, neemt zijn hut in bezit, verlaat het schip weer als kruier en komt in de gedaante van een anderen passagier terug, om de tweede hut, die hij besproken heeft, te betrekken. Of hij heeft een helper, die de eerste hut heeft besproken, aan boord komt, naar zijn hut gaat en het schip als kruier weer verlaat, zonder terug te komen, terwijl de dader zelf de tweede hut betreft en het schip niet meer hoeft te verlaten.

Uitsluitend bezielde door zijn wraakgevoelens had Ruissaard echter een fout in zijn berekening gemaakt:

Hij moest er rekening mee houden, dat de politie zich noch met de geheimzinnige leege hut noch met de mysterieuze figuur van den aan boord 'verdwenen' dader zonder meer tevreden zou stellen, en toch heeft hij iets over het hoofd gezien, namelijk de onbarmhartige scherpte van de fotografische lens, die kleinigheden openbaart, die met het bloote oog niet zijn waar te nemen.

Toen hoofdinspecteur Smit tot de vaste overtuiging was gekomen, dat de dader bij aankomst van de boot in Hoek van Holland nog aan boord geweest moest zijn, liet hij de aan boord gemaakte foto's van de passagiers vergrooten, en bij een nauwkeurige studie van deze vergrotingen viel hem het 'masker' op. Daarmee had hij het eerste, daadwerkelijke aanknooppunt gevonden. Wie en waar is deze man? Dat was de vraag, die de hoofdinspecteur nu moest zien te beantwoorden.

Het is een feit, dat het systeem der vingerafdrukken gedurende de laatste jaren niet altijd voor de volle honderd procent juist is gebleken, en bij voorbeeld in Scotland Yard is men er toe overgegaan, de geweldige kartotheek ter beschikking van het politiemuseum te stellen. Men is hiertoe overgegaan, omdat men de ervaring heeft opgedaan, dat de moderne misdadiger niet alleen zijn gelaatstrekken, maar ook de lijnen van zijn vingers langs operatieven weg laat veranderen, zoodat de afdrukken waardeloos worden. Hoofdinspecteur Smit, die met recht tot een van de meest moderne criminalisten gerekend mag worden, stelde zich er niet mee tevreden, de overeenstemming der worgsporen vast te stellen, maar bediende zich eveneens van de nieuwste uitvinding van den identificeeringsdienst; het is namelijk gebleken, dat de gezichtszenuwen en bloedvaten der oogen bij elk mensch verschillen.

Het materiaal, dat Smit bij het doorzoeken van Wolters' kamer in de woning van van Soest in handen viel, was een verzameling krantenuitknipsels.

Corry Wolters - aan de geloofwaardigheid van haar verklaring hoeft de hoofdinspecteur niet te twijfelen - vertelde, dat haar man er een liefhebberij op nahield: hij verzamelde al sedert jaren - en had haar deze verzameling reeds voor haar trouwen laten zien - alle krantenuitknipsels, die over curiositeiten of natuurwonderen handelden. Deze map bevond zich, zooals bereids gezegd, in Wolters' kamer in de woning van den vermoorden ingenieur van Soest. Na deze daad heeft Ruissaard blijkbaar aan deze verzameling eenige rood omlinjnde uitknipsels toegevoegd, die op de twee in September 1934 en Maart 1935 in Engeland onder dezelfde omstandigheden begane moorden betrekking hadden, benevens het uitvoerige bericht van een in New York gepleegden moord, die in alle details met den moord op van Soest identiek was. Tijdens de herhaalde ondervragingen door den hoofdinspecteur heeft Wolters steeds beweerd, dat hij deze berichten zelf in de map had gelegd; een verklaring, die gezien de meedoogenlooze beestachtigheid van Ruissaard en de afhankelijke positie van Wolters begrijpelijk is. Wolters moest deze verdachtmaking wel zonder protest accepteren, want verraad zou gelijk met zelfmoord hebben gestaan!

De rol, die Wolters in de geheele combinatie speelde, was den hoofdinspecteur bij het begin van zijn onderzoek geenszins duidelijk. Was Wolters de dader of had hij zich alleen maar aan medeplichtigheid schuldig gemaakt? Dit was een vraag, die de hoofdinspecteur op dat oogenblik nog met geen mogelijkheid kon beantwoorden.

Terwijl de inspecteur nog over deze vraag piekerde, dook een nieuwe figuur op, die hem al dadelijk daardoor verdacht toescheen, dat hij elke ontmoeting met hem angstvallig vermeed: Murphy Trast.

Trast, die bij de achtervolging werd gedood, was in zekeren zin een tragische figuur, want hij scheen zich voor de dochter van Zijne Excellentie Morrees te inte-

resseeren en door dit te veel te laten blijken, trok hij de aandacht.

De hoofdinspecteur vreesde, dat tijdens het bal van de Industrieele Club in Hotel des Indes te den Haag, dat zoowel Vice-Admiraal Morrees als mister Harrow wilden bezoeken, iets zou kunnen gebeuren en hij besloot, het bal eveneens bij te wonen. Op dezen avond wilde hij den dader uit zijn tent lokken: hij bezocht het bal in het masker van den man, dien hij door de aan boord van de 'Prague' gemaakte foto verdacht. Het maneuver van den hoofdinspecteur had succes: een briefje werd hem overhandigd, waaruit bleek, dat men hem herkend en zijn bedoeling doorzien had. In de zaal werd tijdens een kort cabaret-nummer een aanslag op den hoofdinspecteur gepleegd, waaraan hij alleen door zijn tegenwoordigheid van geest is ontkomen.

Twee dagen later werd Zijne Excellentie Morrees in zijn villa in Wassenaar vermoord.

Op het bal had Morrees geheel onverwachts Ruissaard ontmoet, met wien hij samen in Indië was geweest. Morrees, die al voor het proces tegen Ruissaard Indië had verlaten en nooit meer iets van hem gehoord had, was oprecht verheugd, een ouden dienstmakker weer te zien en gedreven door den wensch, oude herinneringen op te halen, inviteerde hij hem bij zich aan huis. Hij vermoedde niet, dat hij hiermee zijn moordenaar in zijn huis haalde!

Weer stond de hoofdinspecteur voor een raadsel. Na zijn bezoek in Malo-les-bains echter begon hij eenig licht in de zaak te ontdekken, en wel hoofdzakelijk door zijn onderhoud met Ruissaard. Deze liet den gloeienden haat, dien hij tegen Vermeulen koesterde, bij het zien van de fotografie van den man op de 'Prague' al te duidelijk blijken.

De hoofdinspecteur begon zich nu iets meer voor dezen rechter te interesseeren en vernam van hem de ware toedracht van de strafzaak tegen Ruissaard.

Intusschen was het gelukt, doordat men de gangen van Murphy Trast en een anderen helper, Adriaan Riemsdijk had na gegaan, het laboratorium van van Soest te ontdekken en daar diens medewerker Dirk van Lier te vinden. Uit de verhalen van van Lier viel het niet moeilijk, zijn bezoeker met Ruissaard te identificeren. De hoofdinspecteur gaf dadelijk opdracht naar Malo-les-bains, een foto van Ruissaard te maken, en de volkomen overeenstemming van de gezichtszenuwen en de bloedvaten der oogen leverde onomstootelijk het bewijs, dat Ruissaard de dader was.

Wij zeiden reeds, dat de naam van Lier met eere vermeld dient te worden. Het is hem niet alleen gelukt, Ruissaard en zijn helpers door kwasi voor hen te werken op sleeptouw te houden, maar hij heeft ook tijdens zijn opsluiting ondanks zijn gevaarlijke situatie door onvermoeiden werkelijken arbeid de eenige fout gevonden en kon den hoofdinspecteur de volledige plannen, schetsen en formules overhandigen.

Men had den hoofdinspecteur bij het verlaten van het gebouw gezien: maar aangezien hij de sloten van de stalen deur van het laboratorium weer op dezelfde cijfercombinaties had ingesteld die hij bij zijn aankomst had gevonden, wist men blijkbaar niet, of het hem gelukt was, van Lier te ontdekken. De door van Soest uitgevondene en door Smit toevallig ontdekte D-combinatie hadden Ruissaard en zijn helpers niet noodig gehad, daar zij na den moord op van Soest in het bezit van de sleutels waren gekomen.

De hoofdinspecteur, die voelde, dat men hem had bespied, zond zijn Chineeschen bediende Tsien Yang met de papieren, die van Lier hem had toevertrouwd, naar den Haag. In een speciale opdracht aan het ministerie verzocht hij om spoedige vervaardiging van plannen en formules, die niet alleen van foutieve veronderstellingen moesten uitgaan, maar ook van foutieve getallen en berekeningen voorzien moesten zijn. Deze vervalschingen

moesten zonder in acht name van bijzondere voorzorgsmaatregelen in het ministerie worden neergelegd. Had men den hoofdinspecteur werkelijk gezien, dan was deze er van overtuigd, dat men alles in het werk zou stellen, de door hem gevonden papieren te bemachtigen. Op deze manier hoopte hij, van Lier het beste te kunnen beschermen en de medeplichtigen van Ruissaard uit hun tent te lokken. Zijn wenschen werden vervuld, en het duurde niet lang of het vermoeden van den hoofdinspecteur bleek juist te zijn. Men liet de vervalschingen rustig stelen!

Door de aanwezigheid van de papieren in het ministerie was het den tegenstanders van den hoofdinspecteur natuurlijk duidelijk geworden, dat hij van Lier gevonden had en hen kende. Hij was een groot gevaar voor hen geworden. Zij besloten tot zijn ondergang en ontvoerden hem in een vliegtuig naar zee.

Met de mogelijkheid van een dergelijke ontvoering had de hoofdinspecteur niet gerekend, wel echter met een vlucht van de hoofdschuldigen per vliegtuig of onderzeeër. Daarom had hij voor den beslissenden nacht om uitzending van de vloot verzocht, en Murphy Trast die het toestel met den ontvoerden hoofdinspecteur aan boord bestuurde, daalde - zonder eenig vermoeden - tusschen de met gedoofte lichten varende schepen van de vloot. Dit had de redding van den inspecteur ten gevolge, benevens de arrestatie van de belangrijkste medeplichtigen van Ruissaard.

Ruissaard werd na zijn arrestatie met den man geconfronteerd, dien men op de marinewerf te den Helder onder verdenking van opruiing had aangehouden. De man die steeds hardnekkig gezwegen had, legde toen een volledige bekentenis af, niet alleen, wat de sabotage op de Hollandsche schepen betreft, maar ook omtrent de reeds in Engeland gepleegde sabotage op schepen en in fabrieken, die voor de marine werkzaam waren.

Het proces tegen Ruissaard, Wolters-Manresa en

Riemsdijk wegens moord, moordaanslag en ontvoering zal binnenkort een aanvang nemen en alle beschuldigen zullen na hun veroordeeling door de Hollandsche rechtbank aan de Engelsche justitie worden uitgeleverd, om aldaar wegens de twee in Engeland gepleegde moorden terecht te staan.

De dag van vertrek was voor Clive Harrow gekomen en hij bracht Jeanne zijn afscheidsbezoek.

Zwijgend zaten zij tegenover elkaar. Ieder volgde zijn eigen gedachten en beiden voelden, dat het dezelfde gedachten waren.

Ten slotte stond Harrow op en ging naar het raam, dat op het park uitzag.

Jeanne trad op hem toe.

‘Ik ga nu vertrekken, Jeanne. En welk antwoord neem ik mee?’

Jeanne zweeg. Maar alle gevoelens, die zij voor dezen man koesterde en die haar geheele wezen vervulden, kwamen hartstochtelijk naar voren, toen zij haar armen om zijn hals sloeg.

Hun lippen vonden elkaar in een langen, innigen kus.

De auto nam denzelfden weg, dien zij na hun eerste ontmoeting op de ‘Prague’ hadden gereden.

Achter de duinen zonk de zon als een gloeiende bal in zee. De avondlucht was warm en vol zoete geuren.

Veel te vlug was Hoek van Holland bereikt.

Harrow ging aan boord.

De sirene gaf het laatste sein. De scheepsbel luidde en kletsend vielen de trossen in het water.

De hemel stond vol sterren en de zee was stil en glad als een spiegel.

Jeanne stond nog op den pier en keek de verdwijnende boot na.

Zij voelde zich gelukkig, en vervuld van de bezielende gedachten aan den man, wien haar geheele liefde toebehoorde, ondernam zij den terugtocht.-